

INFORME DE L'AUTORITAT CATALANA DE PREVENCIÓ DE LA TORTURA 2012

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

INFORME ANUAL DE L'AUTORITAT CATALANA PER A LA PREVENCIÓ DE LA TORTURA 2012

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya

1a edició: Gener de 2013

Informe de l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura 2012

Maquetació: Síndic de Greuges

Imprès sobre paper ecològic

Disseny original: America Sanchez

Foto portada: © Síndic de Greuges

ÍNDEX GENERAL

I. INTRODUCCIÓ	5
II. VISITES REALITZADES	9
2.1. SISTEMA DE VISITES I MÈTODES DE TREBALL	13
2.2. PER TIPUS DE CENTRE	14
a. Comissaries	14
b. Centres penitenciaris	36
c. Centres educatius de justícia juvenil	44
d. Centres d'acolliment	50
e. Centres residencials de discapacitats intel·lectuals	51
f. Centres geriàtrics	52
III. PRESUMPTE MALTRACTAMENTS AL CENTRE PENITENCIARI BRIANS 2	55
IV. ÀMBIT INSTITUCIONAL	65
V. ESTAT DE COMPLIMENT DE LES RECOMANACIONS FORMULADES L'ANY ANTERIOR	69
VI. CONCLUSIONS	77
VII. RECOMANACIONS	81

I. INTRODUCCIÓ

1. Introducció

En compliment de l'article 74 de la Llei 24/2009, de 23 de desembre, del Síndic de Greuges, aquest és el tercer informe monogràfic que es presenta sobre les actuacions dutes a terme com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants (en endavant, ACPT), que correspon a l'any 2012.

El contingut de l'informe reflecteix l'activitat duta a terme per part del Síndic en qualitat d'ACPT i, com els anteriors, informa de les visites que s'han realitzat, classificades per tipus de centre, així com de les recomanacions i les conclusions generals a les quals s'ha arribat. També s'ha incorporat un epígraf específic d'àmbit institucional i un altre que informa del resultat d'una investigació realitzada conjuntament per l'Equip de Treball de l'ACPT i assessors de l'Àrea de Seguretat Pública del Síndic de Greuges, arran de les denúncies rebudes sobre l'existència de presumptes maltractaments al Centre Penitenciari Brians 2.

Durant l'any 2012 s'ha doblat el nombre de visites (36 en total) de l'any anterior, en què se'n van realitzar 17. De nou, aquest any el criteri ha estat realitzar-les sense avís previ i majoritàriament al matí. Com a novetat respecte a l'any passat, també se n'han fet algunes a la tarda, en particular a comissaries de policia.

Una altra de les novetats incorporades al sistema de visites periòdiques a llocs de detenció ha estat que s'ha ampliat el nombre de persones privades de llibertat entrevistades a cada visita.

Cal assenyalar, amb caràcter general, la bona col·laboració de les autoritats responsables dels centres que s'han visitat. No obstant això, s'ha de posar de manifest l'incident que va tenir lloc al Centre d'Internament d'Estrangers de la Zona Franca de Barcelona, en què es va impedir l'entrada i l'accés a les dependències.

S'ha rebut resposta del Departament d'Interior, del Departament de Justícia, del Departament de Benestar Social i Família, de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, al conjunt de recomanacions efectuades en el marc de l'Informe de l'ACPT de 2011 i que es se'ls va transmetre amb la finalitat que en tinguessin coneixement i que adoptessin les mesures escaients per millorar el tracte i les condicions de les persones privades de llibertat.

També cal assenyalar que el Consell Assessor de l'ACPT ha rebut la valoració que ha fet la Coordinadora Catalana per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura del segon informe realitzat per l'ACPT i les propostes d'alguns centres susceptibles de ser visitats arran de la constància que tenen sobre l'existència de possibles vulneracions de drets.

Com ja es va assenyalar en l'Informe anual 2011, Ignasi Garcia Clavel va cessar en les seves responsabilitats al Síndic de Greuges i també com a membre de l'Equip de Treball. El síndic ha designat Jaume Saura Estapà, que ja era membre del Consell Assessor, com a nou integrant de l'Equip de Treball amb la consegüent ratificació del Parlament de Catalunya de la designació feta.

En el moment de redactar aquest informe resta pendent el nomenament per part del Parlament dels dos nous membres del Consell Assessor per a la Prevenció de la Tortura que han de cobrir les dues vacants dels col·legis professionals, en l'àmbit de la salut i dels col·legis d'advocats. El Parlament ha informat que en data 6 de juny de 2012 es va donar trasllat de la sol·licitud a la Mesa i als grups parlamentaris.

En l'àmbit institucional, resta pendent el conveni de col·laboració entre el Defensor del Poble (Mecanisme Nacional de Prevenció de la Tortura a escala de territori espanyol) amb l'Autoritat Catalana, i que el Govern espanyol comunicui al Subcomitè de Prevenció de la Tortura i altres tractes o penes cruels inhumanes degradants (SPT) que el Síndic actua com a Autoritat Catalana per la Prevenció de la Tortura.

II. VISITES REALITZADES

II. VISITES REALITZADES

2.1. SISTEMA DE VISITES I MÈTODES DE TREBALL	13
2.2. PER TIPUS DE CENTRE	14
a. Comissaries.....	14
b. Centres penitenciaris	36
c. Centres educatius de justícia juvenil	44
d. Centres d'acolliment.....	50
e. Centres residencials de discapacitats intel·lectuals.....	51
f. Centres geriàtrics	52

2.1. Sistema de visites i mètodes de treball

Durant el 2012 s'han realitzat un total de 36 visites a 33 centres diferents (el Centre Penitenciari Brians 2 i la Policia Local de Badalona s'han visitat en tres i dues ocasions, respectivament), d'acord amb la distribució següent:

- Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra: 11 comissaries
- Policia Local i/o Guàrdia Urbana: 10 comissaries (11 visites)
- Centres penitenciaris: 6 centres (8 visites)
- Centres educatius de justícia juvenil: 3 centres
- Centres de protecció de menors: 1 centre
- Centres residencials de discapacitats intel·lectuals: 1 centre
- Centres geriàtrics: 1 centre
- Centre d'internament d'estrangers: es va prohibir l'entrada

L'Equip de Treball ha elaborat periòdicament un programa de treball temptatiu, que ha inclòs els centres i els llocs de detenció que es podrien visitar i també els objectius de cada visita. S'ha procurat que la tipologia de centres i de llocs de detenció objecte de visita fos diversa i que abastés tota la geografia catalana.

Algunes de les visites també s'han fet a proposta i amb l'assessorament del Consell Assessor, d'altres arran de les queixes o denúncies rebudes pel Síndic de Greuges i, finalment, a petició d'alguna entitat de defensa dels drets humans, com ara la Coordinadora Catalana per a la Prevenció de la Tortura. En aquest sentit, de conformitat amb el punt novè del Reglament de l'ACPT, l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura pot utilitzar la informació que li proporcionin les entitats per planificar les seves visites.

Des d'una perspectiva d'optimització dels recursos en el desenvolupament de les visites, cal posar de manifest que en alguns casos s'han aprofitat els desplaçaments per visitar més d'una dependència. Així, en el cas de les comissaries de la policia catalana, la majoria de vegades s'han visitat simultàniament les dependèn-

cies de la policia autonòmica i les de la policia local i/o guàrdia urbana, amb l'objectiu, a més a més, de comprovar la coordinació entre ambdós cossos policials.

Les visites realitzades a la tarda han estat a dependències de Mossos d'Esquadra (Sant Boi de Llobregat) i policia local (Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Badalona). La visita a la Policia Local de Badalona també s'emmarca en una visita de seguiment, com a conseqüència d'alguna de les irregularitats traslladades per un dels detinguts entrevistats en la primera ocasió.

L'objectiu de fer les visites a la tarda ha estat doble. D'una banda, comparar el funcionament d'aquestes dependències en relació amb el torn de matí i, de l'altra, poder entrevistar més persones detingudes, tenint en compte que la major part de trasllats de detinguts de les comissaries a dependències judicials es fan al matí, en la franja horària de 8:00 a 10:00 hores, aproximadament.

Pel que fa als centres penitenciaris, s'han visitat, per ordre cronològic, els de Ponent, Figueres, Girona, Quatre Camins, Brians 2 i Tarragona. Dels centres petits de compliment s'han visitat totes les instal·lacions. Quant als grans, la visita s'ha focalitzat en els departaments especials, de règim tancat, sancionats i, en alguns casos, els d'infermeria i psiquiatria.

Les tres visites realitzades a Brians 2 s'han concretat en entrevistes a interns, arran de les denúncies rebudes pel Síndic de Greuges sobre l'existència de presumptes maltractaments en el departament de règim especial i de sancionats del centre. Hi ha participat l'Equip de Treball en col·laboració amb dos assessors de l'Àrea de Seguretat Pública del Síndic de Greuges.

Atesa la gravetat dels fets que s'hi denuncien, s'ha considerat oportú dedicar-li un apartat específic en l'elaboració d'aquest informe. Com es veurà, les entrevistes es van estendre als funcionaris de vigilància penitenciària i a l'equip de direcció.

Els centres educatius de justícia juvenil visitats han estat Els Til·lers, Montilivi i Can Llupià. La visita als dos primers coincideix amb l'anunci del Departament de Justícia, el mes de maig de 2012, del tancament, tot i que finalment la decisió ha estat ajustar el nombre de places de Montilivi, que roman amb una sola unitat, i mantenir oberta la unitat terapèutica del centre Els

Til·lers, mentre que la resta d'unitats d'aquest centre s'han suprimit.

Quant als centres de protecció de menors, enguany s'ha visitat un centre d'acollida de menors estrangers.

Finalment, pel que fa als centres residencials de discapacitats intel·lectuals s'ha visitat el Centre Riudeperes, arran de la queixa rebuda pel Síndic de Greuges sobre l'existència de presumptes maltractaments. Sens perjudici de la visita que es va dur a terme, s'ha tramitat la corresponent queixa individual des de l'Àrea de Serveis Socials del Síndic de Greuges.

2.2. Per tipus de centre

a. Comissaries

POLICIA DE LA GENERALITAT - MOSSOS D'ESQUADRA

Badalona (12/01/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Badalona
Data	12 de gener de 2012

La comissaria depèn de la Regió Policial Metropolitana Nord, amb seu a Granollers. Està integrada, juntament amb la comissaria de districte de Sant Adrià del Besòs, dins l'Àrea Bàsica Policial Badalona.

Àrea de custòdia de detinguts

▪ L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i l'accés dels vehicles policials de trasllats es fa directament pel pàrquing.

▪ El vehicle policial que trasllada la persona detinguda estaciona tan a prop com és possible a l'accés de la zona de seguretat. El detingut és traslladat pels agents fins a la zona de seguretat i un cop dins conclouen els tràmits previs abans de passar a disposició dels agents de custòdia.

▪ A banda de les detencions realitzades per la PG-ME, ingressen persones detingudes per la Guàrdia Urbana de Badalona i el Cos Nacional de Policia. No hi ha limitació horària en la recepció de detinguts procedents d'aquests

cossos policials. Està previst trucar-los prèviament en el cas excepcional que la comissaria no pugui rebre més detinguts.

▪ Els detinguts que els lliuren vénen amb l'atestat fet. Atès que comparteixen el mateix sistema informàtic, ells fan les diligències de recepció del detingut i continuen amb les diligències policials de manera que tot queda coordinat des del principi.

▪ El pàrquing disposa de sistema de gravació i captació d'imatges, degudament senyalitzat.

▪ L'armer es troba en el peu d'accés a la zona de seguretat. Està prohibida l'entrada d'armes a aquesta zona. Hi ha un cartell informatiu que així ho indica.

▪ L'entrada a la zona de seguretat també està identificada amb un rètol que informa de l'existència de sistemes de videovigilància.

▪ El llibre de registre d'entrades i de sortides està informatitzat.

▪ Hi ha una sala de reconeixement que està en desús i en l'actualitat s'utilitza com a sala d'escorcolls. Disposa d'un sistema de gravació i captació d'imatges i de veu, fàcilment identificable. Quan el detingut és escorcollat se l'informa de l'existència d'aquests dispositius. L'escorcoll exhaustiu o integral està previst fer-lo només en casos excepcionals. S'intenta evitar el nu integral del detingut de manera que primer se li treu la roba d'una part del cos i després de l'altra.

▪ En la sala d'escorcolls té lloc la lectura de drets al detingut. En cas que el detingut procedeixi d'un altre cos policial, se li torna a fer aquesta lectura i se'n deixa constància a l'atestat.

▪ La mitjana de detinguts de la comissaria és d'aproximadament 7-8 diaris. Una gran part de les detencions es fa en horari de tarda o vespre. Els trasllats els fan a primera hora del matí, entre les 9.15 i les 9.30 hores i es procura agilitar al màxim les conduccions. Sempre es deixa constància de la comunicació del trasllat al jutjat perquè hi ha casos en què el jutjat demana que els presentin a una hora determinada.

▪ En casos de detencions massives, està previst que els serveis mèdics es desplacin fins a les dependències policials. Tanmateix, aquest sistema encara no s'ha posat en marxa.

Zona de cel·les

- Estricta separació de majors d'edat homes i dones i menors.
- El total de cel·les destinades a ubicar-hi homes és de vuit. Llevat d'una, la resta disposen d'un vàter que, malgrat l'existència d'un mur de separació, no guarda ni protegeix la intimitat del detingut.
- El dia de la visita totes les cel·les tenen una ocupació de més d'un detingut, fins a un màxim de tres. Coincideix el fet que el dia anterior hi ha hagut una operació policial amb molts detinguts.
- S'observa que els detinguts estan estirats directament sobre la banca d'obra, sense màrrega i tapats amb una flassada.
- La dutxa i el rentamans estan en una habitació diferent. Per l'estat de deixadesa i brutícia que aquesta presenta, sembla que aquest servei no és utilitzat habitualment pels detinguts.
- L'olor en aquesta zona és fortament desagradable i, fins i tot, insuportable amb relació a les visites efectuades fins al moment.
- Les flassades que es faciliten als detinguts no són d'ús individual i el sistema de neteja no queda prou clar en el moment de la visita. Tot fa pensar que es netegen i es reemplacen dependent del cas i les circumstàncies.
- Les característiques d'aquestes cel·les són: pintura gris, porta de barrots, bancada d'obra on seure o jaure, llum artificial i manca de ventilació natural.
- La zona de custòdia de les dones i els menors està separada físicament per una paret. Tan sols hi ha una cel·la destinada a aquests efectes. En el moment de la visita les condicions de neteja no són les adequades per la presència de brutícia al terra i taques.
- Els mitjans de contenció que tenen són casc i escut.
- Pel que fa al menjar que es proporciona al detingut, com és habitual, procedeix d'una màquina expendedora que hi ha a la comissaria. Consisteix en cafè amb llet i magdalena, per esmorzar, i entrepà i cafè amb llet per dinar.

Conclusions/recomanacions

L'olor en la zona de custòdia de detinguts per a homes és fortament desagradable. També hi ha presència de brutícia i taques al terra de la zona de custòdia de dones i menors. Es recomana que es millorin i es reforcin les condicions d'higiene i netedat.

Vic (14/02/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Vic
Data	14 de febrer de 2012

L'Equip és rebut pel cap i la sotsca de la comissaria, que informen que recentment han parlat amb el degà dels jutjats a Vic per tal que no s'utilitzin els dipòsits judicials per ingressar-hi detinguts. Sembla que no compleixen les mínimes condicions de salubritat ni de neteja.

En el moment de la visita no hi ha cap detingut. Els responsables indiquen que els comandaments fan la supervisió del procés de detenció.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici. S'hi accedeix per l'interior o a través del pàrquing. Està degudament senyalitzada.
- L'accés dels vehicles policials es fa per una rampa de manera que, si n'arriba més d'un, han de fer cua. El vehicle policial no arriba a entrar en la zona de custòdia perquè a dins hi ha molt poc espai per fer treure el detingut i perquè les condicions d'accés són difícils. Per tant, el vehicle policial estaciona just davant.
- L'armer està situat a l'altra porta d'accés, a la zona de custòdia. Això comporta que els agents encarregats de fer el trasllat del detingut, abans de treure'l, disposen l'arma de foc a l'armer situat a l'altra porta d'accés. S'estableix un sistema de torn per deixar l'arma a l'armer de prevenció, de manera que sempre hi ha un agent de custòdia amb el detingut.
- Hi ha càmeres de videovigilància a tota la zona de custòdia, llevat del despatx on el detingut s'entrevista amb l'advocat.

- A la zona de custòdia hi ha un despatx d'entrevistes, un de ressenya i una sala d'escorcolls (anteriorment es feia servir per als reconeixements en roda). La sala d'escorcoll disposa de càmera de sistema de gravació d'imatge i de so. En el cas d'escorcolls integrals (excepcionals), el visionament és fa al despatx d'algun dels comandaments. A la sala d'escorcolls també es retiren els objectes personals al detingut, que queden en dipòsit.

- Les gravacions que es fan es conserven durant trenta dies.

- La comunicació de la detenció al col·legi d'advocats es fa després de la lectura de drets al detingut.

Zona de cel·les

- La zona de cel·les està separada de la resta de zones adjacents per una porta que no es tanca mai.

- Els menors estan separats dels homes i les dones. En total hi ha sis cel·les. Una per a menors, una per a dones i quatre per a homes.

- Les condicions de manteniment de les cel·les es pot considerar acceptable. Disposen de llum artificial, sistema de calefacció i no hi ha presència de brutícia ni de males olors.

- Les cel·les presenten les mateixes característiques: portes de barrots, bancada d'obra on seure o jeure i lavabo a l'interior separat per un mur d'obra de mig metre. També hi ha càmeres de videovigilància. Es comprova, a través dels monitors, que el lavabo de les cel·les queda fora de l'angle de visió de la càmera de seguretat.

- Les màrfegues i les flassades són a cadascuna de les cel·les. Es comprova que les flassades no estan aïllades ni resguardades en cap bossa de plàstic. No són d'ús individual, llevat d'algun cas en què, per les condicions en què ingressa el detingut, es considera necessari desinfectar-les.

- En una altra habitació hi ha un rentamans i una dutxa, però informen que aquesta no s'utilitza mai. L'estat de manteniment i d'higiene es considera correcte.

- Respecte als elements de subjecció, mostren unes manilles, uns guants antipunxants per als agents, casc i cintes d'immobilització.

- L'alimentació està prevista quatre cops al dia i en unes hores determinades. En cas que el detingut hi renunciï, se li fa signar la renúncia perquè en quedi constància. El sistema és el de venda automàtica i consisteix en un entrepà calent i una beguda.

- Està previst que els familiars es puguin comunicar amb el detingut. Cal l'autorització de l'instructor i que les comunicacions es facin en unes hores determinades.

- La cel·la de menors està situada fora de la zona de cel·les. El temps màxim de detenció previst és de 24 hores. A diferència de les cel·les d'adults, el lavabo està situat fora. En aquests casos, segueixen les instruccions de Fiscalia de Menors.

Conclusions/recomanacions

Les cel·les per a dones no estan separades de les dels homes. Es recomana que s'habiliti algun espai per albergar-hi les dones detingudes diferent del que s'utilitza actualment.

L'Hospitalet de Llobregat (13/03/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a l'Hospitalet de Llobregat
Data	13 de març de 2012

L'Equip de Treball és acompanyat per l'intendent de la comissaria i altres agents responsables de la zona de custòdia.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des d'un dels pàrquings. Està degudament identificada com a tal.

- S'informa que la mitjana de detinguts és de 7/8 diaris.

- Disposa de sala d'escorcolls, de ressenya, dos locutoris per a entrevistes i cel·les. L'armer està situat fora de la porta d'accés.

- La sala d'escorcoll té càmera de gravació d'imatge i de so. És l'única que disposa de sistema de gravació de so, a la resta tan sols es graven imatges. No hi ha càmeres als locutoris per a entrevistes ni al lavabo.

Zona de cel·les

- Els menors i les dones estan separats dels homes. Hi ha una cel·la per ser utilitzada per un menor o una dona. En el moment de la visita hi ha una dona detinguda. En una habitació contigua hi ha un lavabo amb dutxa, rentamans i vàter. L'estat de conservació i manteniment d'aquest espai és acceptable.

- Pel que fa a la zona d'homes, hi ha nou cel·les. Es posa un interès especial en la cel·la número 9, destinada a ubicar-hi els detinguts portadors d'alguna substància estupefaent al seu cos. A diferència de la resta, el vàter es troba a la part interior de la cel·la i queda visible als ulls de terceres persones. Se'ls fa notar aquesta qüestió, però en desconeixen el motiu. Per la ubicació de la càmera de seguretat, tot fa pensar que el vàter no queda resguardat del camp de visió de la càmera, però neguen que se sotmeti el detingut a una vigilància directa.

- Se'ns mostra una habitació (antiga sala de reconeixement) on estan dipositades les mantes, les màrfegues i els elements de subjecció (casc). Les màrfegues estan apilades i en una prestatgeria estan desades les mantes, sense cap tipus d'aïllament. S'informa que no són d'ús individual. El personal d'administració és qui en revisa l'estat i, per tant, es canvien segons el seu criteri, llevat d'algun cas excepcional.

- L'estat general de les cel·les és acceptable, però hi ha algunes mostres de brutícia al terra, com ara taques de cafè en una de les cel·les. També crida l'atenció que hi ha ampolles d'aigua i gots fora de les cel·les que estan ocupades pels detinguts.

- Els trasllats de detinguts es fan a les 9 del matí. Per tant, un sol trasllat diari. Els detinguts que ingressen després d'aquesta hora, en principi, romanen en dependències policials fins l'endemà. En els casos en què no es consideri necessari que hi pernoctin, es demana autorització judicial per poder dur a terme el trasllat extraordinari.

- L'alimentació que es dispensa al detingut consisteix en entrepà, beguda (aigua) i cafè.

- Els detinguts que porta la policia local ingresen amb informe mèdic i lectura prèvia de drets.

- La comunicació al col·legi d'advocats es fa un cop han conclòs la instrucció.

Conclusions/recomanacions

Pel que fa a la cel·la número 9, destinada a ubicar-hi els detinguts portadors d'alguna substància estupefaent al seu cos, cal conciliar el control de la cerca de possibles substàncies amb el dret a la privacitat.

Terrassa (22/05/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Terrassa
Data	22 de maig de 2012

Es fa constar que al síndic se li demana documentació per identificar-se (cosa que no passa amb la resta de membres de l'Equip) i que hi ha una espera de cinc minuts abans que no els atenen els comandaments responsables.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat. També hi ha l'armer.

- S'informa que la mitjana de detinguts és de 4/5 diaris. En el moment de la visita no hi ha cap detingut perquè han passat a disposició judicial o han quedat en llibertat.

- Disposa de sala d'escorcolls, de ressenya i d'identificació, dos locutoris per a entrevistes i la zona de cel·les.

- La sala d'escorcoll té càmera de gravació d'imatge i de so. És l'única que disposa de sistema de gravació de so, degudament senyalitzat. Crida l'atenció la seva ubicació perquè està situada just a l'entrada de la zona de custòdia. S'informa que és per motius de seguretat i que molt excepcionalment es fan escorcolls amb nu integral.

- El cap i els sots cap de la comissaria són els únics que tenen accés a la gravació de les imatges.

- Es visita l'habitació on estan dipositades les flassades, les màrfegues i els elements de contenció. Les màrfegues estan apilats i les mantes no són d'ús individual.

- Els equips de contenció consisteixen en cascs, cintes d'immobilització i escuts. S'informa que pràcticament no les fan servir.
- L'alimentació que es dispensa al detingut consisteix en entrepà, beguda (aigua) i cafè.

Zona de cel·les

- Els adults (homes i dones) estan separats dels menors. Pel que fa als menors, hi ha una única cel·la i s'informa que es poden barrejar els de reforma amb els de protecció. També s'informa que el temps d'estada és el mínim imprescindible.
- L'estructura de la cel·la és la mateixa que la d'un adult: estructura de formigó on seure o jaure, porta de reixa i càmera de seguretat. L'única diferència és que el lavabo és a l'exterior i disposa de vàter, dutxa i rentamans.
- L'estat general de conservació de la cel·la és deficient, amb moltes pintades a les parets. La llum és artificial, hi ha manca de ventilació i un problema de males olors.
- Les onze cel·les d'adults són de dimensions reduïdes, amb capacitat màxima per a dues persones. L'estructura és la següent: porta de barrots, bancada de formigó per seure o jaure i vàter separat per una estructura de formigó. La càmera de seguretat també és a l'interior de la cel·la i no enfoca el vàter.
- Atès que no hi ha cel·les específiques per a dones, en la mesura de les possibilitats, s'intenta ubicar-les en alguna cel·la separada de la resta dels homes.
- L'estat de manteniment general de les cel·les també és deficient, sobretot des del punt de vista de netedat. A tota l'àrea de detenció l'olor és desagradable, però a la zona de cel·les encara ho és més. En algunes de les cel·les l'olor esdevé pràcticament insuportable. S'informa que periòdicament accionen les cisternes per buidar l'aigua del vàter.

- Els trasllats de detinguts es fan al voltant de les 9 del matí. Més enllà d'aquesta hora no s'acostumen a fer, llevat d'algun cas excepcional i amb autorització prèvia del jutge de guàrdia.

- S'informa que el motiu pel qual s'allarguen les detencions és perquè els advocats acostumen a esgotar el temps màxim per presentar-s'hi.

- Els detinguts que ingressen procedents de la policia local ho fan amb informe mèdic i amb la lectura de drets feta.

- Quant a l'atenció mèdica, si es tracta d'una urgència es truca al SEM, si no, traslladen els detinguts a la Mútua de Terrassa.

- Es consulta el llibre de registre d'entrada i de sortida de detinguts. En aquest es fa constar l'entrada i la sortida i els motius. Les incidències i la resta d'aspectes de la detenció estan recollits en el programa informàtic.

Conclusions/recomanacions

No hi ha cap disposició normativa que prevegi l'hora i el moment en què es poden fer els trasllats de detinguts però sí que sembla que hi ha una espècie d'instrucció interna consensuada, entre policia i jutges, segons la qual només es fa un trasllat diari. Per tant, fora d'aquest horari (9-9.30h), els detinguts que no s'han posat en llibertat o han passat a disposició judicial pernocten a la comissaria fins l'endemà quan sovint les diligències d'instrucció finalitzen el mateix dia de la detenció. En el cas de detencions realitzades a la nit, s'observa, a través del llibre de registre, que aquests no passen a disposició judicial l'endemà sinó que es veuen obligats a pernoctar-hi fins a dos dies.

No es considera adequada ni per als detinguts ni per als agents la presència de les fortes olors que hi ha a la zona de custòdia de la comissaria, per una qüestió de salubritat. Cal que s'adopti alguna mesura correctora a la zona esmentada que permeti garantir unes condicions d'higiene adequades i eliminar-hi les males olors.

Cerdanyola (04/07/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Cerdanyola
Data	4 de juliol de 2012

L'Àrea Bàsica Policial Cerdanyola comprèn els municipis de Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Montcada i Reixac i Ripollet.

En la visita acompanyen l'Equip de Treball diversos comandaments de la comissaria.

Àrea de custòdia de detinguts

▪ L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat. També s'hi troba l'armer.

▪ En el moment de la visita hi ha dos detinguts, un home i una dona, que dormen profundament.

▪ Disposa de sala de ressenya i d'identificació, dos locutoris per a entrevistes i la zona de cel·les.

▪ A la sala de ressenya i d'identificació és on es fan els escorcolls. La sala disposa de càmera de gravació d'imatge i de so, senyalitzada amb cartell. S'informa que s'ha demanat un canvi per fer-los en una altra habitació, prèviament condicionada a aquests efectes; i que els escorcolls integrals són molt excepcionals.

▪ Se'ns mostra l'habitació on estan dipositades les flassades, les màrfegues i els elements de contenció. Les màrfegues estan apilats i les mantes no són d'ús individual.

▪ Els equips de contenció consisteixen en cascs i cintes d'immobilització.

▪ L'alimentació que es dispensa al detingut és servei de venda automàtica.

Zona de cel·les

▪ Els homes estan separats de les dones i els menors. La cel·la per a dones i menors és compartida. En cas de concurrència, s'ubica la dona en alguna de les cel·les dels homes.

▪ L'estructura de la cel·la és la mateixa que la d'un adult, però més petita: estructura de formigó on seure o jaure, porta de reixa i càmera de seguretat. L'única diferència és que el lavabo és a l'exterior.

▪ Les vuit cel·les d'adults tenen porta de barrots, bancada de formigó per seure o jaure, màrfega i vàter separat per una estructura de formigó. La càmera de seguretat també és a l'interior de la cel·la i no enfoca el vàter.

▪ S'observa que en una de les cel·les hi ha flassades apilades les unes sobre les altres.

▪ L'estat de manteniment general de les cel·les és mínimament acceptable perquè no hi ha males olors, el sistema de ventilació és adequat i tampoc no hi ha brutícia al terra. No obstant això, les parets de les cel·les estan molt brutes.

▪ Els trasllats de detinguts es fan al voltant de les 9 del matí. Més enllà d'aquesta hora no s'acostumen a fer, llevat d'algun cas excepcional i amb l'autorització prèvia del jutge de guàrdia.

▪ Els detinguts procedents de la policia local han d'ingressar amb l'informe mèdic, la lectura de drets feta i la minuta policial.

▪ L'atenció mèdica d'urgència es fa trucant al SEM.

▪ El procés de custòdia del detingut (entrada, sortida, incidències, etc.) es fa constar en l'aplicació informàtica.

▪ S'informa que en compliment de la normativa ISO, els comandaments fan cinc supervisions de com es fan les detencions, cada quinze dies.

Conclusions/recomanacions

No es considera adequat l'estat de manteniment de les parets de les cel·les. Cal que es desinfectin i se'ls apliqui una nova capa de pintura o alicatat.

Sabadell (28/08/2012)

Comissaria Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Sabadell

Data 28 d'agost de 2012

Es fa constar que l'agent que hi ha a l'entrada de la comissaria demana al síndic documentació per identificar-se (cosa que no passa amb la resta de membres de l'Equip). En canvi, quan

l'intendent rep l'Equip de Treball se'ns demana identificació a tots. Exposa que són normes d'actuació internes i que actua d'acord amb un protocol. Se li fa notar que en cap altra ocasió se'ns ha demanat la identificació Així mateix, el síndic li fa saber que ell respon per la resta dels membres de l'Equip, que han estan nomenats pel Parlament.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat. N'hi ha una al pàrquing, que grava la sortida del detingut del vehicle policial, i l'altra, immediatament anterior a l'entrada de la zona de custòdia on hi ha l'armer.

- Disposa de sala d'escorcolls, de ressenya i d'identificació, dos locutoris per a entrevistes i la zona de cel·les.

- La sala d'escorcoll té càmera de gravació d'imatge i so. És l'única que està prevista del sistema de gravació de so, degudament senyalitzat.

- Els equips de contenció consisteixen en cascs i cintes d'immobilització.

- L'alimentació que es dispensa al detingut consisteix en entrepà i beguda (aigua) per dinar i sopar; i cafè amb llet i magdalena, per esmorzar.

- Els trasllats de detinguts es fan a primera hora del matí segons les directrius donades per la mateixa judicatura.

- La comissaria rep a qualsevol hora del dia els detinguts que ingressen procedents d'altres policies locals integrades en l'ABP de Sabadell. Com a norma general, els truquen abans de portar-los.

- Tenen un registre informàtic de totes les incidències produïdes durant el temps que el detingut roman en dependències policials.

Zona de cel·les

- Els adults (homes i dones) estan separats dels menors. Pel que fa a menors, hi ha dues cel·les. L'estructura és la mateixa que la d'un

adult: estructura de formigó on seure o jaure, lavabo interior separat per un mur d'obra, porta de reixa i càmera de seguretat. L'estat general de conservació de la cel·la i l'espai en general és adequat.

- Les 12 cel·les d'adults són de dimensions reduïdes, amb capacitat per a dues persones.

- Atès que no hi ha cel·les específiques per a dones, en la mesura que es pot, s'intenta ubicar-les a les cel·les destinades a menors o bé en alguna cel·la separada de la resta dels homes.

- L'estat de manteniment general de les cel·les també és adequat.

Conclusions/recomanacions

Atès que no hi ha un espai específic de detenció per a dones cal adoptar les mesures necessàries per garantir la separació estricta dels homes i les dones.

Sant Boi de Llobregat (13/09/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Sant Boi de Llobregat
Data	13 de setembre de 2012

L'Equip de Treball arriba a la comissaria de Mossos d'Esquadra de Sant Boi de Llobregat a les 18.35 hores. El síndic s'identifica i demana poder visitar les cel·les de detinguts. Es fa entrega del document informatiu de les persones que integren, en el moment de la visita, l'Equip de Treball per a la Prevenció de la Tortura. A continuació, l'inspector de la comissaria rep l'Equip de Treball i proposa mostrar el recorregut d'una detenció estàndard.

Informa que el 90% de les detencions provenen directament del carrer. Es fan entre 42 i 48 detencions mensuals. El temps de detenció habitualment ronda entre 24 i 36 hores, com a màxim.

L'Equip de Treball accedeix a l'àrea d'oficines de denúncies i se li indica que les denúncies per violència domèstica o de gènere es tramiten en una secció separada. La major part de les detencions obeeixen a assumptes de violència de gènere o robatoris.

Àrea de custòdia de detinguts

▪ L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat. Hi ha una càmera al pàrquing que grava la sortida del detingut del vehicle policial i una altra, immediatament anterior a l'entrada de la zona de custòdia on hi ha l'armer.

▪ Disposa de dos locutoris, una sala de ressenya i d'identificació, uns lavabos, una cel·la per a menors i la zona de cel·les per a adults.

▪ S'indica que els escorcolls es fan en un dels locutoris i habitualment s'intenta evitar els de nu integral. En cas que l'escorcoll integral sigui inevitable, no disposen de bates.

▪ Disposen d'una sala per guardar els equips de contenció que consisteixen en cascs i cintes d'immobilització, així com guants, manetes noves, calçat, màrfeques i productes de neteja. D'altra banda, en aquesta mateixa sala hi ha les taquilles en què dipositen les pertinences dels detinguts, de forma individualitzada, dins d'una bossa de plàstic amb una fitxa signada pel mateix detingut en què figuren les seves pertinences. Aquesta bossa se li retorna quan se'l trasllada als jutjats.

▪ L'alimentació que es dispensa al detingut prové d'una màquina expenedora. Consisteix en entrepà i beguda (aigua) per dinar i sopar; i cafè amb llet i magdalena, per esmorzar.

▪ Com a norma general, els trasllats de detinguts es fan a les 10 hores del matí, però en casos especials els jutjats d'instrucció accepten detinguts a altres hores.

▪ S'informa que la mitjana de detencions correspondria a una detenció i mitja al dia. En el moment de la visita hi ha quatre detinguts.

▪ La comissaria rep a qualsevol hora del dia els detinguts que ingressen procedents d'altres policies locals. Com a norma general, els truquen abans portar-los-els i una condició indispensable és que s'hagi fet el reconeixement mèdic al detingut.

▪ Tenen un registre informàtic de totes les incidències produïdes durant el temps que el detingut roman en dependències policials.

Zona de cel·les

▪ La zona de cel·les dels adults (homes i dones) està separada de la dels menors. Pel que fa als menors, hi ha una única cel·la amb una estructura de formigó on seure o jaure i el lavabo està situat fora. L'estat general de conservació de la cel·la i l'espai en general és correcte. En aquests casos, segueixen les instruccions de Fiscalia de Menors.

▪ Hi ha vuit cel·les d'adults, també amb una estructura de formigó on poder seure o jaure, portes de barrots i la disposició dels inodors és correcta. S'observa que disposen de màrfeques. L'estat de manteniment general de les cel·les també és adequat.

Conclusions/recomanacions

Atès que no hi ha un espai específic de detenció per a dones cal adoptar les mesures necessàries per garantir la separació estricta dels homes i les dones.

Vilanova i la Geltrú (11/10/2012)

Comissaria	Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Vilanova i la Geltrú
-------------------	---

Data	11 d'octubre de 2012
-------------	----------------------

L'agent policial que hi ha per a l'atenció del ciutadà demana la identificació a l'equip. Se li fa entrega de la relació de persones que compon l'equip i que visita l'equipament aquell dia. Se li fa notar que es vol visitar l'àrea de custòdia i que no cal que l'acompanyi l'inspector. Finalment, un dels agents accedeix a acompanyar-lo. Uns minuts més tard i mentre l'Equip s'espera per accedir-hi, es presenta l'inspector acompanyat d'un altra comandament.

La visita coincideix amb l'entrada d'un detingut procedent d'un reconeixement mèdic i la sortida d'un altre que passa a disposició judicial. L'Equip demana poder entrar i presenciar un dels moments del procés de conducció en què el detingut es disposa a abandonar les dependències policials emmanillat.

No s'observa cap anomalia en l'acte de lliurament dels efectes personals del detingut ni quan se l'emmanilla per traslladar-lo. No obstant això, criden l'atenció de l'Equip les mar-

ques que aquest presenta per diferents parts del cos, en particular, cames, braços i cara. També s'observa que una de les mans està embenada. Per aquest motiu, es demana informació relativa a la seva detenció i posterior custòdia.¹

En síntesi, és un detingut procedent del cos de Policia Local de Vilanova i la Geltrú per un presumpte delictes de violència de gènere. Es mostra l'aplicació informàtica en què consta que va ingressar el dia 10 d'octubre 2012 a les 13.45 hores. Es demana veure l'informe mèdic i s'informa que aquest consta en l'atestat, que s'ha tramès al jutge a primera hora del matí. Després el jutge els en traslladarà una còpia.

L'hora de sortida són les 10.47 hores. El detingut ha romàs gairebé 24 hores a la comissaria de Mossos fins que no ha passat a disposició judicial i sense que se li hagi practicat cap diligència, atès que l'atestat i l'assistència lletrada ja s'havien fet en seu de la Policia Local. Això s'explica perquè va ingressar al migdia del dia anterior (13.45h), un cop ja s'havien fet tots els trasllats. S'informa que en algun cas, depenent del jutge i amb caràcter excepcional, traslladen el detingut a la tarda.

Atès que el dia de la visita hi ha cinc detinguts més, es demana conèixer les circumstàncies de la seva detenció. En concret, dos dels quals està previst que continuïn detinguts.

Un d'ells s'ha presentat voluntari després que la Unitat d'Investigació li truqués al matí. A través de l'aplicació informàtica es constata que la comunicació de la detenció a l'advocat va tenir lloc al mateix moment de la detenció, que s'ha avisat algun familiar o amic de la detenció i que va demanar reconeixement mèdic.

L'altre detingut ho està per ordre judicial. S'informa que en aquests casos no s'avisava l'advocat perquè desconeixen el motiu pel qual està en crida i cerca i, consegüentment, tampoc no ha de declarar. Se'ls fa notar que en aquests casos el detingut igualment té dret a l'assistència lletrada. Per la resta, consta que s'ha informat el detingut sobre el dret al reconeixement mèdic.

Finalment, es presència la sortida cap els jutjats d'un altre detingut. El procediment és el mateix sense que s'hi observi cap incident. Es mostren en temps real les dades que s'incorporen a l'aplicació per tancar el procés de custòdia.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat.
- L'alimentació que es dispensa al detingut consisteix en el servei de venda automàtica.
- La comissaria rep a qualsevol hora del dia els detinguts que ingressen procedents de les policies locals integrades en l'Àrea Bàsica Policial del Garraf.
- La mitjana de detinguts al mes és de 80-100. Hi ha puntes durant el tercer trimestre de l'any i els carnavals de Sitges.
- El nombre d'incidents a l'interior de la zona de cel·les és pràcticament inexistent.

Zona de cel·les

- Els homes estan separats de les dones i els menors. L'estructura de les cel·les és la mateixa que en la resta de comissaries de Mossos d'Esquadra: bancada d'obra, porta de barrots, vàter separat per mur i càmera de vigilància a l'interior.
- Les cel·les per a dones i menors (dos en total) estan en una habitació contigua. L'estructura és la mateixa que la dels homes, però el vàter és a fora.
- L'estat de manteniment general de les cel·les és adequat, però la zona d'adults fa mala olor. Expliquen que fa cinc setmanes van netejar les clavegueres, però que el problema de les males olors s'ha tornat a reproduir.

Conclusions/recomanacions

Malgrat que no se'ls hagi de prendre declaració, els detinguts haurien de ser informats del seu dret d'assistència jurídica i, si ho desitgen, ser atesos per un lletrat.

Les detencions no s'han d'allargar més enllà del que és imprescindible. Un cop finalitzats els atestats, s'hauria de fer el possible per traslladar immediatament els detinguts davant de l'autoritat judicial.

¹. Més endavant sabrem que el mateix detingut al·lega que les ferides que presenta les hi ha fet la seva dona (vid. Informe visita Policia Local de Vilanova i la Geltrú).

Cal que s'adopti alguna mesura correctora en la zona de custòdia d'homes de la comissaria de PG-ME a Vilanova i la Geltrú que elimini el problema d'olor insalubre que tenen.

Figueres (28/08/2012)

Comissaria Policia Generalitat-Mossos d'Esquadra Figueres

Data 28 d'agost de 2012

Acompanya el cap de torn de la comissaria perquè la resta de comandaments no hi són. Més tard s'hi afegeix la cap de l'OAC.

En el moment de la visita hi ha dos detinguts adults i un menor.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat. N'hi ha una al pàrquing que grava la sortida del detingut del vehicle policial, i una altra, immediatament anterior a l'entrada de la zona de custòdia on hi ha l'armer.

- També hi ha videovigilància a la cel·la d'escorcoll (de so i imatge), als passadissos i a l'interior de cadascuna de les cel·les.

- Es visita directament la zona de cel·les.

Zona de cel·les

- Separació estricta entre homes, dones i menors.

- Pel que fa a l'espai destinat a homes detinguts, hi ha vuit cel·les. Totes són de dimensions molt reduïdes amb capacitat màxima per a una persona. Tan sols n'hi ha una d'ús múltiple.

- Les cel·les presenten una estructura de formigó on seure o jaure, lavabo interior separat per un mur d'obra, porta de reixa i càmera de seguretat. El lavabo, si bé queda resguardat de la càmera de seguretat, no permet preservar la intimitat, ja que està situat just a l'entrada de la cel·la.

- Les dutxes estan ubicades fora de la cel·la en una habitació annexa.

- L'estat de conservació des del punt de vista de la netedat és deficient. Hi ha presència de brutícia a les parets i al terra.

- Les cel·les destinades a dones i menors són al mateix espai. De les dues que hi ha, una està destinada a fer-hi els escorcolls i hi ha prevista de sistema de videovigilància, d'imatge i so.

- En un dels passadissos de la zona de cel·les hi ha una màrrega i alguns elements de contenció: un casc i cintes d'immobilització. Preguntats sobre el motiu, fan saber que és per un tema de ventilació.

- L'alimentació que es dispensa al detingut consisteix en entrepà i beguda (aigua) per dinar i sopar; i cafè amb llet i doble magdalena, per esmorzar.

- Tenen un acord amb el Col·legi d'Advocats de Figueres perquè l'assistència lletrada al detingut sempre es faci a partir de les 8:00 del matí i fins a les 11:00 de la nit. No hi ha servei de guàrdia durant la resta de franja horària, llevat per a menors.

- Els trasllats dels detinguts es fan a qualsevol hora del dia fins a les 20 hores, a requeriment de la mateixa autoritat judicial i un cop aquests han rebut l'atestat corresponent.

- La comissaria rep a qualsevol hora del dia els detinguts que ingressen procedents d'altres policies locals integrades en l'ABP de Figueres.

- Tenen un registre informàtic de totes les incidències produïdes durant el temps que el detingut roman en dependències policials. Es mostra el registre pel que fa als detinguts del dia de la visita i els d'un altre dia escollit de forma aleatòria.

Conclusions/recomanacions

Cal fer èmfasi en la necessitat de desinfectar i netejar les cel·les a fons.

Sant Vicenç dels Horts (22/11/2012)

Comissaria Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Sant Vicenç dels Horts

Data 22 de novembre de 2012

Es visita aquesta comissaria arran de la constància d'una queixa presentada davant del Síndic de Greuges sobre les condicions insalubres de les cel·les.

En el moment de la visita no hi ha cap detingut.

L'Equip de Treball es fa acompanyar per dos comandaments de la comissaria. Se'ls fa notar que l'agent de l'oficina d'atenció al ciutadà no porta el número d'identificació.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat.
- Disposa d'un locutori, una sala de ressenya i d'identificació, una sala d'escorcolls i la zona de custòdia. Totes les dependències tenen càmeres de videovigilància, llevat la sala de ressenya.
- Les màrfegues i les mantes que es faciliten al detingut són a la sala de ressenya. Les màrfegues estan apilades. Les mantes estan dins d'una caixa desades de qualsevol manera. S'informa que no són d'un sol ús.

Zona de cel·les

▪ Hi ha dues cel·les per a la custòdia d'homes. Els vàters són dins de les cel·les i estan resguardats de les càmeres de vigilància. També hi ha una dutxa a l'exterior que pràcticament no es fa servir. S'informa que en cas de ser utilitzada es facilita una tovallola al detingut. L'estat de manteniment de les cel·les és millorable perquè les parets tenen molta brutícia i hi ha presència de males olors fruit d'un sistema de ventilació insuficient.

▪ La custòdia de dones i menors és conjunta malgrat que s'identifica la zona com de menors. Només disposa d'una única cel·la que destaca per les seves grans dimensions. En cas de concurrència de detinguts entre un menor i una dona, s'hi prioritza l'estada del menor. L'estat de manteniment i de netedat és adequat.

▪ El material de contenció de què disposa està format per manilles metàl·liques, cascs i cintes de contenció i escut.

▪ L'alimentació que es dispensa al detingut prové d'una màquina expendedora. Consisteix en un entrepà i beguda (aigua) per dinar i sopar; i cafè amb llet i magdalena, per esmorzar.

Procés de trasllat de detinguts

- És l'única comissaria de districte de la regió que té una zona de detinguts operativa.
- Rep detinguts de set poblacions que tenen policia local, però no zona de custòdia.
- La policia local elabora la minuta a la comissaria. Quan es deté un detingut se li llegeixen els drets al moment i un cop el traslladen a la comissaria se li tornen a llegir.
- En alguna ocasió s'ha succeït que un dels policies locals trasllada el detingut al metge i l'altre agent es desplaça a la comissaria per elaborar la minuta.
- En alguna ocasió auxilien la policia local en el trasllat del detingut.
- Els trasllats de detinguts a dependències judicials es fan amb caràcter general durant el matí. Hi ha algun jutge que també els accepta en torn de tarda.

Conclusions/recomanacions

La comissaria té un problema de males olors per un sistema de ventilació insuficient. Les parets de les cel·les d'adults també presenten un estat de brutícia considerable. Per això, cal adoptar alguna mesura correctora que minori o elimini les males olors i pintar les parets de les cel·les d'adults.

Sant Feliu de Llobregat (22/11/2012)

Comissaria	Àrea Bàsica Policial Sant Feliu de Llobregat
Data	22 de novembre de 2012

La comissaria, a banda de ser àrea bàsica policial, també és la seu regional.

L'Equip de Treball és acompanyat per dos dels comandaments responsables de l'ABP. En el moment de la visita no hi ha cap detingut.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és a la planta subterrània de l'edifici i s'hi accedeix des del pàrquing. Està degudament identificada i vigilada per càmeres de seguretat.
- Disposa d'un locutori, una sala de ressenya i d'identificació, una sala d'escorcolls i la zona de custòdia. Crida l'atenció perquè cap d'aquests espais està identificat amb el corresponent rètol o cartell informatiu. Totes les dependències tenen càmeres de videovigilància, llevat de la sala de ressenya.
- A l'interior de l'àrea de custòdia tampoc no hi ha cartells informatius de l'existència de sistemes de gravació i captació, llevat de la sala d'escorcoll que disposa de gravació d'imatges i so.
- Les màrfeques i les mantes que es faciliten al detingut són en una altra sala annexa a la resta. Les màrfeques estan apilades. Les mantes són dins d'una caixa desades de qualsevol manera. S'informa que no són d'un sol ús i que es canvien de manera discrecional en funció del seu grau de deteriorament. Un cop s'acorda retirar-les es destrueixen.

Zona de cel·les

- Hi ha dotze cel·les per a la custòdia d'homes. Els vàters són dins de les cel·les i estan resguardats de les càmeres de vigilància. També hi ha una dutxa a l'exterior que pràcticament no es fa servir. S'informa que en cas de ser utilitzada es facilita una tovallola al detingut.
- Les instal·lacions d'aquesta àrea estan en un correcte estat de manteniment i de neteja. No hi ha presència de brutícia ni de males olors. Es posa de manifest que tenen un bon sistema de ventilació.
- El passadís té instal·lada càmera de gravació d'imatges i so. El so s'activa mitjançant algun dels tres polsadors que hi ha. Tanmateix, no hi ha cap cartell informatiu de la seva existència.
- La custòdia de dones i de menors és conjunta. Dues cel·les en total de les mateixes característiques que les d'homes. Les condicions de manteniment i neteja també són adequades. Tampoc no hi ha cap rètol que permeti identificar aquest espai.

- El material de contenció de què disposen està format per manilles metàl·liques, cascs, cintes de contenció i escut. Actualment, estan a la vista de tothom.

- L'alimentació que es dispensa al detingut prové d'una màquina expendedora. Consisteix en un entrepà i beguda (aigua) per dinar i sopar; i cafè amb llet i magdalena, per esmorzar.

Conclusions/recomanacions

A la comissaria no hi ha cartells informatius a les sales o àrees en què es divideix la zona de custòdia. En la zona de cel·les tampoc no hi ha els rètols que informen sobre l'existència de càmeres de videovigilància. Per això, cal instal·lar aquests cartells i rètols.

POLICIES LOCALS

Polícia Local de Badalona (12/01/2012)

Comissaria	Polícia Local de Badalona
Data	12 de gener de 2012
Municipi	Badalona

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia està ubicada a la part soterrània de l'edifici. S'hi pot accedir per dos vies des del pàrquing o bé des de l'interior de la mateixa comissaria.
- L'àrea de custòdia comparteix espai amb altres dependències policials.
- L'escorcoll del detingut no s'efectua en cap sala específica a aquests efectes, sinó que té lloc al mateix espai de recepció de l'àrea de custòdia. En cas que es consideri necessari fer un escorcoll integral al detingut, se li fa a la zona de cel·les. Aquest espai és l'únic que està dotat de sistema de videovigilància. No obstant això, no hi ha cap cartell informatiu i tampoc s'informa el detingut sobre aquest extrem.
- Hi ha sis cel·les destinades a la detenció d'homes. Dues estan inutilitzades perquè es fan servir com a magatzem. Els menors no ingresen mai en aquest espai, sinó que els mantenen en una habitació a la primera planta a l'espera d'avisar els progenitors o Fiscalia.

▪ L'accés a la zona de les cel·les es fa a través d'una porta de barrots que sempre roman tancada.

▪ Les cel·les tenen capacitat per a un sol detingut. En el moment de la visita hi ha dos detinguts. S'informa que la durada mitjana d'estada del detingut és de dues o tres hores. No obstant això, es consulta el llibre de registre d'entrada i de sortida i s'observa que l'estada és més llarga. En alguns casos fins i tot es constata que no hi ha registre de l'hora d'entrada o de sortida.

▪ La cel·la disposa d'una dutxa que alhora fa les funcions de vàter.

▪ Els llits disposen d'un matalàs i en el moment que ingressa el detingut sembla que se li faciliten uns llençols nets. Tanmateix, en el moment de la visita s'observa que no tenen llençols. Només tenen una flassada amb què tapar-se. Per tant, descansen directament sobre la funda del matalàs i del coixí, visiblement poc nets.

▪ La cel·la té un sistema de ventilació correcte i té llum natural i artificial. Les parets, de pintura plàstica, presenten signes de desgast. L'estat de netedat i de conservació es pot considerar adequat, tot i que la neteja és millorable.

▪ El protocol d'actuació no preveu que el detingut estigui assistit de lletrat des del primer moment de la detenció, sinó que, com és habitual a les dependències de policia local, aquesta assistència té lloc un cop el detingut és traslladat als Mossos d'Esquadra. Així, durant la lectura dels drets al detingut se l'informa sobre aquest dret i es comunica al Col·legi d'Advocats perquè en tinguin constància.

▪ En cas que el detingut requereixi assistència mèdica, s'avisa el 061.

▪ Pel que fa als àpats, sembla que l'empresa de càteríng que presta servei a l'hospital, també els porta menjar. La comissaria disposa de plats, forquilles i gots de plàstic en cas de necessitat. Alhora, a la mateixa àrea de custòdia hi ha una petita cuina.

▪ Pel que fa als elements de contenció, tan sols disposen de cascs.

Badalona (06/11/2012) Informe de seguiment

▪ En un primer moment s'informa l'Equip que el responsable de torn no hi és. Transcorreguts uns tres o quatre minuts es presenta un

membre de la Policia Local que s'identifica com a inspector en cap. Acompanya l'Equip a l'àrea de custòdia, on en aquell moment no hi ha cap detingut, i posteriorment s'hi incorporen fins a tres agents policials més.

▪ L'estat de manteniment de les cel·les és adequat. No s'observa brutícia ni males olors. Les fundes dels matalassos són netes.

▪ Dues de les sis cel·les continuen inutilitzades perquè es fan servir com a magatzem. En aquesta ocasió, s'observa que hi ha dos cascs de kick boxing penjats directament d'una de les cel·les inutilitzades. S'informa que els col·loquen als detinguts en cas que sigui necessari per evitar que es facin mal. El seu ús no està previst en els protocols amb què treballen, sinó que s'ha incorporat recentment. Està previst com un substitut del casc per evitar autolesions.

▪ La zona de cel·les continua desproveïda de càmeres de videovigilància. L'entrada pel pàrquing tampoc no en disposa. En tot el recinte només n'hi ha una, que dona cobertura a la zona de recepció de detinguts. Les imatges gravades es conserven durant quinze dies, transcorreguts els quals es destrueixen.

▪ Els escorcolls superficials es continuen fent a la zona de recepció del detingut. En cas que sigui necessari fer un escorcoll integral, aquest es fa a la mateixa cel·la. Si el detingut és una dona es col·loca una mampara davant la porta. No disposen de bates.

▪ En aquesta ocasió s'informa que les cel·les també es fan servir per a menors detinguts. Val a dir que en la visita anterior se'ns va fer saber que els menors no baixaven mai, sinó que se'ls feia esperar en una sala a part.

▪ La comissaria fa les funcions de dipòsit municipal de detinguts, després que aquests hagin passat a disposició judicial, és a dir, reben detinguts per ordre judicial, normalment caps de setmana i festius. N'hi pot haver un parell al mes, aproximadament. Tanmateix, el trasllat del detingut novament a disposició judicial, el fan els Mossos d'Esquadra. L'Equip manifesta sorpresa per aquest protocol d'actuació, que no ha vist enlloc més, i que equival que els jutjats de Badalona considerin les dependències municipals com una extensió dels seus calabossos. L'Equip demana que es mostri una ordre judicial d'extensió de la detenció en dependències municipals, però com que no és horari d'oficina no hi poden accedir.

- Si bé tenen competència en matèria de delictes contra la seguretat en el trànsit, la custòdia dels detinguts que fan correspon a Mossos d'Esquadra. La seva funció es limita a fer la instrucció i enviar l'atestat corresponent. Aquesta manera de procedir sembla que està recollida en els convenis signats entre ambdós cossos policials.

- Treballen amb un llibre manual on es registren els detinguts que passen per la zona de custòdia. En aquest llibre, hi consta informació relativa al dia de l'entrada, el nom, el motiu i l'autoritat que l'ordena. L'hora d'entrada del detingut s'anota en un altre llibre a part. D'altra banda, hi ha diligències policials en què consta la informació relativa a l'hora d'inici de les diligències, detenció del detingut, actuacions que s'han fet, hora en què conclouen les seves funcions i hora d'entrega als Mossos d'Esquadra.

- S'informa que els Mossos d'Esquadra no tenen cap limitació horària pel que fa a la recepció de detinguts per part d'altres cossos policials. Tanmateix, la principal dificultat amb la qual es troben són les franges horàries de canvi de torn. En aquests casos, malgrat que hagin finalitzat les seves diligències, han d'esperar entre una i una hora i mitja abans de traslladar el detingut als Mossos. En qualsevol cas, l'Equip examina a l'atzar algunes diligències policials i comprova que les estades a les dependències municipals no s'allarguen normalment més d'una o de dues hores.

- La zona de custòdia continua sense tenir armer. L'arma es diposita en un dels calaixos de la zona de recepció i es tanca amb clau.

- En la darrera visita van explicar que s'avisava al 061 si algun detingut ho necessitava. Ara afegeixen que tots els detinguts passen per l'hospital un cop detinguts, abans de ser traslladats a la comissaria; i que si hi ha cap incident durant la seva estada se'ls torna a passar pel servei mèdic abans de dur-los als Mossos d'Esquadra.

Conclusions/recomanacions

Es considera anormal l'ús de les dependències per a la custòdia judicial. Es recomana fer servir la seu de la policial judicial.

Tot i que l'estat de manteniment, neteja i cura de l'àrea de custòdia és correcte, del resultat de la visita es posen de manifest alguns defectes estructurals greus que cal esmenar.

Per això, es recomana (1) que la comissaria es doti d'un únic llibre registre en què constin les dades relatives a la custòdia del detingut des del moment que ingressa a l'àrea de custòdia fins que passa a disposició judicial o se'l trasllada a dependències dels Mossos d'Esquadra, així com que s'informatitzin les dades relatives a la seva custòdia. (2) Que s'habiliti una sala pròxima o immediata a les cel·les on dur a terme els escorcolls; (3) que s'instal·li l'armer en un punt d'accés previ a l'entrada de la zona de seguretat; (4) que s'habilitin espais diferents i separats adequats per a la custòdia de dones i menors, i finalment, (5) que les cel·les disposin d'un vàter separat de la dutxa que preservi la intimitat dels detinguts.

Guàrdia Urbana de Vic (14/02/2012)

Comissaria	Guàrdia Urbana de Vic
Data	14 de febrer de 2012
Municipi	Vic

La Guàrdia Urbana no té competències en matèria de seguretat ciutadana. Per tant, els detinguts que tenen són temporals fins que passen a disposició judicial o els traslladen a les dependències de Mossos d'Esquadra.

La visita la duu a terme una part de l'Equip acompanyat pel sergent de la Guàrdia Urbana. Val a dir que el dia de la visita no hi ha cap detingut.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia està ubicada a la part soterrània de l'edifici. S'hi pot accedir per dos vies, des del pàrquing o bé des de l'interior de la mateixa comissaria. En tot cas, l'accés dels vehicles policials de traslladats de detinguts es fa directe des del pàrquing.

- La zona del pàrquing disposa de diferents càmeres de videovigilància. Tanmateix, no s'observa el rètol informatiu de l'existència d'aquests sistemes de gravació.

- L'accés a la zona de custòdia tampoc no està degudament identificat. S'entra directament a la zona de custòdia sense que hi hagi una zona de seguretat. L'armer es troba pròpiament dins aquesta àrea, en un despatx. A la pràctica, molts dels agents que hi entren ja ho fan sense l'arma reglamentària, la qual ha estat diposi-

tada prèviament en un armer situat a la primera planta de la comissaria.

- L'àrea de custòdia disposa d'un petit despatx de control del funcionari policial on hi ha dipositat el llibre de registre d'entrada i de sortida de detinguts, l'ordinador i l'armer. Una zona comuna en forma de passadís vigilada per càmeres de seguretat. Tanmateix, tampoc no hi ha el degut cartell informatiu.

- La informació respecte del temps de custòdia i emmagatzematge de les imatges no és prou clara. En el moment de la visita el sergent no pot concretar el temps exacte. En tot cas, el visionament de les imatges es fa a través d'una televisió instal·lada a la primera planta de la comissaria.

- L'àrea de custòdia també disposa d'un despatx polivalent. D'una banda, s'utilitza per prendre declaració al detingut i fer-li la lectura de drets; de l'altra, com a zona d'escorcoll. Tenen protocol·litzat que tots els escorcolls es facin amb nu integral. Aquest és el motiu que alleguen per justificar l'absència de càmeres en aquest espai.

- Respecte dels escorcolls integrals, se'ls fa notar que es facin amb caràcter general i no de forma excepcional, depenent del cas i les circumstàncies. Aquests es fan davant la presència de tres funcionaris, un dels quals és un comandament que els supervisa.

Zona de cel·les

- L'àrea disposa de cinc cel·les. Tres destinades a albergar-hi homes i la resta, per a dones. L'estat de conservació es valora com a adequat.

- Pel que fa a les cel·les d'homes, tenen un lavabo a l'interior, separat per un mur d'obra que queda fora de l'abast de terceres persones. La cadena del vàter es controla des de l'exterior de la cel·la. Estan pintades d'un color gris, amb bancada d'obra on seure o jeure i porta de barrots.

- Les cel·les de dones són iguals, però no disposen de lavabo a l'interior. Sembla que aquestes cel·les inicialment estaven destinades per fer-hi els escorcolls. Es dona la paradoxa que no hi ha lavabo per a les dones i, per tant, en cas de necessitat, la detinguda ha de sortir pròpiament de la zona de custòdia.

- S'informa l'Equip que els menors no arriben a entrar mai a la zona de custòdia. Un cop detinguts, se'ls fa esperar en una sala situada a la primera planta de la comissaria a l'espera de rebre instruccions de Fiscalia de Menors.

- Respecte de la ventilació, l'àrea no disposa de sistema de calefacció central, la qual cosa fa que les temperatures en aquesta àrea puguin arribar a ser molt baixes, en particular a l'hivern i en horari nocturn. En el moment de la visita es pot constatar el fred que hi fa.

- Les màrfegues estan apilades sobre un armari situat a l'habitació d'escorcolls. Les flassades són a dins del mateix armari. Informen que són d'ús individual. S'observa, però, que no estan aïllades ni protegides per cap tipus de plàstic o material.

- Pel que fa al sistema d'àpats que es dispensen als detinguts, es preveu donar-los un entrepà i una aigua.

- S'informa l'Equip que el temps mitjà d'estada del detingut és al voltant de les set hores. Es consulta el llibre de registre d'entrada i de sortida de detinguts i es pot comprovar que és així. També es constata que moltes de les sortides es fan en qualsevol moment de la nit.

- Al llibre de registre esmentat es fa constar si el detingut pren algun tipus de medicació.

- La Guàrdia Urbana fa les primeres diligències amb el detingut (escorcoll, lectura de drets i trasllat per al reconeixement mèdic) abans de traslladar-lo als Mossos d'Esquadra. Abans del trasllat els truquen per coordinar-se.

- No hi ingressen cap detingut fins que no se li efectua el reconeixement mèdic oportú a l'Hospital General de Vic.

- S'informa l'Equip que la comunicació de la detenció al col·legi d'advocats es fa un cop el detingut ingressa a la comissaria i no des del moment en què es produeix la detenció. A més, durant la lectura de drets s'informa el detingut que l'assistència de l'advocat tindrà lloc a les dependències dels Mossos d'Esquadra i no abans.

- També es fa saber que en algun cas molt puntual la Guàrdia Urbana s'ha fet càrrec de tot el procés de detenció del detingut.

- Comparteixen el sistema informàtic amb els Mossos d'Esquadra.

Conclusions/recomanacions

La comissaria de la Guàrdia Urbana de Vic presenta mancances estructurals i de mitjans greus així com dèficits en el procediment de custòdia del detingut que fan recomanable que els detinguts siguin traslladats directament a la comissaria dels Mossos d'Esquadra de Vic, tenint en compte la proximitat manifesta de les dependències policials de Mossos d'Esquadra que faciliten el trasllat de detinguts, o bé que els passin directament a disposició judicial per delictes respecte dels quals tenen competència.

Guàrdia Urbana de l'Hospitalet de Llobregat (13/03/2012)

Comissaria	Guàrdia Urbana de l'Hospitalet de Llobregat
Data	13 de març de 2012
Municipi	L'Hospitalet de Llobregat

L'Equip de Treball es fa acompanyar pel cap de la Policia Local i el regidor de Seguretat Ciutadana de l'ajuntament.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia és de dimensions molt reduïdes: tan sols té dues cel·les. No hi ha sala d'escorcolls, ni de ressenya, ni locutoris per a entrevistes, etc. No hi ha cap cartell informatiu o senyalitzat a la porta d'entrada.

- Les cel·les estan pintades de color blanc, les portes són de barrots, disposen de lavabo separat per un mur d'obra de mig metre i tenen bancada d'obra on seure o jeure. La màrfega també és a dins de la cel·la i és un matalàs més còmode que els que disposen els Mossos d'Esquadra. Destaca l'estat de netedat que presenta l'espai en general i les cel·les en particular. No hi ha presència de brutícia ni de males olors.

- Preguntats sobre el motiu pel qual no tenen sala d'escorcoll, s'informa l'Equip que l'escorcoll es duu a terme en el moment de la detenció.

- Hi ha càmeres de videovigilància a l'interior de les cel·les i fora en un patit passadís. Tanmateix, no hi ha cap cartell degudament senyalitzat.

- S'informa l'Equip que els detinguts són traslladats directament a les dependències dels Mossos d'Esquadra, excepte els detinguts per delictes contra la seguretat viària, àmbit en el qual ells tenen competència. En aquests casos, tan sols els ingressen quan la detenció es considera necessària perquè si no els passen directament a disposició judicial.

- Tenen previst la dispensació d'algun àpat a través del sistema de venda automàtica (entrepà més beguda).

- No disposen d'elements de contenció. Preguntats sobre aquest aspecte, s'informa l'Equip que en cas de necessitat intenten reconduir la situació.

Conclusions/recomanacions

Es valora positivament que traslladin directament els detinguts a les dependències dels Mossos d'Esquadra, d'acord amb les recomanacions formulades en l'informe de l'ACPT de 2011.

Destaquen les condicions de netedat i d'higiene que presenta la zona de cel·les.

Es recomana, però la instal·lació de cartells informatius sobre l'existència de càmeres de videovigilància a la zona de custòdia.

Policia Municipal de Terrassa (22/05/2012)

Comissaria	Policia Municipal de Terrassa
Data	22 de maig de 2012
Municipi	Terrassa

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia està ubicada a la part soterrània de l'edifici i els detinguts ingressen des del pàrquing.

- Disposa d'una sala d'escorcoll vigilada amb càmera de seguretat i una sala on es prenen les declaracions.

- Les cel·les d'adults són a la mateixa zona separades per una porta de barrots. Primer hi ha dues cel·les per a dones i la resta (5) per a homes. En el moment de la visita no hi ha cap persona detinguda.

- Les màrfeques i les flassades són a l'interior de la cel·la i s'informa que són d'un sol ús.

Zona de cel·les

- L'estructura de les cel·les per a homes i dones és idèntica: bancada d'obra per seure o jaure, porta de barrots i lavabo a l'exterior. Crida l'atenció que els avisadors estiguin col·locats a la part de dalt de la cel·la. Segons fonts policials, per motius de seguretat i per evitar que els estiguin utilitzant contínuament.

- Els lavabos disposen de dutxa, vàter al terra i rentamans. No tenen porta i n'hi ha un d'específic per a homes i un altre per a dones.

- Les càmeres de seguretat estan situades fora de les cel·les.

- La zona de custòdia disposa de llum natural i artificial i l'estat de conservació i manteniment de les cel·les és adequat. No hi ha presència de males olors ni signes de brutícia.

- S'informa que el sistema de dispensació d'àpats és a través del càtering de l'hospital.

- S'informa que els mitjans de contenció de què disposen són casc i manilles.

- La cel·la de menors és en una zona contigua a la d'adults. S'hi accedeix per una altra porta. L'estructura de la cel·la és la mateixa que la d'adults i l'estat de manteniment és acceptable. Se'ls fa notar que just a l'entrada hi ha una cadira de plàstic trencada amb el risc que això pot comportar.

- S'informa també que els advocats prenen declaració en supòsits de detinguts per violència de gènere, atemptats contra l'autoritat, trànsit o delictes contra el patrimoni municipal. En la resta de casos, els traslladen als Mossos d'Esquadra, amb la lectura de drets feta i havent estat visitats pel metge. En tot cas, l'estada dels detinguts a les dependències municipals no supera les dotze-quinze hores.

- Mostren la zona on són les càmeres des d'on es visualitzen i es graven les imatges, fora de l'àrea de custòdia. També ensenyen a l'Equip un model d'atestat i un model de full de servei, que obren cada vegada que hi ha una intervenció.

- S'informa que en cas que es produeixi algun incident durant el procés de custòdia es guar-

den les imatges davant d'un possible requeriment judicial.

Conclusions/recomanacions

- En els casos en què la instrucció del cas és competència dels Mossos d'Esquadra, es torna a donar la circumstància que l'assistència lletrada al detingut no es garanteix fins que el detingut és traslladat als Mossos d'Esquadra i les hores de detenció en un cos policial se sumen a les de l'altre.

- Es valora positivament que les flassades siguin d'un sol ús, la gran quantitat de càmeres que hi ha a la zona de custòdia i l'estat de netedat general de les dependències.

Polícia Local de Montcada i Reixac (04/07/2012)

Comissaria	Polícia Local de Montcada i Reixac
Data	4 de juliol de 2012
Municipi	Montcada i Reixac

Durant la visita acompanya l'Equip el cap de la Policia Local

Àrea de custòdia de detinguts

- A diferència d'altres policies locals, la de Montcada i Reixac no té una zona pròpiament de custòdia de detinguts. L'únic espai habilitat a aquests efectes és una habitació, de 4 m² aproximadament, ubicada a les dependències on la Policia Local té els vestidors, sala menjador i taulers d'anuncis.

- No obstant això, s'informa que aquest espai està funcionant en actiu. Consta de dues cadires de fusta subjectades al terra, les quals s'han trencat reiteradament, i dos anelles que travessen l'envà fins a l'altre costat subjectades per cargols. Preguntat sobre la funcionalitat de les anelles, el cap de la Policia Local informa que serveixen per subjectar l'armer que hi ha a l'habitació contigua. Tanmateix, es comprova que això no és així i, per tant, s'han col·locat expressament, se suposa que per emmanillar i immobilitzar el detingut.

- S'informa que mentre els detinguts (màxim dos) són en aquesta habitació hi ha un o dos agents que fan la vigilància. En casos excepcionals els detinguts són traslladats directament a les dependències dels Mossos d'Esquadra.

- En el moment de la visita no hi ha cap persona detinguda.
- Quan se li fa notar la manca d'idoneïtat d'aquest espai de detenció, el cap informa que properament està previst dur a terme obres de reforma. En concret, la instal·lació d'una reixa de barrots (en aquests moments no hi ha porta), la construcció d'un mur d'obra on jaure o seure i instal·lació d'una càmera de seguretat.
- No hi ha sistema de videovigilància a la comissaria.

Procediment de detenció

- El trasllat del detingut a l'ABP de Cerdanyola es fa un cop formalitzats els documents següents: informe mèdic, atestat policial de la intervenció i acta de lectura de drets del detingut. Això significa que la custòdia del detingut per part de la policia local es fa a les seves dependències mentre es formalitzen aquests documents. S'informa que la durada aproximada és de 20-30 minuts.
- També s'informa que depenent del detingut se l'emmanilla o no.
- No disposen de mitjans de contenció per reduir un detingut davant el cas hipotètic d'un comportament violent.
- La comunicació de la detenció al col·legi d'advocats no es fa fins que el detingut ingressa en dependències dels Mossos d'Esquadra.
- S'informa que en casos de detinguts per delictes contra la seguretat del trànsit, n'hi ha alguns que no arriben a baixar, sinó que les diligències es fan a la part de dalt de la comissaria.
- Pel que fa a la detenció de menors, s'informa que se'ls fa esperar al despatx del caporal mentre es reben instruccions de Fiscalia. Pel que fa a la detenció de dones, el procediment previst és el mateix que per als homes.
- La informació relativa al procés de custòdia del detingut no consta en cap llibre ni registre oficial d'incidències. El cap informa que s'inclou en les diligències policials. Mostra l'aplicació informàtica amb què treballen i s'observa que hi ha manca d'informació rellevant com ara l'hora de sortida del detingut o el nom.

- El procés de custòdia no està protocol·litzat. S'informa que han elaborat un document provisional i que l'estan consensuant amb els Mossos d'Esquadra.

Conclusions/recomanacions

Les dependències de la Policia Local de Montcada i Reixac habilitades per ubicar-hi detinguts no compleixen les mínimes condicions, tant des del punt de vista d'instal·lacions com d'eines de treball, per funcionar com a comissaria de policia per a la custòdia de detinguts en funcions de policia judicial.

En aquestes circumstàncies, el més recomanable seria traslladar directament els detinguts a les dependències dels Mossos d'Esquadra de Cerdanyola o bé a la comissaria de districte que els Mossos d'Esquadra tenen a Montcada i Reixac, els quals per la seva part s'encarregarien de traslladar-los a l'ABP.

Policia Municipal de Sabadell (28/08/2012)

Comissaria	Policia Municipal de Sabadell
Data	28 d'agost de 2012
Municipi	Sabadell

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia està ubicada a la part soterrània de l'edifici i els detinguts ingressen des del pàrquing. Està degudament identificada amb un cartell informatiu.
- Disposa d'una sala d'escorcoll, sense càmera de seguretat, un espai comú que té les funcions de menjador, amb càmera de seguretat, i tres cel·les, dues per a adults i una per a menors. La de menors està separada físicament de l'espai d'adults per una porta que sempre roman tancada amb clau. Pel que fa als adults, no hi ha una cel·la específica per a dones. S'intenta ubicar-les a la de menors quan queda lliure.
- En el moment de la visita no hi ha cap persona detinguda. S'informa que la darrera l'han traslladat als Mossos d'Esquadra.
- Les màrfegues i les flassades són a l'interior de la cel·la i s'informa que són d'un sol ús.
- L'estructura de les cel·les per a adults i menors és idèntica: dues bancades d'obra per

seure o jaure i porta de ferro. El lavabo i la dutxa són fora de la cel·la. També disposen d'aire condicionat.

- La zona de custòdia disposa de llum natural i artificial i l'estat de conservació i manteniment de les cel·les és adequat. En particular, la de menors destaca perquè no sembla que s'hagi fet servir gaire. No hi ha presència de males olors ni signes de brutícia llevat del vàter per a adults, que té l'aigua bruta.

- El sistema de dispensació d'àpats és una safata que ve preparada de prefectura i s'escalfa al microones que hi ha a la zona de custòdia. Se'n mostren dues, una que es podria dispensar per dinar i l'altra, per esmorzar. La de l'esmorzar porta suc, torrades i melmelada. La de dinar, un plat i un parell de torrades. A banda, se'ls dona una aigua.

- També s'informa que no acostumen a utilitzar material de contenció. En algun cas han hagut de fer servir un casc, però expliquen que la contenció es fa cos a cos amb el detingut. En els casos en què es valora necessari es trasllada el detingut a un centre mèdic.

- Els fan la instrucció de les detencions per violència de gènere i delictes contra la seguretat del trànsit. En aquests casos, després de concloure les diligències policials, porten els detinguts a disposició judicial o bé als Mossos perquè aquests complementin la investigació.

- L'entrega del detingut als mossos es fa juntament amb una còpia de les diligències policials, l'acta de lectura de drets, els objectes requisats i, si n'hi ha, l'informe mèdic. A continuació, els Mossos els posen el segell conforme han entregat el detingut. Tanmateix, no apareix recollida l'hora en què s'ha fet l'entrega esmentada.

- S'informa que els Mossos d'Esquadra no volen cap detingut fins les 7-7.30 hores. Sembla que al voltant de les 6 hores hi ha canvi de torn. Aquesta informació es contradiu amb la facilitada pels Mossos, que manifesten que no posen cap límit a l'hora de lliurar detinguts.

Conclusions/recomanacions

Atès que no hi ha un espai específic de detenció per a dones cal adoptar les mesures necessàries que garanteixin la separació estricta dels homes.

També és recomanable la instal·lació d'una càmera de seguretat a la sala destinada a fer els escorcolls.

Polícia Local de Sant Boi de Llobregat (13/09/2012)

Comissaria	Polícia Local de Sant Boi de Llobregat
Data	13 de setembre de 2012
Municipi	Sant Boi de Llobregat

S'informa l'Equip que no hi ha àrea de custòdia de detinguts, atès que aquests passen directament als Mossos d'Esquadra. No obstant això, prèviament els han hagut de portar al centre hospitalari perquè se'ls faci un reconeixement mèdic, requisit indispensable per poder entregar-los als Mossos d'Esquadra. Normalment, aquest reconeixement mèdic es fa a l'hospital de Sant Boi.

Posteriorment, l'Equip és atès pel cap de torn de la policia municipal de Sant Boi de Llobregat. Es reitera en la informació facilitada anteriorment. Indica que quan una persona està emmanillada no s'espera ni un moment a la comissaria, ja que es posa a disposició dels Mossos d'Esquadra directament. El trasllat als Mossos es fa les 24 hores del dia.

Malgrat tot, informen que es van construir dues habitacions per a detinguts que no s'utilitzen mai perquè no són adequades. En cas d'alcoholèmia, si la persona presenta un estat etílic important, se'l deixa assegut a la sala d'espera/entrada de la comissaria amb un policia que el custòdia o en alguns casos es passa a l'interior de la comissaria, però mai a l'habitació de custòdia.

Àrea de custòdia de detinguts

- L'àrea de custòdia està composta de dues habitacions petites amb un inodor. No disposen de cap cadira ni bancada per seure, atès que no estan adequades i manifesten que mai no s'han fet servir. Segons el cap de torn, no són operatives motiu pel qual no disposa de les claus, ni sap on són, per poder ensenyar-nos-les correctament. No obstant això, es detecta que en una de les cel·les hi ha ampolles guardades. El cap de torn informa que probablement algú del torn de matí les hi ha introduït. Indica que aquestes habitacions s'utilitzen més aviat com armari o magatzem. Hi ha ampolles de cervesa i uns clauers d'una venda ambulant.

▪ S'observa que fora de les dues cel·les hi ha un petit espai amb dues cadires, una de les quals està trencada, amb cantells de plàstic tallants, la qual cosa comporta un risc per a les persones. Es fa veure aquesta apreciació al cap de torn, que confirma el perill que suposa i retira la cadira. Informa que habitualment tan sols hi ha una única cadira.

▪ S'informa l'Equip que la darrera detenció ha estat la matinada passada, en col·laboració amb Mossos d'Esquadra. Actualment, és a les dependències de Mossos d'Esquadra. De la informació que consta en la policia local, s'observa que la detenció s'inicia a la 1.30 i finalitza a les 4.22 hores.

▪ Tot i que diuen que guarden còpia en paper de totes les actuacions, no les troben i, lògicament, no poden mostrar la còpia de la minuta confeccionada arran de la detenció d'aquest ciutadà.

▪ Comuniquen que no hi ha registre de la detenció, tan sols se'n té constància a través d'una base de dades de la comissaria que consisteix en un registre informàtic d'incidències, anomenat "Registro de Novedades", que mostren. Mitjançant aquest registre, es pot accedir a les dades de la persona afectada i a la descripció de la incidència, però el programa no permet discriminar les detencions de les meres incidències o consultes d'un ciutadà. No és una bona eina de recerca, atès que s'ha de confiar que la codificació es fa correctament sinó la cerca no és efectiva. Normalment, el resum o la descripció que consta al registre de novetats és la base de la comparança que es facilita als Mossos d'Esquadra.

▪ Indiquen que per accedir a la informació detallada de la detenció es fa a través de la diligència, que instrueixen i tanquen ells mateixos i de la qual sempre guarden còpia.

▪ No saben dir la mitjana de detencions que es porten a terme.

▪ L'Equip els recomana que tinguin un registre propi de totes les actuacions que porta a terme la policia local. El cap de torn manifesta que ells treballen amb el sistema informàtic dels Mossos d'Esquadra, que són les eines que els faciliten.

Conclusions/recomanacions

L'àrea de custòdia de detinguts no és operativa, malgrat que existeixi l'espai. Cal assegurar-se que aquest espai no es fa servir perquè no com-

pleix les mínimes condicions per albergar-hi detinguts amb totes les garanties.

És recomanable que es dotin d'un registre informàtic propi de les detencions que fan i les incidències que es puguin produir durant el procés de custòdia d'un detingut.

Policia Municipal de Sant Feliu de Llobregat (13/09/2012)

Comissaria	Policia Municipal de Sant Feliu de Llobregat
Data	13 de setembre de 2012
Municipi	Sant Feliu de Llobregat

Acompanyen l'Equip el sergent del torn de tarda i un caporal.

Àrea de custòdia de detinguts

▪ Actualment, l'àrea de custòdia no s'utilitza com a dipòsit de detinguts, ja que aquests passen directament als Mossos d'Esquadra, tan sols s'utilitzen per estades molt breus mentre es redacta la diligència. No obstant això, l'àrea de custòdia està composta per una sala de roda de reconeixement, quatre cel·les i una zona de serveis amb lavabos, dos vàters separats per un mur i una dutxa. No hi ha sala d'escorcolls, ni de ressenya, ni locutoris per a entrevistes, etc.

▪ Es fan rodes de reconeixement, però a petició expressa dels jutjats. Obeeix a qüestions de proximitat. Tan sols es presten les instal·lacions; els figurants els faciliten els Mossos d'Esquadra.

▪ S'observa que disposen d'unes gàbies que utilitzen per a animals perduts.

▪ En el moment de la visita, informen que un ciutadà ha estat fent treballs en benefici de la comunitat i que ha estat pintant part de les cel·les. Hi ha tres cel·les dobles i una individual. Es constata que tan sols hi ha operativa una de les cel·les dobles, la qual disposa de matalàs i de manta. Les portes de les cel·les són de barrots, tenen bancada d'obra on seure o jeure. Indiquen que ahir hi va haver un detingut un parell d'hores, aproximadament.

▪ Hi ha una càmera de videovigilància situada a la zona comunitària, fora de les cel·les.

- Es detecten taques de sang a les parets i a la porta d'accés a les cel·les. Preguntats sobre aquest fet, un dels policies indica que un detingut es va llençar contra la paret mentre que un altre nega que es tracti d'una taca de sang.
- Informen que els detinguts són traslladats directament a les dependències dels Mossos d'Esquadra, però prèviament han de portar el detingut als serveis mèdics. Abans de les 12 de la nit els condueixen a l'ambulatori de Sant Feliu i, després, els porten a l'Hospital Moisès Broggi. Aquest trasllat mèdic es fa malgrat que el detingut no ho vulgui.
- Mostren el seu sistema informàtic ("Registro de Novedades") i expliquen que les cerques es poden fer per data, nom, vehicle, lloc dels fets, agent actuant, etc. però no discrimina entre detinguts i incidències dels ciutadans. A la fitxa, hi consta un resum del cas i l'historial de totes les actuacions que s'han dut a terme.
- Disposen d'un llibre de registre d'identificacions i indiquen que tenen un llibre de detinguts, però que actualment està desfasat.
- L'últim detingut va ser ahir a la 1.16 hores de la matinada i a les 5.10 hores es va lliurar als Mossos d'Esquadra, després d'haver estat a l'hospital i un cop finalitzada la diligència.
- Informen que disposen de mitjans de contenció a les dependències de la policia, però no a les cel·les de detinguts.

Conclusions/recomanacions

Cal adoptar mesures per millorar les condicions i l'estat de manteniment general de l'àrea de custòdia de detinguts.

Policia Local de Vilanova i la Geltrú (11/010/2012)

Comissaria	Policia Local
Data	11 d'octubre de 2012
Municipi	Vilanova i la Geltrú

Durant la visita acompanya l'Equip el cap de la Policia Local.

Àrea de custòdia de detinguts

- La zona de custòdia és a la part subterrània de l'edifici. No hi ha cap cartell identificatiu. Els detinguts hi accedeixen des del pàrquing però

l'Equip ho fa des de l'interior baixant per unes escales inadequades.

- Consta de dos espais: un on es fan els escorcolls i la lectura de drets i l'altre on hi ha les cel·les (dues en total). No hi ha separació entre homes, dones i menors. Les cel·les són de dimensions reduïdes amb una capacitat màxima per a una i dues persones respectivament.
- Les condicions de salubritat són pràcticament inexistents: no hi ha ventilació natural, els espais són molt reduïts i vells, els matalassos no són ignífugs i hi ha brutícia a les parets. El lavabo/dutxa és en una altra habitació, però sense porta. L'estat general de deixadesa de les instal·lacions és molt patent.
- També criden l'atenció les escales per les quals s'accedeix a aquest espai. Són molt estretes, amb un alt grau d'inclinació i sense baranes, amb el consegüent risc de caure-hi, tant per a l'agent com per al detingut, sobretot si va emmanillat.
- Tan sols hi ha una càmera de seguretat al pasadís, sense visió de l'interior de les cel·les.
- En cas que sigui necessari dispensar algun àpat al detingut es compra un entrepà, a càrrec de l'ajuntament.
- L'Equip s'interessa pel detingut per violència de gènere que van traslladar a la comissaria de Mossos d'Esquadra el dia anterior. Va ser detingut el dia 9 d'octubre a les 2 de la matinada. Es va avisar al Col·legi d'Advocats passats 28 minuts de la detenció. Tanmateix, l'advocat no va arribar fins les 10 del matí. S'informa que la delegació de l'ICAB a Vilanova no té servei de guàrdia a la nit. El detingut, per les lesions que presentava quan hi va ingressar (manifesta que les hi havia fet la seva parella) va ser reconegut mèdicament. A suggeriment del mateix agent policial i quan es va presentar l'advocat, va tornar a ser reconegut pel metge l'endemà. Mostren còpia dels dos informes facultatius. Crida l'atenció que cap dels dos informes reculli un diagnòstic clar i complet sobre les lesions que presenta, tot i que expliquen que això és degut a la Llei de protecció de dades. En tot cas, es constata que des del moment de la seva detenció per la Policia Local de Vilanova (2 hores del dia 9 d'octubre) fins a la seva conducció per part de Mossos d'Esquadra als jutjats (10.30 hores del dia 11 d'octubre) han transcorregut 60 hores. Un termini que s'ajusta formalment a la legalitat (màxim de 72 hores), però que no té cap mena de justificació per la manca de complexitat de la investigació realitzada.

Conclusions/recomanacions

La ubicació de la zona de custòdia de la Policia Local de Vilanova i la Geltrú és inadequada perquè no compleix les condicions de salubritat i seguretat mínimes que es requereixen per albergar-hi detinguts amb totes les garanties i la salvaguarda dels drets que els són reconeguts

Per aquest motiu es recomana que s'inutilitzi la zona de custòdia de les dependències de policia local de Vilanova i la Geltrú perquè no disposa ni dels mitjans ni dels espais adequats necessaris per funcionar com a tal.

Policia Local de Figueres (25/10/2012)

Comissaria	Policia Local Figueres
Data	25 d'octubre de 2012
Municipi	Figueres

La Policia Local de Figueres no té àrea de custòdia. Està pressupostat el projecte de crear un espai de detenció.

Acompanyen l'Equip el sotsinspector i l'inspector, cap de la Policia Local.

Procediment ordinari de detinguts

La presentació de la majoria de detinguts per la Policia Local de Figueres es fan a la Comissaria dels Mossos d'Esquadra.

Els detinguts en matèria de trànsit, atès que hi tenen competència o bé queden en llibertat amb citació per assistir al judici ràpid o bé són traslladats a les dependències de la Policia Local o als Mossos d'Esquadra.

En cas que el trasllat es faci a les dependències de la Policia Local, l'instructor confecciona les diligències policials, fa l'acta d'informació de drets a la persona detinguda i, si escau, el detingut és traslladat a algun centre mèdic perquè se li faci un reconeixement.

Tot i no haver-hi un espai on ingressar preventivament el detingut, la confecció de les diligències policials té lloc en un dels tres locutoris que es fan servir per rebre denúncies dels ciutadans. Ara bé, en tot moment s'asseguren que el detingut no coincideixi al locutori amb un ciutadà de carrer.

Aquest locutori on es fan les primeres diligències no té càmera de seguretat. En cas que es produeixi algun incident, tan sols es pot confrontar la paraula de l'agent amb la del detingut.

Un cop concloses les diligències, el detingut és traslladat a la Comissaria dels Mossos d'Esquadra. La Policia Local lliura l'acta d'informació de drets a la persona detinguda i, si escau, l'informe d'assistència mèdica. En algun cas arriba el detingut abans que la minuta policial. En delictes de trànsit, si el trasllat es fa directament a dependències dels Mossos d'Esquadra, un dels tècnics també s'hi desplaça per instruir les diligències policials.

La informació relativa a la detenció consta en la base de dades, que comparteixen amb els Mossos d'Esquadra i que és la mateixa que figura en l'atestat. Mostren diferents models d'atestat, amb i sense el detingut.

Les càmeres de videovigilància són a les zones comunes, als passadissos i al pàrquing.

Els trasllats de les persones detingudes es fan en vehicles policials dotats de mampara de seguretat. L'emmanillament és pel darrere.

El trasllat del detingut a un centre mèdic o hospitalari no és obligatori. Tan sols està previst en tres supòsits: (1) si la persona ho sol·licita expressament, (2) si s'ha autolesionat i (3) si presenta algun tipus de ferida. L'escorcoll al detingut es fa al carrer i abans d'entrar al cotxe patrulla.

Conclusions/recomanacions

Es veu oportuna la dotació d'una àrea de custòdia de detinguts a la Comissaria de la Policia Local de Figueres.

Aspectes més rellevants observats de les entrevistes amb persones detingudes a comissaries de policia

S'han fet entrevistes a persones detingudes en comissaries de la Policia de Catalunya i de les policies locals/guàrdia urbana quan ha estat possible. Per preservar l'anonimat de les persones entrevistades, es fan referència conjuntament als aspectes que l'ACPT considera més rellevants.

En general, els detinguts diuen que se'ls fa la lectura de drets, però durant el temps que s'es-

tan en dependències policials municipals no es presenta cap advocat.

Alguns d'ells manifesten que han rebut diverses contusions arran de la immobilització que els van fer al moment de la detenció. En més d'un cas s'han detectat petites contusions i senyals de manilles

Durant el temps que romanen detinguts en dependències policials municipals molts dels entrevistats diuen que no els donen ni menjar ni aigua.

Un dels detinguts pels Mossos d'Esquadra es queixa del tracte rebut per un company seu al moment de la detenció i que ell ha estat amenaçat per un dels agents de custòdia. Quan ha demanat que l'atenguessin els serveis mèdics diu que l'han amenaçat que això provocaria que s'allargués la seva detenció.

Alguna persona detinguda pels Mossos d'Esquadra també s'ha queixat del temps que triga a arribar l'advocat d'ofici.

b. Centres penitenciaris

Centre Penitenciari de Ponent (23/01/2012)

Centre	Centre Penitenciari de Ponent
Data	23 de gener de 2012
Municipi	Lleida

Acompanyen l'Equip el sotsdirector i el Secretari Jurídic del Centre Penitenciari de Ponent. Informen que actualment hi ha 900 interns aproximadament. Des d'un primer moment, s'observa que els funcionaris que vesteixen jersei sí que porten el número d'identificació, però els que van amb jaqueta no. Alguns caps de servei s'identifiquen amb el càrrec que ocupen.

Departament Especial de Règim Tancat (DERT)

▪ Aquest departament integra 44 interns als quals s'aplica el règim de vida establert per l'article 93 o 94 i els sancionats. Es divideix en dues seccions: fase 1 i fase 2. Faciliten una llista dels interns.

▪ A la planta baixa, hi ha l'àrea de contenció amb quatre cel·les, una sala d'infermeria i una d'ingressos. Normalment aquestes cel·les no s'ocupen, però avui hi ha un intern.

▪ Els matalassos són de goma escuma i el seu estat és deficient.

▪ S'entrevisten tres interns: un classificat en l'article 93 i dos interns classificats en l'article 94.

▪ El règim de vida dels interns classificats en l'article 93 és més restringit. Tenen tres hores de pati, una vegada la setmana tenen entrevista amb l'advocat i una vegada la setmana tenen un mestre d'escola, si el necessiten.

▪ Informen que en aquest departament hi ha 60 persones com a personal intern treballant (vigilància).

▪ El sistema de càmeres de videovigilància només és a les cel·les de contenció.

Unitat d'ingressos (mòdul 9)

▪ Hi ha tres cel·les d'ingressos que són emprades com a cel·les de contenció i estan intercalades amb les cel·les d'ingressos. Hi ha càmeres de videovigilància que graven constantment i són visionades pel cap de serveis. Més tard es va poder comprovar que les càmeres funcionaven correctament.

▪ L'última vegada que es van utilitzar va ser fa tres o quatre setmanes.

▪ A la sala d'escorcolls no hi ha càmera.

▪ Aquestes cel·les també són emprades per als períodes de conducció.

▪ No hi ha càmeres als espais comuns. Totes les cel·les i els espais presenten un estat de neteja notori.

Infermeria

▪ Informen que ha estat remodelada recentment. Acaben de fer la neteja.

▪ Actualment, hi ha 29 interns i indiquen que hi ha 30 llits aproximadament. Si cal traslladar els interns, es deriven, per a hospitalitzacions, a l'Hospital de Terrassa o bé a l'Hospital de Lleida.

▪ La sala de contenció psiquiàtrica té càmera de vigilància. S'observa que hi ha una finestra trencada i expliquen que és perquè recentment hi ha hagut un intern problemàtic. Se suggereix que les finestres estiguin reforçades i que els interns no les puguin obrir. Indiquen que neces-

siten ventilar la cel·la i que no tenen cap altre sistema.

- Al Departament d'Infermeria hi ha dues seccions clarament separades per una porta, tot i que durant la visita estava oberta. En una hi ha els malalts orgànics i a l'altra els malalts psiquiàtrics. En principi, els uns i els altres no mantenen cap tipus de contacte, tot i que al moment de la visita s'havien barrejat.

- Es visita el menjador i les habitacions dels malalts orgànics. Informen que els interns que hi ha normalment són gent d'edat molt avançada.

- El cap d'infermeria informa que hi ha nou infermeres, un llicenciat en medicina i un en biologia, vuit auxiliars d'infermeria i un psiquiatra de l'Hospital de Santa Maria que treballa amb el centre sis hores diàries. Tenen servei d'urologia i otorinolaringologia cada quinze dies i la resta d'especialitats un cop la setmana. Es col·labora amb l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida o bé amb l'Hospital de Terrassa o l'Hospital de Santa Maria. A l'Hospital de Lleida, a la unitat d'hospitalització, també hi ha un llit destinat a aquesta finalitat.

- El control de contenció el fa el psiquiatra del centre. A la contenció mecànica es revisa si l'intern té alguna patologia de base (epilèpsia, etc.) i es fan les revisions cada dues hores. Hi ha un metge i una infermera les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

- L'aplicació de qualsevol mitjà coercitiu es comunica l'endemà al matí al jutge de vigilància penitenciària.

Departament de Dones

- Es visita el mòdul 7 de dones en què hi ha 43 internes. A la planta baixa hi ha un taller (per cosir), l'escola, la perruqueria, la cuina, la sala menjador, el pati, l'economat, la bugaderia i la consigna.

- Es visita el Departament especial de dones: quatre cel·les. No hi ha càmeres de seguretat i s'observa que el vàter està separat amb una porta. Les contencions es fan a la unitat d'ingressos.

- Aquest cap de setmana va ser l'última sanció.

- Les sales d'activitats i dutxes presenten un molt bon estat de neteja.

- A la infermeria es detecta que la corda de la cisterna del vàter és excessivament llarga, per comparació a la de les cel·les, cosa que pot facilitar que les internes s'autolesionin.

- Mostren una cel·la per a persones amb mobilitat reduïda, la qual normalment no es dona a cap interna que no ho necessiti per no provocar un greuge comparatiu vers les altres internes.

Altra informació facilitada

- A tallers van justos de personal. Manifesten que els tallers són espais reduïts, atès que no disposen d'una nau gran com en altres centres penitenciaris.

Centre Penitenciari de Figueres (01/02/2012)

Centre	Centre Penitenciari de Figueres
Data	1 de febrer de 2012

El CP Figueres té una ocupació que oscil·la al voltant dels 210 presos.

Es va inaugurar l'any 1911 i es troba dins el nucli urbà de Figueres, la qual cosa també facilita el desplaçament dels familiars que volen visitar els interns.

Sala d'escorcolls

- La sala d'escorcolls és just a l'entrada del centre, davant de la cabina de control del funcionari. Crida l'atenció perquè permet l'accés visual de l'interior. En cas d'escorcolls amb nu integral, cal que l'intern se situï a tocar de la porta per evitar ser vist per terceres persones. S'observa que la bata està penjada.

Unitat de règim ordinari

- La unitat on conviuen els interns té forma de T. Una primera planta i després a la part superior dues ales més amb cel·les cadascuna.

- Les cel·les es tanquen de forma manual. Disposen de dues lliteres amb capacitat per a quatre interns. Hi ha quatre cel·les de dimensions més grans que la resta. Hi poden albergar fins a sis interns i, a diferència de la resta, a banda del vàter i la pica de mans, la dutxa també és a l'interior. Una de les quatre està ocupada per interns que tenen tasques assignades al centre.

Les altres tres es distribueixen de forma aleatòria entre la resta de població reclusa.

- L'estat de ventilació és adequat perquè les cel·les disposen d'una finestra que es pot obrir. La il·luminació és artificial i natural. Respecte a la calefacció, hi ha sistema de calefacció central a tot el centre.

- L'estat de netedat de les cel·les també es valora com a adequat tenint en compte l'espai reduït i el nombre de persones que hi viuen. No cal dir que resulta insuficient per atendre les necessitats dels reclusos que les ocupen.

Altres

- A diferència dels centres penitenciaris visitats, no hi ha un departament especial com a tal, sinó tan sols unes cel·les barrejades amb la resta de règim ordinari on ubiquen els interns sancionats. S'entén que no tenen primers graus i, en cas de necessitat, els presos són traslladats de centre.

- A la primera planta hi ha una cel·la destinada a fer-hi les immobilitzacions. Amb el llit enclavat a terra i porta de cranc, és l'única que està monitoritzada. També disposa de vàter i l'estat de conservació és adequat. Informen que l'ús que se'n fa és puntual.

- Hi ha tres cel·les contigües a l'anterior destinades a compliment de sancions. Aquestes no tenen càmera de seguretat i també tenen pica de mans i vàter. En el moment de la visita s'observa la presència de cigarretes al terra d'una de les cel·les. Informen que quan fa fred i els interns no surten al pati s'utilitza com un espai on se'ls permet fumar.

- S'observa que aquestes cel·les s'utilitzen molt poc perquè presenten un estat general de deixadesa i brutícia. Amb pica i vàter a l'interior, no presenten cap element més.

- El mateix succeeix amb les cel·les destinades a ingressos. Aquestes no estan ubicades en un departament específic, sinó que es barregen amb la resta. En total són dues cel·les que, a diferència de la resta, tenen dutxa a l'interior. Informen que el temps d'estada acostuma a ser de 24 hores. L'estat general de netedat no és gaire adequat en el moment de la visita.

- En aquesta galeria hi ha càmeres de videovigilància als passadissos, però tan sols amb funcions de control per als funcionaris.

Departament d'Infermeria

- Crida l'atenció perquè és molt petit. Només té una única cel·la, amb tres lliteres de dos llits cadascuna.

- El bany a l'exterior està condicionat per a persones amb mobilitat reduïda.

Conclusions/recomanacions

La massificació i la sobreocupació que presenta el centre, en particular les cel·les, fa recomanable obrir al més aviat possible el Centre Penitenciar de Puig de les Basses.

El despatx destinat als escorcolls no és l'adequat, ni per les mides, ni per la ubicació, però, sobretot, perquè no queda fora de l'abast de la mirada de terceres persones. Convindria habilitar un altre espai on fer-los que no afectés el dret a la intimitat de la persona presa.

Centre Penitenciar de Girona (01/02/2012)

Centre	Centre Penitenciar de Girona
Data	1 de febrer de 2012

El CP Girona té una ocupació que oscil·la entre els 180-190 presos. També té una secció oberta amb capacitat per a 70 interns aproximadament. El Departament de Dones té 9 internes al moment de fer la visita.

Es va inaugurar l'any 1967 i es troba dins el nucli urbà de Girona, la qual cosa facilita els desplaçaments per a les visites dels familiars.

Departament Especial

- El Departament Especial es troba a la primera planta del centre i s'hi accedeix a través d'una porta de barrots que s'obre manualment.

- Destinat a ubicar-hi interns classificats en primer grau de tractament, sancionats i aïllats provisionalment. Al moment de fer la visita no hi ha cap intern en aquest departament.

▪ És de dimensions molt reduïdes. Així, tan sols hi ha tres cel·les i no disposa de cap espai comú on fer activitats, llevat d'un pati.

▪ Les cel·les tenen una prestatgeria, una pica de mans, un vàter i un llit. Les dutxes són a l'exterior. L'estat de conservació en general és adequat. Crida l'atenció que la cel·la presenti diferents elements, com ara les prestatgeries de marbre, amb les quals els interns es podrien autolesionar. Se'ls fa notar aquest aspecte, però informen que mai no s'ha donat el cas i que és difícil conjugar la seguretat amb el tractament dels interns.

▪ A l'interior de les cel·les també hi ha un interfon per comunicar qualsevol incident als funcionaris.

▪ Les portes de les cel·les s'obren manualment i disposen de cranc com a mesura de protecció.

▪ Respecte a la videovigilància, tan sols hi ha càmera de seguretat a les dependències del pati, al passadís del departament i en una de les cel·les, destinada a ubicar-hi principalment els interns respecte dels quals cal aplicar algun tipus d'immobilització. Cal que el director o el gerent l'activin per tal que gravi. Per tant, llevat d'activació expressa, la càmera no grava imatges. En el moment de la visita està tapada. Informen que els mateixos interns la tapen perquè creuen que la càmera els vigila.

▪ La ventilació del Departament en general i de les cel·les és adequada. Les finestres de cadascuna de les cel·les permeten aquesta ventilació natural. La il·luminació existent també és natural i artificial. Respecte a la temperatura, el Departament disposa de sistema de calefacció centralitzada.

▪ En el curs de la visita s'observa que una de les cel·les no s'ha netejat, amb presència de força brutícia al terra (gots, coberts, papers, fruita, menjar). Informen que està pendent de neteja per la brigada d'interns corresponent.

Mòduls de règim ordinari

▪ Els interns que fan vida ordinària estan ubicats en algun dels tres mòduls destinats al règim de vida propi dels classificats en segon grau de tractament. En particular, es visita el mòdul I, amb un total de vuit cel·les, perquè els altres dos presenten les mateixes característiques.

▪ Cada cel·la està dissenyada per albergar-hi dos interns, però l'ocupació més freqüent és de sis interns per cel·la, amb dues lliteres de tres llits per banda. Per tant, l'espai i el mobiliari de què disposen els interns resulta del tot insuficient. Les cel·les disposen d'una cadira, una pica de mans, una taula, un armari amb diferents separadors i compartiments, i un vàter. El vàter està separat de la resta de la cel·la per una porta.

▪ El sistema d'il·luminació és natural i artificial. La ventilació també és natural perquè les cel·les disposen de finestra, la qual cosa evita, en la mesura que es pot, les males olors per la presència de tanta gent en un espai reduït.

▪ S'observa que l'estat de neteja de les cel·les és adequat, malgrat que estiguin ocupades per tants interns. Quant a la temperatura, s'aprecia que la calefacció central funciona.

Departament d'Infermeria

▪ Hi ha dos facultatius, un en torn de matí i l'altre de tarda. Fan horari de 9 a 19 hores. El personal infermer s'hi està fins les 21 hores. Els caps de setmana no hi ha presència física de personal facultatiu. Tan sols un metge de guàrdia.

▪ La metgessa que hi ha en el moment de la visita mostra en tot moment una sensibilitat especial envers l'atenció mèdica que es presenta als interns.

▪ El Departament és de dimensions molt reduïdes. Hi ha un despatx mèdic, una petita sala de cura, dos cel·les i una cel·la d'aïllament biològic que, segons informen, no s'ha hagut de fer servir mai.

▪ Les cel·les disposen de dues lliteres amb quatre llits, d'una taula i quatre cadires, a més d'un petit armari. El vàter, la pica de mans i la dutxa són fora de la cel·la. Novament l'espai és del tot insuficient.

Departament de Dones

▪ Està format per una sala polivalent, un pati, una consulta mèdica i quatre cel·les. Tres cel·les tenen capacitat per a albergar-hi fins a quatre preses. L'altra, sis.

▪ L'estada de les dones en aquest departament és reduïda. Tan bon punt passen a penades són traslladades al CP Brians 1. En algun cas, si pre-

veuen que la presó provisional es pot allargar també demanen autorització al jutge perquè se'n pugui fer el trasllat.

■ No hi ha gairebé diferències amb les cel·les d'homes. Crida l'atenció l'estat de netedat que presenta tot el Departament.

Sala d'escorcolls

■ La sala d'escorcolls sorprèn perquè és molt petita. No té càmera de seguretat. No s'observa la bata penjada a la paret i informen que és a prefectura perquè els interns no l'acostumen a demanar.

Conclusions/recomanacions

Hi ha una massificació i una sobreocupació del centre, en particular, de les cel·les, la qual cosa fa recomanable obrir al més aviat possible el centre Puig de les Basses.

No es considera adequat que la càmera de videovigilància de la sala de contenció del Centre Penitenciari de Girona estigui tapada, malgrat que la tapin els mateixos interns, tal com es va informar el dia de la visita. Per aquest motiu, cal assegurar que aquesta càmera està en tot moment visible i permet la gravació de les imatges.

Centre Penitenciari Quatre Camins (08/02/2012)

Centre	Centre Penitenciari Quatre Camins
Data	28 de febrer de 2012
Municipi	La Roca del Vallès

L'Equip de Treball es divideix en dos grups. Un dels grups visita el Departament Especial i l'altre, el de sancionats.

Departament de Sancionats (Mòdul residencial V)

■ Acompanyen l'Equip la cap de serveis, el cap de mòdul del Departament i el subdirector de Règim Interior.

■ El Departament de Sancionats és l'antic mòdul de règim tancat del Centre Penitenciari Quatre Camins. En aquest departament s'hi estan els interns que compleixen sancions d'aïllament en cel·la, en compliment de l'article 243 del Reglament penitenciari, i els interns

sota el règim de l'article 75 del Reglament penitenciari.

■ Al Departament s'hi accedeix a través d'un vestíbul. El vestíbul disposa d'una habitació on es fan els escorcolls integrals, d'un consultori mèdic i d'un despatx per a entrevistes. Aquesta zona no està dotada de sistemes de videovigilància.

■ Pel que fa a l'habitació on es fan els escorcolls integrals, no disposa de càmera de videovigilància. S'observa que hi ha dues bates penjades previstes per lliurar-les als interns en cas que les demanin. Informen que els interns que ingressen en aquest departament són escorcollats de manera integral. També està previst que siguin atesos pel metge de guàrdia que hi hagi en aquell moment. Sempre hi ha un metge i una infermera de guàrdia, les 24 hores, caps de setmana inclosos.

■ El Departament disposa de dues plantes, amb 18 cel·les cadascuna. A la primera planta hi ha els interns sancionats i els que es troben sota l'aplicació de mitjans coercitius, i a la segona, els interns en compliment de l'article 75 del Reglament penitenciari. Una de les cel·les de la primera planta està habilitada perquè hi visquin els ordenances d'aquest departament.

■ El dia de la visita hi ha un total de 33 interns ingressats, 19 sancionats i 14 en compliment de l'article 75 del Reglament penitenciari.

■ El Departament disposa de càmeres de videovigilància, degudament identificades per cartells informatius, a la zona de passadissos i a les dues cel·les on s'ubiquen els interns en situació d'aïllament provisional i/o sota el procediment d'immobilització mecànica.

■ Es visita una de les cel·les d'aïllament provisional i s'observa que té el llit enclavat a terra, disposa de vàter a l'interior, reixa de seguretat, pica de mans, càmera de videovigilància i polsador d'alarma. El matalàs del llit on es fa la immobilització està resguardat per una espècie de llençol de protecció (com els que es posen als nens petits). Informen que són d'ús individual. Se'ls fa notar les taques que s'hi observen i diuen que algunes no desapareixen, malgrat les rentades.

■ Se'ls pregunta com actuen en cas que una persona immobilitzada demani anar al

lavabo. Informen que en aquest cas es valora la situació i es procedeix a desimmobilitzar l'intern amb l'adopció de les mesures de seguretat adequades.

- També se'ls pregunta pel temps en què roman un intern en situació d'immobilització mecànica. Informen que el temps imprescindible fins que es recupera la normalitat. Mentre dura aquesta situació, l'intern és visitat pels serveis mèdics i cada 30 minuts un funcionari supervisa de forma presencial l'intern.

- La immobilització es duu a terme mitjançant corretges de subjecció de mans, peus i cos. Mostren que són en un armari situat a la cabina de control dels funcionaris.

- Les imatges són emmagatzemades durant un període de trenta dies, a disposició del director del centre.

- La resta de cel·les són idèntiques: reixa de seguretat, vàter separat per un mur que resguarda de la mirada d'altres interns, però no dels funcionaris, polsador d'alarma, pica de mans, cadira de plàstic i taula i prestatgeries d'obra. Les cel·les estan preparades per ubicar-hi dos interns. Informen que amb caràcter general els interns compleixen les sancions de manera individual. Tan sols per motius mèdics està previst que puguin conviure amb un altre intern. En el moment de la visita mostren una cel·la en la qual no viu ningú i una altra que està ocupada. S'observa que a les portes hi ha penjada la normativa de funcionament del centre (en castellà). També la tenen en català, però no en altres idiomes. Informen que la població estrangera també les entén i que, en tot cas, no es considera necessari tenir-la en altres llengües perquè la majoria de sancionats són espanyols i tots entenen la llengua.

- Totes les cel·les (incloses les d'aïllament) tenen llum natural i artificial i disposen de sistema de calefacció central. L'estat de neteja i ventilació de les cel·les desocupades es considera adequat.

- També es visita un dels patis del departament, el més gran, on surten els interns per gaudir d'hores de pati (2 hores al dia). No disposa de lavabo ni d'una zona on resguardar-se en cas que plougui o faci molta calor. El control dels tres patis que hi ha és visual directe i des de dalt per part dels funcionaris de vigilància.

Departament de Règim Tancat

- El Departament disposa de quatre mòduls amb 20 places cadascun i hi ha els interns classificats en funció del que disposen els articles 93 i 94 del Reglament penitenciari. El dia de la visita hi ha 46 interns ingressats.

- La cel·la on es fan els aïllaments amb immobilització disposa de càmera de videovigilància (d'imatge però no de so). Les gravacions tan sols es guarden en cas que hi hagi alguna incidència. No hi ha cap cartell informatiu de l'existència de càmeres. L'altra cel·la on es fan els aïllaments no disposa de càmera.

- Informen que en el cas que els fets registrats siguin constitutius d'un possible fet delictiu es posa en coneixement del jutjat de guàrdia.

- La utilització que es fa de les mesures de subjecció es registra en el llibre d'incidències i en l'expedient de cada intern. Informen que les corretges de roba que s'utilitzen per subjectar es trenquen amb facilitat.

Conclusions/Recomanacions

Caldria fer traduir el full informatiu sobre el règim de vida al Centre (en particular pel que fa als mòduls visitats) a les llengües maternes que tinguin un nombre d'usuaris significatiu, particularment l'àrab. Segons dades de la mateixa Direcció General de Serveis Penitenciaris, quasi la meitat de la població reclusa a Catalunya és d'origen estranger. I, entre aquest col·lectiu, un 32% prové del Magrib i un altre 12% de l'Àfrica subsahariana.

Centre Penitenciari de Tarragona (24/04/2012)

Centre	Centre Penitenciari de Tarragona
Data	24 d'abril de 2012
Municipi	Tarragona

El CP Tarragona és del 1952 i és a dins el nucli urbà de Tarragona.

El dia de la visita el centre té una ocupació de 420 interns. Acompanya l'Equip el subdirector de Règim i durant la visita s'incorpora l'administrador.

Departament d'Ingressos (Homes)

- El Departament d'Ingressos disposa de tres cel·les. Cadascuna té capacitat per albergar-hi fins a tres interns.
- Les cel·les disposen d'una llitera amb tres llits, una taula de plàstic i una cadira. El lavabo està integrat dins la mateixa cel·la i consisteix en una pica de mans, un vàter amb forat al terra i una dutxa. En el moment de la visita l'estat de netedat no és gaire adequat perquè, segons expliquen, el dia anterior han tingut vuit ingressos.
- Es mostren a l'Equip els lots higiènics que s'entreguen als homes i les dones quan ingres-sen presos procedents de llibertat.
- Els escorcolls integrals es fan al Departament d'Ingressos, en una sala polivalent que no està concebuda per a aquesta finalitat, però en vista de la manca d'espai del Departament, l'han habilitat a aquests efectes. Està separada de la resta d'espais per una porta corredissa.
- S'observa que hi ha dues bates penjades que s'entreguen als interns quan han de ser escorcollats. Informen que els interns no les acostumen a demanar. També s'observa que en una de les parets hi ha penjada una fulla de la Circular 1/2008, sobre escorcolls i aplicació de mitjans de control adequats, que estableix com s'han de fer aquests escorcolls.
- El Departament no té cap intern en el moment de la visita.

Departament d'Ingressos (Dones)

- L'estada de les dones en aquest departament és molt reduïda (1-2 dies).
- Està compost per una cel·la, una sala polivalent, un lavabo i un pati. La cel·la té una llitera amb dos llits, una taula i un tamboret d'obra, una prestatgeria i un lavabo a l'interior. Té una bona ventilació i llum natural i artificial.
- La sala polivalent és molt petita i disposa d'una televisió i d'un sofà llit.
- El lavabo separat és molt ampli i complet (dutxa, pica de mans, bidet i vàter).
- El pati és petit i disposa de mobiliari de plàstic divers (taula i cadires) que presenten un estat general de deixadesa.

Departament Especial

- S'hi accedeix a través d'un pati que funciona com a zona de pas per on ingressen els interns. Després s'han de pujar unes escales per entrar-hi, la qual cosa no facilita la feina de traslladar els interns que procedeixen d'altres mòduls i que poden presentar estats d'alteració o d'agressivitat difícils de controlar. En el decurs d'aquest itinerari no hi ha càmera de videovigilància.
- En el moment de la visita hi ha un total de 14 interns ingressats en compliment de l'article 75 del Reglament penitenciari, mesures cautelars, primers graus i article 10 de la Llei orgànica general penitenciària.
- És un departament distribuït en zones tancades i separades, la qual cosa facilita que qualsevol incident es pugui aïllar i controlar fàcilment.
- En total hi ha nou càmeres de videovigilància actives, llevat les de la cel·la d'aïllament i immobilització i la d'observació, que estan monitoritzades.
- S'informa l'Equip que les imatges es guarden quinze dies i que el subdirector de Règim és qui pot accedir-hi des del seu despatx. El seu despatx també està dotat de dues càmeres des de les quals pot veure el que s'està gravant a les sales d'immobilització i d'observació.
- També s'informa l'Equip que si s'ha produït alguna mesura d'immobilització amb subjecció mecànica es comunica i s'envia la informació a la Direcció General de Serveis Penitenciaris, tant a l'inici com la finalització de la mesura, d'acord el que preveu la Circular 2/2007 reguladora del procediment d'immobilització mecànica. Ells es queden una còpia de la gravació.
- El Departament disposa de dos patis i la visió és directa des de la cabina de control dels funcionaris. També tenen càmera de videovigilància.
- El Departament té 12 cel·les. D'aquestes, n'hi ha una amb quatre llits, una amb tres llits i una altra amb dos. La resta, són individuals. La filosofia del Departament és que els interns estiguin sols en la mesura que sigui possible.
- Mostren una cel·la que en aquells moments no està ocupada. Disposava de reixa de cranc, llit, taula i bancada d'obra, prestatgeria i lavabo amb dutxa, vàter i pica de mans. També disposa de detector de fum i d'avisador. La normativa de funcionament del Departament no està penjada a la porta

de la cel·la, sinó que es lliura en mà a l'intern. En faciliten una còpia en català i informen que no la disposen traduïda en altres llengües.

- Les portes s'obren i es tanquen manualment, i a l'exterior de cada cel·la hi ha una cartilla informativa amb el nom de l'intern i l'altra informació d'interès (tipus de dieta, règim de vida, etc.).
- Al passadís hi ha càmera de seguretat, i també a la cel·la d'immobilització i a la d'observació. La visualització de les imatges es fa des de la cabina de control dels funcionaris i des del despatx del subdirector de Règim.
- La cel·la destinada a fer-hi els aïllaments presenta les característiques següents: llit enclavat a terra, taula i banqueta d'obra, lavabo amb pica de mans i vàter i polsador. S'observa que hi ha diferents elements que poden resultar perillosos des del punt de vista de la seguretat: vidres de la finestra, rajoles a la paret i llum de la cel·la. L'estat de netedat no és gaire adequat: el vàter està embussat, la pica de mans està bruta i la funda del matalàs també.
- Al Departament també hi ha un sala polivalent, amb càmera de seguretat, i en una sala contigua, una habitació destinada a ubicar-hi els interns sospitosos de ser portadors d'alguna substància prohibida. La vigilància d'aquesta habitació és directa per part d'un funcionari i també disposa de càmera de seguretat per als casos en què es fa servir per fer-hi immobilitzacions.

Departament d'Infermeria

- S'hi accedeix a través del pati del mòdul 1 i 2. Es dona la circumstància que per accedir-hi s'han de pujar unes escales. Per tant, no està condicionada per a interns amb mobilitat reduïda. En aquests casos s'acorda traslladar l'intern al Departament d'Infermeria d'algun centre gran, principalment de la província de Barcelona. A la pràctica fa les funcions de geriàtric pel perfil d'interns que hi estan ingressats.
- Té una sala de dia, un lavabo amb vàter adaptat, dutxa i banyera i una habitació gran amb deu llits separats per un mur d'obra d'1 m i 80 cm d'alçada.
- Destaca l'estat de netedat en general. Bona ventilació i il·luminació artificial i natural.
- El centre també disposa d'una cel·la per destinar-hi interns que han de ser observats des d'un

punt de vista mèdic. Aquesta cel·la, però, és a la zona on hi ha els serveis mèdics del centre.

Altra informació d'interès

- Els mitjans coercitius (corretges) i els equips individuals d'intervenció estan dipositats en una habitació, just a l'entrada del centre. S'informa que no els han emprat mai. De fet, no hi ha cap grup específic destinat a utilitzar-los.
- Mostren els guants que formen part de l'uniforme del funcionari, però no els porten penjats. Informen que aposten en tot moment pel diàleg per intentar reconduir les possibles situacions difícils que es puguin produir.
- S'observa que hi ha alguns funcionaris que no van identificats.
- També es visita una cel·la d'un mòdul de règim de vida ordinari. De dimensions reduïdes, té una llitera amb quatre llits. Informen que totes són iguals. Per tant, el centre està molt massificat. Informen que, malgrat tot, els interns prefereixen quedar-se a Tarragona, pel clima i perquè el menjar el fan ells.

Conclusions/recomanacions

Les principals deficiències són de caràcter estructural, atesa la seva antiguitat. Malgrat que s'ha anat adequant als successius requeriments reglamentaris (càmeres, etc.), el centre presenta elements que dificulten la tasca de vigilància i que poden ser perillosos per a interns i funcionaris, a banda de l'evident massificació dels mòduls comuns.

Les petites dimensions del Centre propicien un tracte cordial i proper entre funcionaris i reclusos, cosa que totes dues parts aprecien. No obstant això, aquest fet pot plantejar algun problema en termes de relaxament de certes obligacions reglamentàries com ara la de dur la identificació sempre visible o bé la de no ser prou curós en l'aplicació de les mesures de seguretat quan hi ha algun incident.

Aspectes més rellevants observats en les entrevistes amb els interns

En el decurs de les entrevistes, en general els interns han valorat el funcionament dels centres de manera adequada. També manifesten que el tracte dels funcionaris és correcte. En algun centre, s'ha destacat el tracte proper

dels funcionaris i del personal facultatiu o la bona atenció mèdica que es presta.

Alguns interns es queixen del menjar, que descriuen com a molt repetitiu, i de la dificultat de comunicar amb els familiars per la llunyania i les limitacions pròpies del règim de vida en què es troben.

Algun intern exposa que ha patit maltractaments al Centre Penitenciari Quatre Camins.

En una de les entrevistes es va posar de manifest la desorganització del centre en el moment de gestionar les comunicacions i en un altra que determinades actuacions irregulars entre interns són permeses o tolerades pels funcionaris.

Pel que fa a les situacions de maltractament, un dels interns entrevistats diu que ha patit una agressió al seu centre, però no vol denunciar-la. Altres entrevistats manifesten que no han patit cap situació de maltractament al seu centre, però sí que han tingut problemes amb alguns funcionaris del mòdul on residien. També hi ha diversos entrevistats que diuen que han patit maltractaments, però a Brians 2, centre que defineixen com el pitjor de tots els que han estat. També s'ha posat de manifest obertament una queixa sobre el psicòleg d'un centre per un presumpte tracte humiliant.

És destacable com reclusos de diferents centres penitenciaris coincideixen a relatar maltractaments patits o coneguts a Brians 2. La reiteració i la coincidència en la referència d'aquests episodis fan témer que, en el cas del Centre Penitenciari Brians 2, aquesta pràctica no sigui ni esporàdica ni aïllada.

c. Centres educatius de justícia juvenil

Centre Educatiu Els Til·lers (8/05/2012)

Centre	Centre Educatiu Els Til·lers
Data	8 de maig de 2012
Municipi	Girona

■ Els Til·lers és un centre de règim tancat per a nois i noies infractors, d'edats compreses entre els 14 i els 23 anys, adscrit al Departament de Justícia.

■ Els joves custodiats compleixen alguna mesura judicial o bé estan en situació judicial cautelar.

■ És l'únic centre educatiu de justícia juvenil que té una unitat específica per a noies (amb capacitat per a 18). En el moment de la visita hi ha ingressades 11 noies.

■ El centre té una capacitat de 60 places, a més d'un pis assistit. En el moment de la visita hi ha 62 joves ingressats.

■ La Unitat Terapèutica de Justícia juvenil Til·lers es va inaugurar l'any 2006 i la gestiona Sant Joan de Déu.

■ Actualment té una capacitat de 12 places. Dóna servei a adolescents i joves de 14 a 23 anys amb diferents problemàtiques (salut mental i addiccions) dins la xarxa de Justícia Juvenil a Catalunya:

- Programa d'atenció ambulatoria

- Programa d'atenció a pacients ingressats en règim de comunitat terapèutica.

Instal·lacions i procediments

■ Durant la visita acompanyen l'Equip de Treball el director i el gerent del centre. A la Unitat Terapèutica, s'hi afegeix la coordinadora mèdica.

■ És un centre protegit amb càmeres de videovigilància en els espais comuns de convivència i els passadissos, exceptuant-ne la Unitat Terapèutica, en què també hi ha càmeres de seguretat a l'interior de les habitacions. La gravació i el visionament de les imatges les fa un vigilant de seguretat privada del centre des d'una sala de control. Registren les 24 hores i, un cop gravades, desapareixen un cop transcorreguts els trenta dies. En cas que hi hagi algun incident greu aquesta gravació es guarda davant la possible obertura de diligències judicials o a requeriment d'un altre òrgan.

■ Les habitacions de contenció de les unitats residencials (nois i noies) tampoc no disposen de càmera de seguretat. Informen que en l'aplicació de mitjans coercitius (corretges) sempre hi ha present un educador.

■ Els vigilants de seguretat són privats. Informen que encara que canviï l'empresa, el personal de vigilància es manté. Una de les condicions en la contractació d'aquests vigilants (plec

de condicions) és que estiguin formats en matèria de justícia juvenil.

- Els vigilants s'estan a l'exterior, no entren a les unitats de residència dels joves, llevat dels casos en què hagin d'intervenir per fer alguna reducció. Informen que la direcció del centre té llibertat per proposar el canvi d'algun d'ells en cas que es consideri necessari.

- Els escorcolls que es fan als joves quan ingressen de l'exterior són superficials. Sempre hi ha present un educador i un vigilant de seguretat, del mateix sexe que el jove. Els escorcolls integrals són excepcionals, requereixen l'autorització del director i estan previstos en casos de sospita d'introducció de substàncies prohibides.

- Mostren un espai amb tres habitacions que antigament (farà cinc anys) s'utilitzava per fer-hi les contencions. En l'actualitat està en desús i es fa servir com a magatzem. De fet, cadascuna de les unitats residencials té la seva habitació de contenció.

- L'aplicació de les mesures de contenció correspon a l'equip de seguretat, i per indicació i sota la supervisió d'un educador del centre. Quan la contenció física resulta impossible per altres mitjans està previst immobilitzar-los amb l'ús de corretges. Informen que l'ús d'aquest mitjà és per al temps estrictament necessari i es comunica al jutge, al Ministeri Fiscal i al Departament de Justícia.

- Entre les sancions previstes, la de més entitat és la separació del grup, que es compleix a la pròpia habitació.

- El centre disposa, a més dels mòduls residencials (tres per a nois i un per a noies), d'aules de formació educativa, tallers de formació ocupacional, biblioteca, sales de visites, locutoris, pista poliesportiva polivalent, camp de futbol i piscina. L'Equip visita aquestes instal·lacions i comprova que hi ha diversos tallers en funcionament (cuina, pintura, informàtica, etc.) amb un màxim de cinc nois i noies per educador.

- Es visita la unitat de noies, que està separada físicament de la dels nois. Disposa de 10 habitacions dobles, llevat de la de contenció. Les dimensions de les habitacions són de 10 m² aproximadament i tenen una llitera, una taula, dues cadires, prestatgeries d'obra i avisador. Les portes són metàl·liques i es tanquen manualment amb clau.

- Les condicions de ventilació, neteja, temperatura i il·luminació són bones. A banda de la neteja que fan les mateixes joves hi ha un sistema de neteja extern.

- La Unitat Terapèutica es diferencia de la resta d'unitats del centre perquè no hi ha règim disciplinari. El centre ofereix suport en l'aspecte judicial i Sant Joan de Déu presta l'atenció sanitària.

- El model implantat és el de comunitat terapèutica i la part més patològica es treballa individualment.

- Té capacitat de 12 places i sempre estan ocupades. Destaca la ràtio de professionals que hi ha per jove: 24 en total (entre educadors, psicòlegs, infermers i metges).

- Les habitacions dobles són de dimensions similars a la resta, amb dos llits, dues taules, dues cadires, armaris tancats amb clau i avisador. També disposen de pica de mans, vàter i dutxa. Les individuals són de dimensions més reduïdes. Les habitacions també tenen càmera de seguretat. Les portes són de metall i es tanquen manualment amb clau. La unitat també té un pati i una zona de lleure amb un hort.

- Les condicions de ventilació, neteja, temperatura i il·luminació també es consideren adequades.

- L'habitació de contenció té el llit enclavat al terra i ja porta incorporades les corretges. Disposa de càmera de seguretat.

Conclusions/recomanacions

Seria recomanable la instal·lació de càmeres de seguretat a les habitacions destinades als aïllaments provisionals i on s'apliquen els mitjans coercitius. A la Unitat Terapèutica ja n'hi ha, però a la resta d'unitats residencials, no.

Centre Educatiu Montilivi (19/06/2012)

Centre	Centre Educatiu Montilivi
Data	19 de juny de 2012
Municipi	Girona

- Centre dependent del Departament de Justícia de règim semiobert per a menors i joves infractors.

- Els joves custodiats compleixen alguna mesura judicial o bé estan en situació judicial cautelar. El centre també pot atendre menors que compleixen mesura en règim obert, tot i que en el moment de la visita no n'hi ha cap.
- El centre té una capacitat de 30 places. En el moment de la visita hi ha 25 menors i durant la setmana hi ha previstos tres ingressos més.
- El centre té, a més, un pis d'inserció al centre de Girona, que funciona 24 hores, de dilluns a divendres, amb un educador (3 torns de 8 hores).
- El centre es va inaugurar l'any 1990 i té tres unitats funcionals que poden funcionar de forma independent. Entre els anys 1998 i 2002 una d'aquestes unitats va constituir un centre de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència on s'atenia menors en situació de desemparament.
- Actualment el centre funciona amb dues unitats, els espais de la tercera estan parcialment ocupats amb aules i tallers. Inicialment, una d'aquestes unitats era mixta i atenia les noies i els nois més joves. Actualment, no hi ha noies al centre.
- Els vigilants de seguretat són privats. S'informa que una de les condicions en la contractació d'aquests vigilants és que estiguin formats en matèria de justícia juvenil, i que en cas que el centre ho consideri necessari l'empresa està obligada a substituir qualsevol vigilant de forma immediata.
- Els vigilants són a l'interior del centre, però intervenen només a requeriment dels educadors.
- Els escorcolls que es fan als joves quan ingressen de l'exterior són superficials. Els joves accedeixen ja de bon començament a la seva unitat i a la seva habitació.
- La sanció que s'aplica habitualment és la separació de grup, que es compleix a la pròpia habitació. Durant el compliment de la sanció, s'informa que poden sortir als espais comuns una hora al matí i una hora al vespre. Durant la visita també es relata l'aplicació de sancions menors com ara la privació de determinats beneficis
- Si estan escolaritzats s'informa que se'ls facilita material de treball a l'habitació, ja que, en cas que assisteixin a tallers, aquests dies no hi poden anar.

Instal·lacions i procediments

- Durant la visita l'Equip de Treball es divideix en dos grups, un per fer entrevistes als nois, atès pel subdirector, i un altre que visita els espais del centre, acompanyat pel gerent i un coordinador.
- El centre no té càmeres de vigilància a cap dels seus espais. És una de les millores pendents, i es fa esment del seu cost elevat per la configuració circular del centre.
- Cadascuna de les unitats funcionals té dues habitacions de contenció, amb un llit enclavat al terra. Aquestes habitacions tampoc no disposen de càmera de seguretat, i s'informa que en cas que se'n faci ús sempre hi són presents un educador i un vigilant de seguretat.
- Quan la contenció física resulta impossible per altres mitjans està previst immobilitzar-los amb l'ús de corretges. S'informa que l'ús d'aquest mitjà és per al temps estrictament necessari. En el moment de la visita el llit de l'habitació de contenció no porta incorporades les corretges.
- El centre disposa, a més d'aules de formació educativa, tallers de formació ocupacional, gimnàs i dos espais exteriors que s'utilitzen com a pista poliesportiva polivalent. L'Equip visita aquestes instal·lacions i comprova que hi ha diversos tallers en funcionament (pintura, metall, lampisteria, jardineria).
- Les condicions de ventilació, neteja, temperatura i il·luminació són bones. A banda de la neteja que fan els mateixos joves hi ha un sistema de neteja extern.
- Les habitacions són dobles i individuals. Les primeres disposen de dos llits, dues taules, dues cadires i armaris.
- Les portes són de metall, es tanquen manualment amb clau i tenen una finestreta que permet veure l'interior des de fora.
- Les habitacions estan profusament decorades de forma personalitzada pels nois.
- Les condicions de ventilació, neteja, temperatura i il·luminació es consideren adequades.

- Durant la visita es mostren els dèficits en les condicions materials que han estat adduïts com a motiu, entre altres elements, per les previsions de tancament del centre:
 - La filtració d'aigües pluvials (el centre està situat en un entorn boscós), s'acumula al subsòl d'una de les unitats i fa que s'hagi d'anar extraient l'aigua.
 - Aquestes filtracions també han causat un enfonsament progressiu del terreny i fa que algunes de les parets exteriors s'estiguin inclinant i s'hagin de reforçar.
 - També s'observa la presència d'humitats a l'espai emprat com a vestidor pels vigilants.
- Durant la visita es fa esment de la incidència que un eventual increment de la població dels centres pot tenir en la tasca educativa, tot i que es puguin mantenir les ràtios de professionals.
- Es remarca el fet que, a diferència de l'àmbit penitenciari, el compliment de mesures judicials en l'àmbit de menors implica una atenció educativa molt intensiva que és de compliment obligat pels menors.
- D'altra banda, la concentració més alta de nois d'aquesta edat i en aquest context en un mateix espai pot fer necessària una utilització més alta d'elements coercitius.
- En termes generals, hi ha joves custodiats que compleixen alguna mesura d'internament cautelar de curta durada i menors que estan en la fase final de la mesura d'internament.
- Actualment, el centre té una capacitat de 60 places, però en el moment de la visita hi ha 66 joves. El nombre màxim de joves que hi ha hagut ha estat 78, però la mitjana habitual és de 68. El centre disposa entre 120 i 140 treballadors, dels quals 63 són educadors.
- El centre es va inaugurar l'any 2007, a l'edifici de l'antic hospital psiquiàtric del carrer Germans Desvallés, i té quatre unitats funcionals organitzades per plantes: planta baixa (adolescents de 14 a 16 anys) i primera planta (joves de 16 a 20 anys). Ambdues plantes es divideixen segons el règim (semioberts o tancats).
- Amb la previsió de tancament dels centres educatius Til·lers i Montilivi, es preveu un increment significatiu del nombre de joves al centre, la qual cosa en comportaria una nova reestructuració i la barreja dels joves i adolescents que compleixen mesures en règims diferents. S'informa que es crearà un mòdul independent de noies per traslladar l'actual unitat de noies del centre educatiu Els Til·lers.

Instal·lacions i procediments

- Durant la visita, l'Equip de Treball és acompanyat pel director del centre.
- Es tracta d'un centre remodelat que està envoltat per una tanca perimetral de 6 metres d'alçada, sistemes de videosensors interns i externs de captació de moviments, vidres especials i tancaments exteriors de seguretat. Així doncs, està preparat amb un sistema electrònic de seguretat molt modern, la qual cosa permet oferir una imatge més amable del recinte (no calen barrots). Disposa de càmeres de vigilància repartides als espais oberts o sales comunes. La vigilància mòbil va a càrrec del personal contractat a través d'una empresa privada.

Conclusions/recomanacions

La mida i model del centre són els més adequats per a la funció de reinserció d'una instal·lació d'aquestes característiques. Tanmateix, seria recomanable la instal·lació de càmeres de seguretat a les habitacions destinades a fer-hi els aïllaments provisionals i on s'apliquen els mitjans coercitius.

Centre Educatiu Can LLupià (05/09/2012)

Centre	Centre Educatiu Can Llupià
Data	5 de setembre de 2012

- Centre dependent del Departament de Justícia de règim semiobert i tancat per a adolescents i joves infractors, d'edats compreses entre 14 i 20 anys.

- L'edifici està integrat per dos cossos: un de planta rectangular, format per una planta baixa més dos pisos, i un edifici annex de planta quadrada que consta de planta baixa, a més d'una planta soterrani comuna als dos edificis.

- A la planta baixa hi ha tres àrees diferents:

1. Àrea d'administració

2. Àrea de comunicació: amb tres sales de visites familiars i locutoris. Els locutoris normalment no es fan servir. Tan sols es reserven per a casos de violència entre familiars o quan hi ha relacions molt tenses. Les famílies, abans d'entrar a les sales de visita, disposen d'uns armariets per deixar les seves pertinences i se sotmeten a una regleta d'escorcoll. Hi ha una sala de reconeixement per després de les visites. S'informa que un cop finalitza la visita, el jove, acompanyat amb un educador i un vigilant, passa a la sala i se li fa un escorcoll. Malgrat que s'observa que hi ha una bata, s'indica que mai es fa un escorcoll de nu integral, només amb autorització del jutge. També disposen de dues sales vis-a-vis per a comunicacions íntimes dels joves amb les seves parelles i una sala de videoconferències per a les comunicacions amb els jutjats. L'horari de visites és de dilluns a diumenges de 9 a 21 hores, sempre amb cita prèvia.

3. Àrea de tractament i formació. El centre té quatre tallers formatius (manteniment, jardineria, cuina i hostaleria) i un taller productiu, on els joves majors de 16 anys treballen amb empreses per fomentar la seva inserció laboral. Hi ha dues zones d'aules. A la primera, s'observen tres aules, una sala polivalent, una biblioteca i la sala de mestres. En el moment de la visita, s'informa que els mestres ja s'han incorporat, però les classes s'inicien la setmana vinent. Hi ha una ràtio d'1 mestre per cada 6 menors. En total, hi ha 6 mestres, a més del professor d'educació física. Es preveu que amb el tancament de Til·lers i Montilivi, s'ampliï a 12 mestres.

A la zona de pati, hi ha un camp de futbol d'herba, una pista per jugar a bàsquet i voleibol i una piscina. Tot l'espai ha estat enjardinat pels mateixos joves, atès que és l'espai emprat per acomplir les tasques dels tallers formatius de manteniment i jardineria. S'observa que al pati hi ha un grup de joves jugant un partit de voleibol amb dos educadors. Es detecta la presència de quatre vigilants de seguretat.

A l'edifici annex, hi ha tres aules més amb pissarres electròniques i un gimnàs. També hi ha l'àrea sanitària i el consultori mèdic i la infermeria. S'indica que, actualment, el centre compta disposa d'un infermer, dos psicòlegs, dos treballadors socials i un jurista. Amb l'ampliació de places es té previst incorporar un infermer, dos psicòlegs i dos treballadors socials.

El jurista no és criminòleg. Fa valoracions de les resolucions judicials i participa en l'ingrés del menor.

- Els tutors dels joves estan adscrits i comencen des de l'ingrés del menor al centre fins que en surt, llevat que es doni algun tipus d'incompatibilitat.

- A les plantes primera i segona estan destinades a la residència dels joves. Cada planta té dos mòduls residencials aïllats i independents entre si de 15 places cadascun, distribuïts en tres habitacions individuals i sis dobles, amb menjador comunitari i dependències auxiliars (locutori i una sala de biblioteca que en realitat mai s'ha emprat amb aquesta finalitat per manca de llibres. Es té previst utilitzar-la com a aula). Amb les noves incorporacions es preveu doblar el nombre de nois per unitat, és a dir, 30. Les habitacions individuals passen a ser dobles i les habitacions dobles passen a ser per a quatre persones. El gener de 2012 es van afegir les lliteres a les habitacions, però encara no disposen de matalassos.

- Les habitacions dobles disposen de tres baldes per posar-hi la roba, però no hi ha cap tipus d'armari ni de caselles. Amb les noves incorporacions, no hi ha previst afegir cap armariet ni facilitar més espai als joves perquè puguin deixar les seves pertinences. S'està valorant la idea de posar armariets als passadissos.

- Les portes són de metall, es tanquen manualment amb clau i tenen una finestreta que permet veure l'interior des de fora.

- El mòdul que es visita està pensat per destinar-hi la unitat de noies de Til·lers. S'observa que al passadís hi ha les normes de conducta del centre penjades tan sols en català (se'n facilita còpia). Indiquen que les llengües vehiculars al centre són el català i el castellà perquè es volen evitar converses incomprensibles per als educadors. Informen que la normativa la tenen en català, castellà, anglès, francès i no saben si també en àrab. Un dels problemes del centre és que no disposa de mediador cultural, atès que amb les mesures de contenció de la despesa es va suprimir aquesta figura. El director del centre informa que ho ha reclamat en diverses ocasions, ja que això comporta haver de contractar traductors, la qual cosa implica més despesa i l'inconvenient que no coneixen el centre ni els menors.

- S'observa una gran netedat a les habitacions, que semblen una mica despersonalitzades. La neteja la fan els mateixos joves. Tan sols hi ha un suro on els menors poden penjar el que vulguin, exceptuant-ne material obscè (nus integrals). Segons el director, 450 nens/any passen per aquestes habitacions i l'estada de la gran majoria és molt curta. El màxim que han arribat a estar-hi són vuit mesos, però la mitjana ronda al voltant dels sis mesos. A banda d'això, l'habitació només s'utilitza per anar a dormir o bé quan són sancionats, la resta d'activitats es fan fora de l'habitació.

- Les condicions de ventilació, temperatura i il·luminació es consideren adequades.

- Quan hi ha una incidència, el coordinador fa un informe per al director i aquest valora juntament amb el consell si és sancionable o no. L'analitza l'instructor, que fa una proposta de sanció, i després el veu el consell. Aquest decideix si l'aïllament s'ha de fer a l'habitació o bé a les zones especials, com ara en casos en què hi ha hagut una extrema agressivitat.

- Es visita la zona d'ingressos, en què hi ha la sala de control. L'edifici només disposa de càmeres de videovigilància als espais oberts o comuns. Sorpren que a les sales de contenció no n'hi hagi. Les gravacions estan garantides trenta dies.

- Quan la contenció física resulta impossible per altres mitjans està previst immobilitzar-los amb l'ús de corretges i tan sols per ordre del director. Són les mateixes que s'utilitzen a psiquiatria, de botó. Informen que l'ús d'aquest mitjà és per al temps estrictament necessari. En el moment de la visita, es constata que el llit de l'habitació de contenció no porta incorporades les corretges, que són al vestuari del personal de seguretat. Indiquen que no disposen de cascs per a la contenció del menor, però sí d'equipament per al personal de seguretat (casc, porra, escut i roba especial). El director informa que mai s'ha hagut d'utilitzar.

- Els vigilants de seguretat són d'una empresa privada. Informen que hi ha uns protocols de seguretat (en faciliten còpia) i dues vegades l'any fan cursos de formació.

- Hi ha vigilants per tot el recinte i intervenen a requeriment dels educadors i el 100% de les actuacions físiques es fan amb la presència d'un coordinador del servei. Actualment, hi ha dos torns: de 9 a 22 hores en què treballen

10 vigilants i el torn nocturn, en què hi ha 6 vigilants.

- La zona d'ingressos està composta per tres habitacions, dues habitacions de contenció i una sala d'identificació. Aquestes habitacions d'ingressos estan pensades per a estades molt curtes (entre 2 i 10 hores, amb un màxim de 24 hores). Posteriorment se'ls assigna una habitació. Els escorcolls que es fan als joves quan ingressen de l'exterior són superficials. Els joves accedeixen ja de bon començament a la seva unitat i a la seva habitació. En el moment de l'ingrés el coordinador sempre hi és.

- El centre disposa d'una gran varietat en els àpats, atès que sempre hi ha un plat d'amanida i un plat a escollir entre dos primers i dos segons. També hi ha menú musulmà i menú especial per qüestions sanitàries o mèdiques.

Conclusions/recomanacions

Als efectes de la funció de prevenció de la tortura, la valoració global del centre és positiva. La mida i el model del centre són adequats per a la capacitat de joves que actualment hi acull, però sembla que amb la propera ampliació de places, arran de l'anunci del tancament dels centres Montilivi i Til·lers, la instal·lació pot resultar deficient en qüestions d'espai. Així mateix, seria recomanable la instal·lació de càmeres de seguretat a les habitacions destinades a fer-hi els aïllaments provisionals i on s'apliquen els mitjans coercitius.

Pel que fa a la manca de mediadors culturals, es recomana la dotació d'aquesta figura, atès que pot ser molt útil disposar d'una persona amb coneixements lingüístics i culturals per atendre les necessitats dels menors.

Aspectes més rellevants de les entrevistes amb els menors de cadascun dels centres educatius de justícia juvenil

La valoració global que fan els menors del centre Els Til·lers és positiva per comparació a altres on també hi han estat ingressats. És el cas de Can Llupià, que el defineixen com un centre més contenidor i normatiu. Alguns dels entrevistats es queixen d'algun educador del centre i d'altres es queixen de l'ús que es fa de les contencions, que valoren com a excessiu.

Els menors del centre Montilivi també valoren molt positivament el centre, sobretot per comparació a altres centres com ara el de Can Llupià.

Amb caràcter general, els joves entrevistats de Can Llupià valoren el centre de manera correcta. En algun cas, manifesten que han presenciat alguna actuació irregular del personal educador o de vigilància. Alguna de les queixes recollides posa de manifest aspectes que no agraden relacionats amb la normativa de funcionament del centre (temps lliure, horaris, procediment de queixes).

d. Centres d'acolliment

Centre d'acolliment Mas Pins (29/11/2012)

Centre	Centre d'acollida de menors estrangers no acompanyats
Data	29 de novembre de 2012

- Mas Pins és un centre d'acollida de menors estrangers no acompanyats tutelats per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. La gestió del centre correspon a la fundació Ciutat i Valors.
- Atén joves entre 12 i 18 anys. Amb caràcter general ingressen procedents dels seus països d'origen, principalment del Magrib.
- Té 30 places. El dia de la visita hi ha 31 joves. Informen que és excepcional perquè durant la resta de l'any sempre hi ha vacants.
- És un servei d'estada limitada, si bé hi ha algun jove que fa un any que hi és ingressat. El temps mitjà d'estada és de 8 o 9 mesos, bàsicament per la dificultat de trobar plaça adequada en un centre residencial d'acció educativa (CRAE)
- Els nois ingressen amb una resolució d'atenció immediata de la Direcció General Atenció a la Infància i l'Adolescència. Després de 72 hores, es dicta la resolució de desempament preventiu i, al cap de dos mesos, el centre fa l'estudi i el diagnòstic.
- Tenen moltes dificultats per trobar plaça per a programes de qualificació professional inicial (PQPI).
- Els nois fan cursos de llengües, però els és difícil accedir a cursos de formació.
- Quan estan escolaritzats, intenten que la distribució sigui dispersa per tot Barcelona.
- A la cuina, els nois hi han de col·laborar, no hi ha horaris rígids per als àpats, sinó que cada noi menja en funció dels seus horaris. S'intenta que mengin amb forquilla i ganivet, tot i que s'intenta respectar la cultura d'origen.
- Els nois ingressen provinents dels països d'origen bàsicament, però algun prové d'alguna altra comunitat autònoma.
- Se'ls lliura una bossa de roba quan hi ingres-sen i es treballa el sentit de la responsabilitat.
- El nombre de subsaharians ha disminuït.
- Els marroquins que no porten passaport també passen per la prova d'edat.
- Els nois generalment mostren reticències a rebre tractament psicològic. Disposen d'una psicòloga que fa un primer diagnòstic i els deriva a la Vall d'Hebron, unitat especialitzada.
- Manifesten que no hi ha problemes de convivència entre subsaharians i magribins.
- L'abordatge d'una situació conflictiva entre nois passa per la separació immediata dels implicats. Tenen molt d'espai a fora i intenten separar els nois que estiguin implicats en la baralla. Després d'una estona, quan baixa el nivell de conflicte, utilitzen el diàleg, treballen el vincle amb els professionals i entre els nois, i per això, després de l'incident, intenten tornar a reparar la relació entre companys. L'aïllament d'algun noi només es fa en casos molt excepcionals i durant molt poc temps.

Instal·lacions

- El centre s'estructura en tres plantes (planta baixa, primera i segona planta). A la planta baixa hi ha una sala de jocs, els tallers, la cuina, el menjador i els despatxos dels diferents professionals.
- La primera planta es divideix en dues zones corresponents a la primera i la segona fase. A la primera, hi ingressen els joves tan bon punt arriben al centre. Es denomina també d'acollida. En la mesura que s'adapten passen a la segona fase.

- Cadascun dels espais disposa d'una sala comuna, habitacions i lavabos. Les habitacions són de dos, tres i quatre llits com a màxim. Durant el dia estan tancades i a la nit resten obertes. El mobiliari de les dependències és vell i està molt desgastat. Per contra, una de les habitacions disposa de quatre llits que han estat comprats recentment.

- L'estat de manteniment dels lavabos i les dutxes de la primera fase no és gaire adequat. Hi ha presència de brutícia i males olors.

- A la primera planta també hi ha la infermeria del centre. L'equip mèdic l'integra un metge que presta el servei dos cops la setmana i una infermera, que el presta cinc cops. També hi treballa una psicòloga que fa el diagnòstic dels joves i la derivació posterior.

- Finalment, hi ha l'habitació de contenció. És un espai de dimensions reduïdes sense cap tipus de mobiliari. Tampoc no disposa de cap sistema de registre i gravació d'imatges. La vigilància, la fa des de l'exterior un educador, a través d'una finestreta que incorpora la porta.

- L'ús que se'n fa és excepcional i per a compliment de sanció o per a un aïllament provisional quan cal separar algun jove en conflicte. S'insisteix en el fet que s'intenta resoldre els conflictes entre joves a través del diàleg i la vinculació amb els professionals.

- Crida l'atenció l'estat de brutícia de les parets. Es fan notar les taques que hi ha, presumiblement de sang.

- Disposen de vigilància privada a partir de les 8 de la tarda i fins les 4 de la matinada. El vigilant de seguretat no va uniformat, sinó que vesteix roba de carrer.

- A la segona planta hi accedeixen els joves més autònoms. Disposen d'una sala comuna polivalent, les habitacions i els lavabos.

Conclusions/recomanacions

L'estat de manteniment dels lavabos i les dutxes de la primera planta (primera fase) del centre d'acolliment Mas Pins no es considera adequat perquè hi ha brutícia i males olors. L'estat de brutícia també es fa palès a l'habitació que es fa servir per al compliment de la sanció o l'aïllament provisional. Per això, cal que els serveis de neteja millorin les condicions de netedat i d'higiene als espais que s'han valorat com a inadequats.

e. Centres residencials per a discapacitats intel·lectuals

Centre Riudeperes (14/02/2012)

Data 14 de febrer de 2012

Municipi Vic

Acompanya l'Equip la directora tècnica del centre.

El Centre Riudeperes és un establiment de l'ICASS (Departament de Benestar i Família), gestionat i administrat per l'Associació Sant Tomàs. Disposen d'un servei d'acolliment diürn, amb capacitat només per a 7 places, i d'un servei d'acolliment residencial, amb 56 places, que és on es fa la visita. En l'actualitat hi ha 55 usuaris residents, tots ells adults (entre 21 i 74 anys). La mitjana d'edat és de 40 anys.

Es tracta d'un centre residencial per a persones amb discapacitat intel·lectual de suport generalitzat.

Els usuaris del centre són persones amb una greu discapacitat intel·lectual, moltes de les quals presenten problemes de mobilitat, salut física i salut mental. En alguns casos no s'expressen en llenguatge verbal i per comunicar-se sovint fan ús de pictogrames.

El centre disposa de 75 treballadors, la major part dels quals són auxiliars tècnics educatius (monitors) que han obtingut els preceptius certificats tècnics de professionalitat, mitjançant els programes "Qualifica't" i "Acredita't". També hi ha un pedagog, un treballador social, una infermera, una psicòloga, una fisioterapeuta i una educadora social. La infermera i l'educadora social fan de coordinadores. El metge de família visita el centre 8 hores la setmana; el psiquiatre, 12 hores el mes, i el neuròleg, 2 hores la setmana. També tenen odontòleg. Disposen de voluntaris.

La seva àrea bàsica de salut és la de Santa Eugènia.

Instal·lacions

- El centre té una única planta amb un ampli passadís central a un costat del qual hi ha les habitacions i a l'altre, les aules, el menjador i la cuina. Disposen de dos petits patis interiors i un d'exterior més ampli.

- Les activitats del dia estan programades en grups de 5-6 usuaris per professional, agrupats

segons les seves capacitats. Hi ha torn de matí, de tarda i de cap de setmana amb les mateixes ràtios. Els professionals es mantenen en el grup assignat durant un any i es dona l'opció de rotació bianual per a qui ho sol·liciti.

- Per la seva banda, durant el torn de nit hi ha tres treballadors: un de neteja i dos tècnics. Aquests darrers fan rondes per les habitacions cada dues hores.

- Les aules tenen diferents elements per fer activitats i totes disposen de bany. Les portes sempre estan tancades per evitar el risc de fugida.

- La visita té lloc durant un període d'esbarjo. Alguns usuaris són al pati exterior, en dos grups separats per una reixa. Atès el fred que hi fa, altres usuaris s'estan al menjador. Informen que el grup que és al menjador en el moment de la visita (20) té una discapacitat més severa i menys mobilitat, tot i que hi ha usuaris a l'exterior que, amb aquest criteri, haurien de ser a dins. S'observa que un usuari del grup del menjador està tirat pel terra. Entre el menjador i la cuina hi ha un petit passadís. En el moment de visitar la cuina una usuària ha sortit del menjador (porta oberta) i sembla que està desorientada en aquesta zona intermèdia. Ni al pati ni al menjador no hi ha, en aquell precís moment, la ràtio d'un professional per 5-6 usuaris.

- Hi ha dos mòduls amb habitacions que tenen una capacitat per a tres usuaris, que la direcció agrupa segons les seves afinitats personals. Un tercer mòdul té vuit habitacions individuals, destinades als usuaris que tenen més dificultats de convivència. Els llits dels primers tenen rodes i els dels darrers estan collats al terra.

- Totes les habitacions són d'una severa austeritat, sense pràcticament cap element ornamental perquè els mateixos usuaris els desmunten, despenegen o trenquen. No hi ha taules ni cadires i els armaris són compartits per tres usuaris i estan encastats al passadís.

- Abans de visitar els mòduls de les habitacions, la directora comenta que per dormir no fan ús d'elements de contenció, si bé en alguna ocasió utilitzen un "sac especial" per evitar les caigudes, ja que sovint els pacients no tenen consciència d'estar al llit. Disposen d'un registre diari de caigudes i, en els casos d'alt risc, tenen pautes individualitzades.

- El mòdul d'habitacions individuals inclou una habitació completament encoixinada per fer contencions. Durant la visita s'observa que està ocupada per un usuari, que, segons explica la

directora, no aguanta les estones d'esbarjo. S'hi està sol i va donant-se cops a les parets.

- A les habitacions no hi ha cap sistema d'avis.

- Els lavabos són compartits i estan situats fora al passadís. Semblen adaptats, però no n'hi ha cap amb elements per preservar intimitat.

- El centre s'ha dotat, entre d'altres, d'un protocol de contencions i d'un protocol d'actuació en crisi d'agitació psicomotriu i de caigudes (se'n lliura una còpia). També comenten que poden haver-hi pautes específiques per a cada persona. Segons la directora, no sol ser necessari recórrer a aquestes actuacions en l'actualitat, tot i que en el passat no era infreqüent.

- També es visita la cuina i la zona de bugaderia.

Conclusions/recomanacions

El torn de nit és un moment d'una vulnerabilitat especial per als usuaris del Centre. Atesos els quadres de salut dels usuaris, és previsible que les nits siguin d'una intensitat de feina especial, sobretot tenint en compte que la majoria d'habitacions són triples. La dotació de personal en aquest torn resulta, per tant, molt insuficient.

La dedicació dels professionals a una mateixa tasca durant un any, prorrogable a dos, sembla desmesurada. Es tracta d'una feina d'una enorme intensitat i molt estressant: per l'equilibri personal del professional i, indirectament, per la salut i el tractament dels usuaris, caldria rotar amb força més freqüència.

La directora tècnica del centre reconeix que de vegades hi ha queixes de les famílies, moltes de caràcter menor i atribuïbles al comportament dels mateixos usuaris en les seves relacions mútues. La política del centre és que les queixes es puguin resoldre internament. Això no és per se negatiu, sempre que no impliqui minimitzar o tapar queixes creïbles sobre maltractaments a uns usuaris que són molt vulnerables i que difícilment poden posar en coneixement d'algú qualsevol lesió que puguin arribar a patir.

f. Centres geriàtrics

Residència i Centre de Dia Poblenou (14/02/2012)

Data	11 de juliol de 2012
------	----------------------

Municipi	Barcelona
----------	-----------

La Residència Assistida i Centre de Dia per a Gent Gran Poblenou és una entitat d'iniciativa pública propietat de l'Institut Català d'Assistència i Serveis socials, gestionada per l'ICASS i la Fundació Mútua Terrassa-Fundació Vallparadís.

Mútua Terrassa és una mutualitat de previsió social que l'any 1990 va promoure la creació de la Fundació Vallparadís amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones que es troben en situacions més desfavorides. Abasten tant el sector públic com el privat. Treballen amb l'Administració, tant amb la gestió de centres de vellesa, llarga estada, etc. com en l'elaboració d'estudis científics, tècnics i de gestió.

L'establiment està ubicat al barri de Poblenou a Barcelona i té una capacitat per a 90 residents i 30 de centre de dia.

L'accés a les places és gestionat directament per l'ICASS i el centre ofereix tot un conjunt de serveis propis d'un equipament assistit, preparat per donar un alt nivell assistencial.

La plantilla estructural la componen 60 persones.

Condicions materials

- El centre està ubicat en un edifici que consta de planta baixa i cinc plantes més. A la planta baixa hi ha el centre de dia i a la primera, segona, tercera, quarta i cinquena és on hi ha ubicats els dormitoris i les sales d'estar i convivència per als residents.
- Totes les plantes són iguals. Consten de serveis com ara una sala d'estar menjador, una terrassa (de moment no es fa servir a l'espera que s'instal·li un tendal), un office i una zona de medicació. La ubicació dels residents per plantes varia en funció del grau de dependència que presenten. N'hi ha 18 per planta.
- Les habitacions són individuals i dobles. Informen que intenten no canviar d'habitació el resident, però les individuals estan pensades per a les persones que les puguin gaudir més: casos en què l'usuari té família i aquesta el visita amb força freqüència.
- Tots els llits dels dormitoris tenen barres de seguretat i incorporen els cinturons. Informen que ja venen així. S'observa que les habitacions disposen de mobiliari divers: armari, tau-

leta de nit, escriptori, cadira, prestatgeries, lavabo adaptat, avisador i pilot nocturn. Hi ha ventilació, entrada de llum natural i molta netedat.

- Informen com a novetat que alguns residents tenen al seu dormitori una nevera petita amb menjar a dins. Si bé la normativa no preveu res sobre aquesta qüestió, després d'una visita del servei d'inspecció se'ls permet tenir-les però amb un control i un seguiment estrictes.
- A la part del darrera de l'edifici i a la primera planta hi ha una superfície exterior enjardinada. Una de les zones està condicionada amb taules, cadires i un tendal. Per al manteniment del jardí tenen contractada una empresa que treballa amb discapacitats psíquics.
- Es visita la sala d'estar del centre de dia. En aquell moment hi ha algunes usuàries que entren procedents de la perruqueria.

Condicions funcionals

- Es visita la tercera planta i s'observa que els residents són a la sala d'estar menjador esmorzant, auxiliats per dues cuidadores. Es constata que hi ha diversos residents que porten algun tipus de contenció: cinturó abdominal, perineal o peto. Alguns d'ells van en cadira de rodes i són persones amb un important grau i nivell de dependència.
- També s'observa que a la mateixa sala hi ha una persona que està observant el grup de residents i pren notes. La directora informa que és una psicòloga que fa un mapatge en el marc d'un eina amb la qual treballen, el DCM (Dementia Care Mapping), i que fou facilitada per la Fundació Vallparadís. És un enfocament útil per ajudar al benestar de les persones residents que tenen demència o un deteriorament cognitiu important. Consisteix en l'observació directa de l'usuari durant quatre hores per veure l'estat emocional que presenta, com es desenvolupa en les activitats diàries, les dificultats que té, etc. Amb això després s'obtenen unes gràfiques, els resultats de les quals es lliguen amb els PAI (programa d'atenció individual) dels residents.
- La directora informa que en aquells moments hi ha una vintena de persones aproximadament que tenen prescrita algun tipus de contenció mecànica. També informa que són les famílies les que demanen la utilització d'aquestes mesures. La direcció del centre aposta per fer-ne un ús limitat però si les famílies ho sol·liciten expres-

sament, ells no s'hi oposen. Manifesten recel davant les possibles conseqüències que després se'n puguin derivar davant la caiguda d'algun resident.

- S'assisteix a una sessió de teràpia cognitiva amb un dels grups, els que presenten un deteriorament més moderat.

- Mostren com a quelcom innovador la sala d'estimulació, vasal i multisectorial. Hi assisteixen els residents amb un deteriorament cognitiu més avançat i les sessions les dirigeix una de les fisioterapeutes.

- Les activitats dels usuaris del centre de dia i de la residència són compartides.

- Es visita la cinquena planta on resideixen usuaris amb un grau més alt de dependència. S'observa que són a la sala menjador, sense fer res en aquell moment. Es constata que alguns d'ells també porten algun tipus de mesura de subjecció.

- També s'assisteix a una de les teràpies que fan amb gossos.

- Pel que fa al personal, informen que per primera vegada no hi ha rotació. Com a dada destacable, informen que en torn de nit hi ha un auxiliar per cada 18 avis (una persona per planta), una ràtio que supera amb escreix el que preveu la normativa (3/90)

- S'opta per no fer cap entrevista personal en vista de l'estat de deteriorament cognitiu dels residents, fins i tot dels que es troben en fase menys avançada.

Reunió amb la direcció del centre

Hi és present la directora, acompanyada per la coordinadora d'infermeria. A preguntes de l'Equip, informa del següent:

- Els usuaris no ingressen per obligació. En tot cas, sí que hi entra algú resignat. També tenen persones que volen ser-hi i d'altres que hi han renunciat.

- Alguna vegada s'ha escapat algú perquè s'ha desorientat. Consensuen amb les famílies el tema de sortir.

- Mostren els diferents protocols amb què treballen (els els han facilitat la Fundació Vallespir), entre els quals hi ha el de prevenció de caigudes i l'ús de contencions físiques i farmacològiques.

- També faciliten la llista amb el nombre d'usuaris que en aquell moment tenen prescrit algun tipus de mesura.

- Mostren el registre informàtic que fan de les caigudes respecte de cadascun dels residents. També faciliten el model de registre que fan servir i el document d'autorització de contencions físiques.

- No tenen constància de queixes sobre presumptes maltractaments. En tot cas, queixes per disconformitat amb algun aspecte de funcionament del centre. Mostren el registre de les queixes. Han creat un protocol de resolució de conflictes, però a hores d'ara està en fase inicial.

- S'implica les famílies en l'elaboració dels PAI

Conclusions/Recomanacions

La valoració de les condicions materials i funcionals del Centre i del tractament que reben els residents és positiva.

III. PRESUMPTES MALTRACTAMENTS AL CENTRE PENITENCIARI BRIANS 2

III. PRESUMPTES MALTRACTAMENTS AL CENTRE PENITENCIARI BRIANS 2

Antecedents

A principis de l'any 2012 la institució del Síndic de Greuges detecta un increment de queixes presentades per interns que denuncien que han estat objecte de maltractaments físics i psíquics al Departament de Règim Tancat (DERT) i de Sancionats (DS) del Centre Penitenciari Brians 2.

Les queixes en qüestió són dirigides a alguns funcionaris i també fan referència a determinades irregularitats en el funcionament d'aquests departaments.

Cadascuna de les queixes presentades ha donat lloc a l'obertura d'un expedient amb la corresponent sol·licitud d'informació a la Direcció General de Serveis Penitenciaris.

Objectius

La investigació integra el resultat de les entrevistes amb els interns, els funcionaris i els membres de l'equip directiu del CP Brians 2, sens perjudici de l'anàlisi individual de les queixes presentades i les propostes correctores del Síndic de Greuges arran d'aquesta intervenció.

Els objectius de l'anàlisi són:

- Pel que fa als interns:
 - Conèixer els fets que es denuncien
 - Analitzar-ne els indicis de veracitat
 - Conèixer els òrgans als quals s'han adreçat
 - Si es denuncia algun funcionari i/o funcionària en particular
- Pel que fa als funcionaris de vigilància penitenciària:
 - Conèixer la seva opinió sobre els riscos que comporta la feina, les habilitats específiques que es requereixen i els factors que incideixen sobre el seu desenvolupament.

- Valorar la formació que reben.
- Conèixer l'ús de les mesures cautelars i dels mitjans coercitius i l'aplicació que en fan.
- Conèixer el sistema amb què resolen els conflictes entre interns.
- Conèixer si han estat denunciats per algun intern.
 - Pel que fa a l'equip directiu:
 - Conèixer les mesures que s'adopten davant queixes sobre presumptes maltractaments.
 - Conèixer els criteris de selecció dels funcionaris adscrits al Departament de Règim Tancat.
 - Conèixer si tenen constància d'algun funcionari i/o funcionària sancionat per un ús inadequat de la força.
 - Conèixer la freqüència amb la qual el director visita el Departament de Règim Tancat.
 - Conèixer si s'han donat instruccions perquè s'intensifiqui la formació sobre l'ús i l'aplicació de mitjans coercitius.

Resultats de les entrevistes

Les entrevistes, les duen a terme quatre grups de dues persones per separat. Tres dels grups s'entrevisten amb interns del DERT i l'altra, amb el de sancionats.

Als interns se'ls explica clarament el motiu de l'entrevista, les funcions del Síndic de Greuges i de l'ACPT, la naturalesa confidencial de les converses i, per als que ho sol·licitin, la possibilitat de presentar queixa.

Les entrevistes es duen a terme en privat i en despatxos habilitats a aquests efectes.

L'entrevista és lliure, però tot i que no s'elabora un formulari o qüestionari, els diferents grups de treball prèviament han consensuat els aspectes més rellevants que s'han de tractar en el decurs de les entrevistes.

Tenint en compte les manifestacions d'alguns d'ells i el fet que un dels grups no disposa de prou temps per finalitzar la seva tasca, es fa una segona visita al centre el dia 3 d'abril de

2012. En aquesta ocasió tan sols es desplaça un grup de dos professionals i s'entrevisten cinc interns nous, a banda de dos més que ja havien estat atesos la vegada anterior.

Interns

Els 19 interns entrevistats manifesten el següent:

- 14 diuen que han estat objecte de maltractaments físics (cops de puny, puntades de peu, bufetades)
- 4 diuen que han estat objecte de maltractaments psicològics (insults, amenaces, humiliacions).
- 7 diuen que és excessiva la durada de l'aplicació de les mesures cautelars i dels mitjans coercitius.
- 4 diuen que durant el transcurs de la mesura cautelar no se'ls permet canviar-se de roba.
- 4 diuen que els funcionaris no van identificats.
- 3 diuen que no hi ha objectivitat en la redacció dels fets pels quals els incoen expedients disciplinaris.
- 5 diuen que els escrits que fan no es registren de manera que no arriben a sortir del departament.
- 4 diuen que els funcionaris tenen una actitud provocadora i amenaçant.
- 3 diuen que es fan escorcolls a la cel·la sense ser-hi ells presents

D'altra banda, amb caràcter general, també diuen:

- Que hi ha manca de confiança en la figura del jutge de vigilància penitenciària.
- Que no confien en els serveis mèdics del centre.
- Que els funcionaris utilitzen guants per no deixar marques.
- Que hi ha cops que no deixen senyals externs.

- Que mentre estan immobilitzats no els deslliuen i es fan les seves necessitats a sobre.

Dels dinou, cinc exposen que no tenen cap queixa de l'actuació dels funcionaris. Tanmateix, d'aquests cinc, dos d'ells diuen que tenen coneixement d'agressions sofertes per altres interns del DERT que, segons les seves paraules, "acostumen a ser els més dèbils".

Molts dels entrevistats faciliten el nom de funcionaris que presten serveis als mòduls de règim ordinari i diuen que acumulen denúncies i/o queixes per presumptes maltractaments.

Tres dels entrevistats mostren a l'equip les marques de les presumptes agressions sofertes.

Amb caràcter general s'observa que els interns estan intranquils, espantats i manifesten que tenen por de possibles represàlies.

Per la seva part, durant les visites l'Equip de treball va constatar la manca d'identificació d'alguns dels funcionaris del DERT i del DS.

La tercera i última visita al centre es fa el 3 de juny amb la finalitat d'entrevistar funcionaris de vigilància penitenciària i l'equip de direcció del centre.

Funcionaris de vigilància penitenciària

Els funcionaris de vigilància són escollits a partir de la llista de serveis facilitada. S'intenta que estiguin representats tots els mòduls del centre. En total dotze, amb destinacions diferents, principalment caps d'unitat i genèrics de serveis d'interior.

A diferència dels interns, amb els funcionaris s'utilitza un qüestionari que serveix de guió de l'entrevista. Un dels entrevistadors és qui la dirigeix i l'altra persona pren les notes.

Els funcionaris entrevistats diuen el següent:

- Que la formació que reben és, amb caràcter general, adequada, tant la que imparteix el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada com la dels sindicats. Un d'ells diu que troba a faltar formació específica sobre com intervenir en situacions de conflicte i un altre diu que la formació és massa general i no s'ajusta al lloc de treball.

▪ Que el risc que comporta la seva feina està determinat pel fet de treballar en una presó; que varia en funció del perfil de l'intern; i, finalment, que el risc canvia en funció del tipus de mòdul en el qual es treballa. Entre aquests, hi ha opinions divergents sobre si treballar en un DERT és més o menys perillós que treballar en un mòdul de règim ordinari.

▪ Que, amb caràcter general, els factors que més incideixen sobre el desenvolupament correcte de la feina que fan diàriament és un bon clima laboral i una bona relació entre companys. Un d'ells diu que en la feina també hi incideix la confiança que la Direcció disposa en els funcionaris i un altre diu que influeix la manca de recursos personals.

▪ Que desconeixen el protocol en l'aplicació de mitjans coercitius, en particular, el que fa referència a com procedir perquè els interns puguin menjar o anar al lavabo mentre estan immobilitzats. Val a dir que la meitat dels funcionaris entrevistats presta serveis en mòduls de règim ordinari en què no es fan contencions amb mitjans mecànics.

▪ Respecte a l'altre grup que sí n'aplica, hi ha opinions divergents. Així, n'hi ha uns que al·leguen que és el cap de serveis qui decideix com i quan es deslliga l'intern; un altre que es remet al metge; un que diu que se'ls deslliga i, finalment, un altre que diu que se'ls porta la cunya.

▪ Que no disposen d'instruments o programes específics per treballar amb els interns de cara a la resolució de conflictes. En tot cas, alguns d'ells esmenten el diàleg o l'acta de compareixença com una eina adequada.

▪ Que un d'ells ha estat denunciat per un intern.

▪ Que no tenen constància que hi hagi queixes d'interns per presumptes maltractaments. En canvi, sí que en tenen d'altres centres penitenciaris.

Equip de direcció

Pel que fa a l'entrevista amb l'equip de direcció, per part del centre hi assisteixen, en un primer moment, el gerent i el subdirector de Règim Interior. Posteriorment s'hi afegeix el director. Per part del Síndic, hi participa el mateix síndic amb la col·laboració de dos membres del seu equip.

Se'ls explica el significat i l'objectiu de la visita. En particular, se'ls transmet un resum de les principals qüestions denunciades pels interns del DERT i del DS. A continuació se'ls demana la seva opinió respecte d'una sèrie d'aspectes relacionats amb el funcionament d'aquest departament i les actuacions que es duen a terme davant queixes o denúncies sobre presumptes maltractaments.

L'equip directiu diu:

▪ Que no tenen constància de les queixes o denúncies que els interns presenten davant institucions i òrgans com ara el Síndic de Greuges, el jutjat de Vigilància Penitenciària o la Direcció General de Serveis Penitenciaris.

▪ Que el protocol previst en cas de tenir-ne coneixement és obrir una investigació interna sempre que hi hagi constància escrita dels fets succeïts. En aquest supòsit es demana un informe als funcionaris que han intervingut en l'incident, al cap de Mòdul i al de Serveis. També s'acompanya l'expedient amb un informe mèdic i, en el cas que hi hagi gravació, també està previst visualitzar les imatges.

▪ Que el director visita el DERT un parell de cops per setmana. El subdirector de Règim Interior, com a responsable de la seguretat interior del centre, hi va més sovint. A banda, hi ha un coordinador d'aquest departament, una persona avalada per la seva llarga trajectòria professional en aquest àmbit, amb molta formació i un tarannà rigorós.

▪ Que els funcionaris del DERT tenen una formació especial en l'àmbit de la utilització de mitjans coercitius. No disposen de formació específica en l'àmbit de la utilització de mitjans alternatius de gestió i resolució de conflictes.

▪ Que al centre s'ha donat el cas de dos funcionaris a qui s'ha incoat un expedient disciplinari per un ús desproporcionat de la força.

▪ Que no tenen constància que hi hagi funcionaris imputats en el marc d'algun procediment penal.

▪ Que la darrera inspecció que va fer la Direcció General de Serveis Penitenciaris va ser per temes laborals. Aquests són més recurrents que no pas les queixes d'interns.

▪ Que desconeixen si hi ha alguna instrucció que reguli l'enregistrament mitjançant siste-

mes de videovigilància, en particular, en l'aplicació de mitjans coercitius i de subjecció mecànica. No obstant això, informen del funcionament del sistema de gravació i visualització. Així, està previst que només el director les pugui veure. També mostren mostra la gravació a temps real de les dues úniques cel·les que tenen càmera al DERT, en una de les quals hi ha un intern immobilitzat de mans i peus.

- Que els funcionaris del DERT són molt estables i efectuen canvis quan observen alguna situació que valoren com a inadequada. La selecció es fa conjuntament amb el coordinador del DERT i valoren la formació en resolució de conflictes. Un dels caps d'unitat és el responsable de la formació dels funcionaris d'aquest departament. Igualment, l'equip directiu té molta cura a l'hora de fer-ne la designació.

Consideracions

Primera. En vista de l'anàlisi de les respostes emeses es posa de manifest la divergència entre les afirmacions dels interns d'haver patit maltractaments i les manifestacions de l'equip de direcció del centre que les neguen. D'altra banda, els funcionaris tampoc no tenen constància d'aquestes denúncies, llevat en un cas aïllat.

Davant l'existència d'opinions contraposades no es pot concloure d'una manera generalitzada que hi ha irregularitats en el tracte i els drets dels interns, però tenint en compte la coherència i la coincidència de les manifestacions i les declaracions de la majoria dels interns entrevistats aleatòriament, se'ls pot donar un grau elevat de credibilitat.

De les entrevistes mantingudes amb els interns, se'n desprèn que no es tracta de fets puntuals, sinó de situacions recurrents derivades de l'actuació d'alguns funcionaris en serveis concrets, identificats per un important nombre d'interns, que presumptament apliquen un rigor innecessari en les normes, un tracte contrari a la dignitat de les persones i un ús irregular de la força.

Segona. El concepte de maltractaments i rigor innecessari s'emmarca dins dels continguts dels diversos convenis internacionals signats per l'Estat espanyol en matèria de protecció dels drets humans, en la Convenció contra la tortura i altres penes o tractes cruels, inhumans o degradants, de 10 de desembre de 1984,

i en el Conveni europeu sobre prevenció de la tortura i penes o tractes inhumans o degradants.

L'Estat espanyol també ha subscrit el Protocol facultatiu de la Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, que aporta un enfocament innovador en la lluita contra la tortura des de la perspectiva de la prevenció.

En aquest context, el Síndic ha posat de manifest en els informes al Parlament que la interpretació del concepte de maltractament i rigor innecessari s'ubica dins l'àmbit de la jurisprudència emanada del Tribunal Europeu de Drets Humans segons la qual les condicions de massificació, la reclusió dels interns en espais reduïts, sense llum, amb ventilació insuficient i en condicions higièniques penoses, impliquen un tracte inhumà i degradant.

El concepte de maltractament i rigor innecessari també implica les situacions que provoquen un enduriment de les condicions de compliment de les penes per un període llarg de temps. En aquest sentit, rau el concepte de duresa penal, entès com el conjunt d'efectes nocius que pateix una persona pel fet d'estar encarcerada.

Així, les denúncies dels interns també fan referència a l'existència de determinades irregularitats en el funcionament intern d'aquests departaments i que afecten les seves condicions de vida: actuacions i comentaris burlescos, provocacions, distorsió en el relat de fets, temps perllongat de les immobilitzacions, manca d'identificació dels funcionaris, etc.

La direcció del Centre Penitenciari Brians 2 manifesta que no és coneixedora de les denúncies presentades pels interns per la presumpta comissió de maltractaments o tractes inhumans o degradants. Alhora, exposa que desconeix els procediments judicials que s'hagin tramitat o finalitzat per aquestes denúncies. Tanmateix, informa que al centre s'ha donat el cas de dos funcionaris a qui s'ha incoat un expedient disciplinari per un ús irregular de la força.

Tercera. En l'àmbit de la prevenció de la tortura, els organismes internacionals recomanen que les denúncies de tortura i maltractament han de ser investigades de manera ràpida i eficaç i que s'han d'adoptar mesures legals contra els funcionaris públics implicats.

La Convenció prescriu una sèrie d'obligacions per prevenir i eliminar les pràctiques de tortura i maltractaments: "Se debe dar la máxima importancia a la obligación de proceder a una investigación pronta e imparcial siempre que haya motivos razonables para creer que se ha cometido un acto de tortura (art. 12) y a la de que las alegaciones y quejas de tortura sean pronta e imparcialmente examinadas" (art. 13).

En l'ordenament jurídic penitenciari hi ha mecanismes i procediments d'investigació, però per diverses raons la seva capacitat d'investigació amb freqüència resulta ineficax.

La Llei orgànica general penitenciària i el Reglament penitenciari articulen el dret dels interns a la presentació de peticions, queixes i recursos.

D'una banda, davant els jutjats de vigilància penitenciària, que tenen la missió de salvaguardar els drets dels interns i de corregir els abusos i les desviacions que es puguin produir en el compliment dels preceptes de règim penitenciari. Tanmateix, alguns dels interns entrevistats diuen que no confien en la figura del jutge de vigilància perquè no actua com a garant dels seus drets.

En l'àmbit de l'Administració, qui té l'obligació legal de vetllar per la vida, la integritat i la salut dels interns, el Servei d'Inspecció, també té una funció de supervisió del compliment de la normativa vigent i, en conseqüència, de les queixes i les denúncies que presentin els interns. No obstant això, l'equip de direcció de Brians 2 diu que la majoria de les intervencions del Servei d'Inspecció han estat motivades per temes laborals.

Finalment, hi ha el paper de les actuacions dels jutjats i els tribunals de l'àmbit penal en la investigació i la resolució de les queixes presentades pels interns. Tanmateix, en els últims anys i fins a data d'avui, dels casos tramesos pel Servei d'Inspecció o denunciats pels mateixos interns, no hi ha constància que s'hagi produït cap sentència condemnatòria.

De l'anàlisi de les entrevistes es posa de manifest que les dificultats que tenen els interns a l'hora d'actuar davant la justícia estan determinades per:

- La dificultat de provar i de contradir la versió dels fets ja consumada i establerta en els escrits emesos pels funcionaris.

- La falta d'identificació d'alguns funcionaris.

- La manca d'una investigació urgent i ràpida amb totes les garanties.

Quarta. La instal·lació de dispositius d'enregistrament i d'emmagatzematge d'imatges als centres penitenciaris de Catalunya ha dotat de seguretat jurídica tant els interns com les actuacions dels funcionaris en l'exercici de les seves funcions, sempre dins del respecte del dret a la intimitat i a la protecció de dades de caràcter personal. En aquest sentit, els funcionaris identifiquen aquests mitjans com un dels factors que directament influeix en el desenvolupament correcte i adequat de la seva feina.

El Centre Penitenciari Brians 2 és un centre penitenciari que disposa d'una àmplia cobertura de la seguretat mitjançant la videovigilància. D'acord amb el que preveu el Protocol unificat per a tots els equipaments, recollit en la Circular 2/2010, d'1 de juny, dels serveis d'execució penal, hi ha sistemes de videovigilància a tots els espais d'interacció entre interns i treballadors (espais col·lectius) tret dels que, segons la normativa, no permeten l'ús d'aquest sistema: sales de comunicacions íntimes, consultes mèdiques, serveis sanitaris, cel·les ordinàries. Val a dir que en totes i cadascuna de les dependències habilitades com a cel·les de contenció i/o aïllament hi ha videovigilància.

Sens perjudici d'això, de les entrevistes dels interns se'n desprèn que els llocs on presumptament tenen lloc els maltractaments són espais que no disposen d'aquests sistemes tecnològics: cel·les on viuen els interns, sales d'escorcolls, despatxos de funcionaris, paqueteria, llocs de pas, entre d'altres.

El Protocol també estableix que les imatges s'han de conservar durant un període màxim d'un mes, tret d'aquelles que hagin captat conductes i/o escenes que puguin ser constitutives de delictes, faltes o infraccions administratives. En aquests supòsits es preveu que els fitxers es conservin perquè siguin posats a disposició de l'autoritat judicial, administrativa o del Ministeri Fiscal, si és el cas.

El dia de l'entrevista amb l'equip de direcció es va informar l'Equip de Treball del funcionament del sistema de gravació i de l'accés exclusiu del director a la visualització de les imatges. Amb voluntat de transparència i de col·laboració en el marc de la investigació que

s'estava duent a terme, també es va mostrar a l'Equip la gravació que s'estava fent d'una de les cel·les on hi havia un intern immobilitzat.

El protocol d'actuació que té previst l'equip de direcció en cas que tingui coneixement d'una denúncia o queixa per presumptes maltractaments és obrir una investigació interna sempre que hi hagi constància escrita dels fets succeïts. En aquests supòsits es demana un informe als funcionaris que han intervingut en l'incident, al cap de Mòdul i al de Serveis. En aquest procediment, però, no està previst conèixer la versió de l'intern a través d'una acta de compareixença o prenent-li declaració sobre els fets succeïts.

Tan sols es preveu que l'intern pugui formular el plec de descàrrecs corresponent en el marc d'un procediment disciplinari. En aquest context, cal assenyalar que un dels mitjans de prova més recurrents sol·licitats pels interns en exercici del dret de defensa és la visualització de les imatges gravades. Tanmateix, el procediment sancionador penitenciari s'inicia sense igualtat de mitjans processals respecte del domini de la prova, que exerceix l'administració del centre, que no preveu que l'intern pugui disposar de la prova videogràfica quan aquesta pot esdevenir l'única prova de càrrec de què disposa.

Cinquena. Com s'apuntava anteriorment, una altra dificultat afegida en la investigació de casos de presumptes maltractaments és la identificació dels funcionaris.

La Direcció General de Serveis Penitenciaris considera suficient el sistema d'identificació dels funcionaris, a través del número d'identificació professional visible en el vestit reglamentari del funcionari penitenciari, sigui mitjançant una cinta adhesiva o una targeta d'identitat professional, d'acord amb l'Ordre del Departament de Justícia JUS/177/2004, de 27 de maig.

La manca d'identificació d'alguns funcionaris és un dels aspectes que de manera recurrent recullen els informes anuals al Parlament. Així, en les visites que duu a terme la institució als diferents centres penitenciaris s'observa que alguns d'aquests no van identificats perquè utilitzen fórmules que n'eviten la visibilitat.

En aquest sentit, el dia de la visita al DERT i al DS del Centre Penitenciari Brians 2 es va cons-

tatar aquest fet. Aquesta situació porta els interns a utilitzar els noms de pila, sobrenoms o càrrecs que exerceixen aquests funcionaris a l'interior del centre penitenciari, a fi d'identificar-los.

Sisena. Dins el sistema penitenciari, el règim tancat constitueix la forma de vida més dura i restrictiva en la qual pot romandre un intern mentre es troba privat de llibertat. D'acord amb la normativa penitenciària, s'aplica aquesta modalitat de vida a interns en els quals concurren circumstàncies de perillositat extrema o d'inadaptació als règims de vida ordinaris.

Alguns dels interns subjectes a aquest règim de vida i que es van entrevistar al Centre Penitenciari Brians 2 presenten trajectòries penitenciàries difícils i conflictives, la qual cosa genera una desconfiança comprensible dels professionals que hi treballen. Així, alguns dels funcionaris entrevistats diuen que un dels riscos que comporta la seva feina sorgeix dels mateixos interns.

Alguns dels funcionaris entrevistats també fan menció expressa de l'estat mental d'alguns interns que ingressen sense que ells en tinguin coneixement i com aquest fet incideix en el desenvolupament de la seva vida diària, en la intervenció i en l'atenció de les demandes que se'ls puguin presentar.

A aquesta complexitat, s'hi afegeixen les actituds desconfiades i de recel dels interns envers els funcionaris i la direcció del CP Brians 2. Alguns d'aquests interns tenen la percepció que fa temps que han estat abandonats pel sistema penitenciari i no resulta fàcil treballar-hi. Tanmateix, les diferents autoritats judicials i de defensa dels drets humans insisteixen que cal treballar per crear un ambient que en possibiliti, en la mesura que sigui possible, la normalització i la posterior progressió de grau.

En aquest àmbit es considera imprescindible disposar d'eines i de mecanismes alternatius, a banda dels programes específics de tractament i les activitats que s'hi facin, que permetin resoldre i donar resposta als conflictes interpersonals que acaben viciant i empitjorant les relacions en un ambient ja per si mateix carregat de tensió.

Es fa necessari, per tant, reduir el clima de tensió i hostilitat connatural a la mateixa privació de llibertat i, en particular, al règim de vida tancat.

Els funcionaris diuen que valoren la formació que reben com a suficient per desenvolupar les seves tasques, però les manifestacions recollides posen de manifest que no disposen d'instruments o de programes específics per treballar amb els interns per a la resolució pacífica de conflictes.

Sobre aquesta qüestió, en el marc de la primera actuació d'ofici oberta sobre presumptes maltractaments, el Síndic de Greuges ja va suggerir que calia implantar models de tractament basats en la mediació, la reparació i la conciliació perquè se n'han contrastat els efectes positius en la reducció de conflictes i de violència dins de presó.

IV. ÀMBIT INSTITUCIONAL

IV. ÀMBIT INSTITUCIONAL

a. Relacions de col·laboració

En l'Informe 2011 s'assenyalava que el Parlament de Catalunya havia instat el Govern de la Generalitat a desplegar la Llei 24/2009, de 23 de desembre, del Síndic de Greuges, i a acordar amb el Govern de l'Estat que es comuniqués oficialment al Subcomitè de Prevenció de la Tortura i altres tractes o penes cruels inhumanes o degradants (SPT) que la institució actuava com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura.

Enguany, s'ha reiterat aquesta petició i, en aquest sentit, el president de la Generalitat ha informat el síndic sobre la carta que s'ha enviat al Govern espanyol perquè comuniqui oficialment a l'SPT que el Síndic actua com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura.

En l'àmbit més estrictament de col·laboració, resta pendent que el Govern de la Generalitat de Catalunya promogui la signatura d'un conveni de col·laboració amb l'Estat que permeti al Síndic de Greuges de complir les obligacions que li corresponen com a ACPT, en les matèries i els espais a què fa referència l'article 69 de la Llei del Síndic de Greuges.

En aquesta línia, també està pendent el conveni de col·laboració amb el Defensor del Poble (Mecanisme Nacional de Prevenció de la Tortura a escala de territori espanyol) amb l'Autoritat Catalana. Si bé el Defensor del Poble va portar al Tribunal Constitucional la Llei del Síndic de Greuges pel que fa a l'existència d'un mecanisme català de prevenció de la tortura, és voluntat de l'Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura i del Síndic de Greuges establir relacions de cooperació amb el Defensor del Poble i amb altres mecanismes futurs que es puguin crear arreu de l'Estat espanyol.

En aquest sentit, cal posar de manifest la reunió que el síndic ha mantingut amb l'actual defensora per plantejar-li aquest tema amb vista a establir futurs canals de col·laboració i la que ha mantingut amb el secretari d'estat d'Afers Exteriors per aconseguir la comunicació oficial a l'SPT.

b. Centre d'Internament d'Estrangers (CIE)

En aquest apartat institucional, cal posar l'accent en l'incident que va tenir lloc al Centre d'Internament d'Estrangers de la Zona Franca,

en què es va prohibir l'entrada al síndic com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura.

Així, el passat 17 d'abril, el síndic i la resta de membres de l'Equip de Treball de l'ACPT van veure denegada la seva petició d'accedir al CIE de Zona Franca de Barcelona per part del Govern espanyol, concretament a través de la delegada del Govern espanyol a Catalunya i la Comissaria General d'Estrangeria. La resposta d'aquestes autoritats va ser que "altres organismes ja havien visitat el CIE", com ara el Defensor del Poble i un jutge, i que aquests ja havien fet les "tasques de supervisió necessàries".

Tanmateix, uns dies més tard, el 30 d'abril de 2012, el secretari d'estat de Seguretat va visitar el CIE i va permetre als mitjans de comunicació que l'acompanyessin en la visita, amb certes precaucions, ja que anava seguida de diversos comandaments policials i de la delegada del Govern espanyol. Durant la visita no es va permetre als mitjans de comunicació establir cap contacte ni parlar amb els interns, tots ells confinats al pati. Aquell dia el secretari d'estat de Seguretat va declarar que confiava que el reglament del centre estigués en vigor abans de l'estiu, tot i que això no ha estat així.

Aquesta manca de col·laboració de la Delegació de Govern amb el Síndic de Greuges és un cas més que se suma als ja existents en què la Delegació del Govern s'han negat a facilitar la informació que li ha estat requerida per a l'estudi i la tramitació de les queixes i les actuacions d'ofici que s'han obert i tramitat sobre el CIE de la Zona Franca de Barcelona.

Davant aquesta situació, el Síndic ha recordat a la Delegació del Govern que, en aplicació dels articles 3.3 i 59 de la Llei del Síndic, "el Síndic pot sol·licitar la col·laboració de l'Administració general de l'Estat a Catalunya en les actuacions que porti a terme en exercici de els seus competències". Fent ús d'aquest precepte, i pel que fa al cas del CIE de Zona Franca, el Síndic havia sol·licitat prèviament a la Delegació del Govern poder entrar-hi.

El Síndic ha posat en coneixement del Parlament de Catalunya i dels executius català i espanyol la prohibició de visitar del CIE de la Zona Franca i les queixes rebudes per part dels mateixos afectats. Es reafirma la necessitat de normalitzar, d'acord amb la legislació vigent, les funcions del Síndic també al CIE de la Zona

Franca, tant per un principi d'eficiència en les tasques de supervisió com de transparència.

En la línia de relacions de col·laboració i en els termes que estableix l'article 11.b del Protocol facultatiu, el passat 31 de maig de 2012 es va trametre a l'SPT el segon informe anual de l'ACPT.

c. Relacions internacionals

El Síndic de Greuges i l'Equip de Treball van participar el passat 20 de juny de 2012 en una reunió amb una delegació del Comitè de Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa, a petició d'aquest òrgan, aprofitant la seva visita a diferents establiments de Catalunya. La dele-

gació va mostrar un interès especial en el Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona i en la futura inauguració de les presons de Mas d'Enric i Puig de les Basses. En el decurs de la reunió també van posar de manifest la demora del Govern espanyol en la publicació dels informes del Comitè. Davant d'això, van informar que no hi hauria cap problema a fer publicacions fragmentades perquè l'elaboració dels seus informes anuals així ho permetia.

El síndic i l'adjunt general també s'han reunit amb l'ombudsman de Portugal i s'han intercanviat els protocols d'actuació en centres de detenció i els qüestionaris amb què treballen ambdues institucions a l'hora de dur a terme les seves visites.

V. ESTAT DE COMPLIMENT DE LES RECOMANACIONS FORMULADES L'ANY ANTERIOR

V. ESTAT DE COMPLIMENT DE LES RECOMANACIONS FORMULADES L'ANY ANTERIOR

Els mecanismes nacionals de prevenció de la tortura, a banda del manament que tenen de fer visites periòdiques a llocs de detenció, també fan recomanacions a les autoritats competents per promoure mesures destinades a millorar el tractament i les condicions de detenció de les persones privades de llibertat en la línia del que preveu l'article 19 del Protocol facultatiu, que estableix de forma explícita que els mecanismes de prevenció tenen com a mínim les facultats següents:

[...]

“b) Fer recomanacions a les autoritats competents per tal de millorar el tracte i les condicions de les persones privades de llibertat i de prevenir la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, prenent en consideració les normes pertinents de les Nacions Unides”.

D'acord amb aquestes previsions, i pel que fa a l'àmbit propi de les competències de cadascuna de les administracions afectades, s'han traslladat les conclusions generals i les recomanacions de l'Informe 2011 als departaments d'Interior, de Justícia i de Benestar Social i Família, i als ajuntaments de Barcelona i de Santa Coloma de Gramenet.

Per a comissaries de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME), es recomanava al Departament d'Interior el següent:

1. Les cel·les de les comissaries de la PG-ME que no tenen el vàter resguardat de la vista de tercers persones, perquè no estan ubicades al lloc adequat, no poden ser utilitzades ni ocupades per detinguts. En particular, l'ABP de Santa Coloma de Gramenet i la d'Horta-Guinardó.

2. Les flassades que es faciliten al detingut han de ser d'un sol ús i han d'estar aïllades en bosses de plàstic que les resguardin de les males olors i la brutícia. També s'ha de garantir una neteja suficient de les màrfegues i resguardar-les en un lloc adequat.

3. S'han d'instal·lar dispositius de videovigilància als furgons policials amb els quals es fa el trasllat de detinguts.

4. Les condicions de netedat i d'higiene s'han de garantir i extreure en totes les comissaries i, especialment, en les que tenen un trànsit diari i continu de detinguts. En particular l'ABP de les Corts, pel fet de ser la comissaria central de custòdia de detinguts.

5. Cal que s'acrediti el compliment dels articles 520.4 i 767 de la LECrim, que ordenen la immediata comunicació de la detenció al Col·legi d'Advocats, de manera que es garanteixi l'assistència lletrada del detingut des del primer moment en què es produeix la detenció i durant tot el temps en què transcorre la situació de privació de llibertat.

6. Cal articular un sistema per dispensar al detingut algun àpat calent quan es vegi obligat a pernoctar a la comissaria.

7. El temps d'estada dels menors de protecció a l'àrea de detenció de la Ciutat de la Justícia ha de ser el mínim imprescindible, només per dur a terme la identificació i la formalització de les actuacions policials i judicials necessàries. Així mateix, cal garantir la completa separació respecte dels menors de reforma.

La resposta del Departament d'Interior ha estat, en síntesi, la següent:

- Les cel·les de les comissaries de la PG-ME disposen d'un petit mur que habilita un espai reservat, que compleix amb les exigències de privacitat i de seguretat de les persones detingudes.

- Les flassades no perden el seu caràcter higiènic després d'un sol ús. Cada dependència policial valora la periodicitat necessària per fer la neteja de les flassades.

- Actualment la PG-ME està avaluant la implantació de sistemes de videovigilància a l'interior dels furgons policials. La complexitat de la implantació fa imprescindible fer prèviament tots els estudis i les avaluacions necessàries.

- Els serveis de neteja de què disposa la DGP treballen i garanteixen unes condicions d'higiene adequades.

- La PG-ME compleix els preceptes legals que protegeixen els drets de les persones detingudes.

- Els procediments normalitzats de treball de la PG-ME fixen fins a tres àpats diaris i, en la mesura que les circumstàncies ho permeten, aquests àpats s'acostumen a subministrar prèviament escalfats.

- El temps d'estada d'aquests menors és sempre l'estrictament necessari per a la complementació de les actuacions que cal dur a terme en l'àmbit policial i judicial. Un cop finalitzen aquestes actuacions se'n prioritza la sortida cap al lloc d'on provenien inicialment.

Per a centres penitenciaris, unitats d'hospitalització i centres educatius de justícia juvenil, es recomanava al Departament de Justícia el següent:

1. Cal col·locar més càmeres i sistemes de gravació a tots els centres i pavellons hospitalaris penitenciaris. En particular, a les cel·les destinades a fer-hi els aïllaments provisionals i les immobilitzacions, i també a les habitacions o despatxos on actualment es practiquen els escorcolls que impliquen el despullament de la persona.

2. S'ha d'articular la presència d'un advocat davant del primer visionament de qualsevol vídeo susceptible de ser utilitzat com a prova en un procediment sancionador penitenciari, de lliure designació o bé per mitjà del Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària o, alternativament, del torn d'ofici d'assistència al detingut.

3. Cal que tota imatge susceptible de ser utilitzada com a prova en un expedient sancionador penitenciari sigui dipositada, fins que se'n faci el primer visionament, al jutjat de guàrdia corresponent.

4. S'ha de regular la instal·lació de càmeres i dispositius de videovigilància als centres penitenciaris per mitjà d'una norma jurídica amb rang de llei o decret, per protegir els drets individuals i garantir la seguretat i la integritat de les persones, tant les privades de llibertat com els professionals.

5. Cal imprimir el número d'identitat professional del funcionari o la funcionària de vigilància penitenciària en totes les peces que integren l'uniforme o bé fer un carnet com el que porten els professionals de tractament i l'equip de direcció penjat del coll.

6. El temps d'estada de l'intern en situació d'aïllament provisional s'ha de reduir al màxim que

exigeix la situació concreta i s'ha de comunicar al jutge de vigilància penitenciària al mateix moment que s'acorda l'adopció de la mesura.

7. Cal recuperar de nou l'habitació del Pavelló Hospitalari Penitenciari de Terrassa que actualment està destinada a ser utilitzada pels funcionaris de vigilància penitenciària.

8. Al Pavelló Hospitalari Penitenciari de Terrassa s'ha d'habilitar una altra sala o habitació d'espera que permeti, en la mesura que sigui possible, no barrejar homes, dones i joves.

9. S'ha de crear un cos de funcionaris amb formació específica en l'àmbit de la justícia juvenil i la responsabilitat penal dels menors, responsable de garantir la seguretat i assolir una convivència ordenada als centres.

10. Cal instal·lar al centre L'Alzina càmeres o sistemes de gravació que permetin la visualització posterior de les imatges o posar-les a disposició de les autoritats competents que ho requereixin, amb les excepcions oportunes.

La resposta rebuda del Departament de Justícia ha estat, en síntesi, la següent:

- Els considerats nous centres penitenciaris (Lledoners, Joves, etc.) disposen d'una àmplia cobertura de la seguretat mitjançant la videovigilància. Els centres més antics (Brians 1 i 2, Ponent, Quatre Camins) s'estan adaptant progressivament i els centres antics que desapareixeran (Model, Wad Ras, Tarragona, Figueres i Girona) s'adopten les mesures mínimes imprescindibles per garantir-ne la seguretat.

En tot cas, i com a norma general, hi ha sistemes de videovigilància en tots els espais d'interacció entre interns i treballadors de tots els centres penitenciaris, tret d'aquells que, per norma, no permeten l'ús d'aquest sistema: sales de comunicacions íntimes, consultes mèdiques, serveis sanitaris, cel·les ordinàries. En totes les cel·les de contenció i/o aïllament hi ha videovigilància.

- Als centres penitenciaris de Catalunya la videovigilància es regula per un Protocol unificat per a tots els equipaments, recollit en la Circular 2/2010, d'1 de juny, dels serveis d'execució penal.

- La Circular 2/2010 estableix que les imatges es conserven durant un període màxim d'un mes, tret d'aquelles que hagin captat conductes

que puguin ser constitutives de delictes, faltes o infraccions administratives. En aquests supòsits, els fitxer es conserven per ser posats a disposició de l'autoritat judicial, administrativa o del Ministeri Fiscal.

- La Direcció General de Serveis Penitenciaris considera el sistema d'identificació dels funcionaris a través del número professional visible en el vestit reglamentari, sigui mitjançant una veta adhesiva o una targeta d'identitat professional.

- És pràctica habitual informar l'autoritat judicial de manera immediata i/o al més aviat possible sobre l'adopció de la mesura d'aïllament provisional. En algun cas, i per qüestions alienes a la voluntat del centre penitenciar (qüestions horàries o burocràtiques), la comunicació no es duu a terme fins l'endemà.

- L'habitació número 3 del Pavelló Hospitalari Penitenciar de Terrassa es va reconvertir en l'oficina de funcionaris de servei interior perquè aquests no disposaven d'una dependència estable per a l'acompliment de les seves funcions. La reconversió d'aquesta habitació no ha restat capacitat ni operativitat al Pavelló.

- Si bé és cert que només hi ha dues sales d'espera en consultes externes al Pavelló, en dies de màxim afluència, el centre adopta altres mesures per garantir els drets de la població reclusa.

- La responsabilitat de la vigilància i la seguretat interior dels centres és del personal directiu, educatiu i tècnic dels centres, que en el cas de Catalunya, a diferència d'altres comunitats autònomes, són empleats públics, especialitzats i formats en l'àmbit de la justícia juvenil.

La normativa legal i reglamentària vigent de justícia juvenil permet i autoritza que els centres de justícia juvenil puguin disposar del suport de personal especialitzat en seguretat que compleixi les funcions de vigilància i seguretat interior. Actualment, aquest personal pertany a empreses de serveis especialitzades que mantenen un contracte amb l'Administració, derivat del corresponent concurs. En aquests moments, és la fórmula que es considera més adequada perquè no es veu possible, per raons pressupostàries i de contenció de l'increment de plantilles, la creació d'un cos específic de funcionaris especialitzats en funcions de vigilància dins del centre.

- S'han incorporat sistemes de videovigilància als centres de justícia juvenil, amb sistemes de

gravació i emmagatzematge de les imatges per un temps mínim de 15 dies i màxim d'un mes. Hi ha càmeres antigues, com les del centre L'Alzina a què al·ludeix el Síndic en l'informe, que encara s'han de connectar (ara per ara només graven però no emmagatzemen), si bé està previst fer-ho aquest any 2012.

En vista de les respostes rebudes per ambdues administracions, es posa de manifest que, amb caràcter general, no s'han adoptat mesures per complir les recomanacions de l'ACPT. Tan sols en un cas s'ha seguit la recomanació sobre la instal·lació de càmeres o sistemes de gravació als centres educatius de justícia juvenil, respecte de la qual el Departament de Justícia ha respost que s'han incorporat aquests sistemes i que hi ha càmeres antigues (com les del centre L'Alzina) que encara s'han de connectar, si bé està previst fer-ho aquest any 2012.

En algun supòsit, els motius que s'al·leguen per justificar-ho són raons pressupostàries i de contenció de l'increment de plantilles. És el cas de la recomanació sobre la implantació de sistemes de videovigilància a l'interior dels furgons policials o bé la creació d'un cos específic de funcionaris especialitzats en funcions de vigilància dins els centres educatius de justícia juvenil.

En d'altres, les respostes han estat ambivalents i molt generals, en el sentit que no es pronuncien sobre l'acceptació o no de les recomanacions formulades. És el cas en què s'informa que les cel·les de les comissaries de la PG-ME disposen d'un petit mur que habilita un espai reservat que compleix amb les exigències de privacitat i seguretat de les persones detingudes, malgrat la constatació de l'Equip de Treball que això no és així a l'Àrea Bàsica Policial de Santa Coloma de Gramenet i la d'Horta Guinardó.

En canvi, respecte d'algunes de les recomanacions formulades, tant el Departament de Justícia com el Departament d'Interior s'han mostrat obertament reticents a acceptar-les. És el cas de la resposta rebuda que les flassades no perden el seu caràcter higiènic després d'un sol ús; que hi ha sistemes de videovigilància en tots els espais de d'interacció entre interns i treballadors de tots els centres penitenciaris, tret d'aquells que, per norma, no permeten l'ús d'aquest sistema; que es considera suficient el sistema d'identificació dels funcionaris visible mitjançant una veta adhesiva o una targeta d'identitat professional; o que la reconversió de l'habitació de funcionaris del Pavelló Hospitalari

de Terrassa no ha restat capacitat ni operativitat al Pavelló.

Tenint en compte la importància d'aquestes recomanacions, i davant la constatació, un any més, de les deficiències, mancances i irregularitats recurrents detectades en el decurs de les visites de 2012, en l'informe d'enguany s'han tornat a recollir.

Per a centres de protecció de menors amb caràcter general i centres residencials d'atenció a discapacitats psíquics, en particular el centre residencial visitat Mont Martí, es recomanava al Departament de Benestar Social i Família el següent:

1. Cal crear més centres d'acció educativa intensiva i centres terapèutics per a infants i joves amb problemes de salut mental.
2. S'han d'adequar els recursos als perfils dels infants i joves que ingressen, en funció de les seves característiques i necessitats.
3. Cal ampliar l'horari d'atenció mèdica del psiquiatra a la unitat d'atenció de discapacitats psíquics per a infants i adults del centre Mont Martí.
4. S'ha de dotar la unitat del Centre Mont Martí d'un psiquiatra infantil que doni cobertura suficient als infants ingressats.

La resposta rebuda de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Benestar Social i Família ha estat:

- Pel que fa a la necessitat de crear més centres d'acció educativa intensiva, durant el darrer trimestre d'aquest any s'ha posat en marxa el primer centre d'atenció educativa intensiva per a noies de 12 a 18 anys, un servei bàsic recollit a la Cartera de serveis, que permetrà una millor atenció a les noies que necessiten aquest tipus de recurs.
- En l'àmbit de l'atenció a joves amb problemes de salut mental, cal treballar en la línia d'augmentar el nombre de places disponibles per ingressar-hi la població adolescent i juvenil amb aquest perfil.

De la resposta tramesa, se'n desprèn que el Departament té la voluntat de crear més centres per a l'atenció de joves amb problemes de salut mental, però, en canvi, no informa de cap pla de construcció de nous equipaments o de l'adopció de mesures transitòries que permetin millorar

l'atenció que es presta a aquest tipus de població.

Tampoc no es concreten les mesures que es tenen previst adoptar per aconseguir un equilibri entre els perfil de joves que ingressen als centres de protecció de menors i les necessitats o mancances que es detectin en aquests joves.

Finalment, el Departament no es pronuncia sobre les recomanacions referides al centre residencial Mont Martí, la qual cosa fa aconsellable que es torni a visitar aquest centre en el marc d'una visita de seguiment.

Per a les comissaries visitades de la Guàrdia Urbana de Barcelona, es recomanava a l'Ajuntament el següent:

1. Cal presentar i traslladar de manera directa les persones detingudes per la Guàrdia Urbana de Barcelona a l'ABP de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra de les Corts, llevat de les detencions en matèria de trànsit. La zona de custòdia dels districtes de Sant Andreu i de Ciutat Vella no disposen dels espais adequats ni dels mitjans necessaris per albergar-hi detinguts amb totes les garanties i salvaguarda dels drets que els són reconeguts.
2. Les flassades que es faciliten al detingut han de ser d'un sol ús i han d'estar aïllades en bosses de plàstic que les resguardin de les males olors i la brutícia. També s'ha de garantir una neteja suficient de les màrfegues i resguardar-les en un lloc adequat. En el cas de la Unitat Centralitzada de Suport Operatiu, cal que la comissaria disposi de flassades perquè no en tenen.
3. Les condicions de netedat i d'higiene s'han de garantir i extremar en totes les comissaries.
4. Cal que s'acrediti el compliment dels articles 520.4 i 767 de la LECrim, que ordenen la immediata comunicació de la detenció al Col·legi d'Advocats, de manera que es garanteixi l'assistència lletrada del detingut des del primer moment en què es produeix la detenció i durant tot el temps en què transcorre la situació de privació de llibertat.
5. Cal articular un sistema per dispensar al detingut algun àpat calent quan es vegi obligat a pernoctar a la comissaria.

La resposta rebuda de l'Ajuntament de Barcelona ha estat textualment que: "Per part de la Guàrdia Urbana de Barcelona es tindran en compte les recomanacions del Síndic de Gregues

de Catalunya, d'allò establert a l'Assemblea General de les Nacions Unides sobre el Protocol Facultatiu de la Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumanes o degradants, destinat a prevenir la tortura i altres formes de maltractament”.

Davant la manca de concreció del sentit de la resposta de l'Ajuntament de Barcelona, l'Equip de Treball farà un seguiment de les recomanacions formulades per comprovar si s'estan complint o no.

Per a la comissaria de policia local de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet es recomanava el següent:

1. Cal presentar i traslladar de manera directa les persones detingudes per la Policia Local de Santa Coloma de Gramenet a l'ABP de la Policia de la Generalitat-Mossos del municipi, llevat de les detencions en matèria de trànsit.
2. Cal facilitar flassades d'un sol ús i màrfegues als detinguts.
3. Les condicions de netedat i d'higiene s'han de garantir i extremer.
4. Cal que s'acrediti el compliment dels articles 520.4 i 767 de la LECrim, que ordenen la immediata comunicació de la detenció la Col·legi d'Advocats, de manera que es garanteixi l'assistència lletrada del detingut des del primer moment en què es produeix la detenció i durant tot el temps en què transcorre la situació de privació de llibertat.
5. Cal articular un sistema per dispensar al detingut algun àpat calent quan es vegi obligat a pernoctar a la comissaria.

La resposta rebuda de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha estat la següent:

- Des de l'any 2004 hi ha signat un protocol de traspàs, custòdia i recepció de detinguts entre el Cos de Mossos d'Esquadra i la Policia Local.

Aquest protocol fa referència al traspàs de detinguts de la Policia Local a les dependències dels Mossos d'Esquadra i les condicions d'aquest traspàs. A grans trets, els detinguts s'han de lliurar juntament amb les diligències finalitzades per la Policia Local (inclòs el document de la lectura de drets de detinguts). La finalitat és incrementar les garanties dels detinguts, que només es traspassin als Mossos d'Esquadra quan les diligències d'intervenció de la Policia Local ja s'han enllestit. És per això que els detinguts s'estan a la sala del preventori el temps indispensable per enllestir les diligències policials, és a dir, no hi pernocten. Amb relació a les detencions en matèria de trànsit la major part de les persones són imputades i no detingudes.

- A disposició dels detinguts hi ha flassades d'un sol ús i, atès que l'estada és per a un temps limitat i no hi pernocten, no necessiten cap màrfega.
- Les condicions de netedat i d'higiene estan garantides en tot moment.
- Des del primer moment que el detingut entra a les dependències policials tots els drets li són garantits. Es fa la comunicació al Col·legi d'Advocats de la detenció, que queda registrada en el llibre de telefonemes, i també a la persona que desitgi que sigui informada de la detenció i el lloc de custòdia. Els tràmits de la LECrim es compleixen escrupolosament.
- Els detinguts no pernocten a la comissaria. Tot i això, si la seva estada coincideix amb les hores dels àpats se'ls faciliten.

En vista de la informació tramesa es posa de manifest que les recomanacions no han estat acceptades. Caldrà estudiar el protocol de traspàs, custòdia i recepció de detinguts que la Policia Local va signar amb el Cos de Mossos d'Esquadra l'any 2004 i que impedeix que, a hores d'ara, els detinguts per la Policia Local puguin ser traslladats directament a les dependències dels Mossos d'Esquadra.

VI. CONCLUSIONS

VI. CONCLUSIONS

En aquest apartat es recullen les conclusions generals més rellevants des del punt de vista de la prevenció de la tortura i que requereixen una atenció especial per part de les autoritats competents, a banda de les específiques indicades a cada visita i de les anàlisis sobre Brians 2.

S'han identificat amb una ® les conclusions que ja es van recollir en l'Informe 2011, però que no s'han complert, de manera que es reiteren i complementen les conclusions d'aquest any.

a. Comissaries de policia

- No s'acredita el compliment dels articles 520.4 i 765 de la LECrim, que ordenen la immediata comunicació de la detenció al Col·legi d'Advocats. La comunicació al col·legi es fa un cop el detingut ha ingressat a la comissaria dels Mossos d'Esquadra.®
- En les detencions en casos en què la policia local o la guàrdia urbana no tenen competències exclusives, s'informa el detingut del dret que té a designar advocat, però se l'avisava que aquest dret es farà efectiu tan bon punt sigui traslladat a les dependències policials dels Mossos d'Esquadra. En conseqüència, les hores de detenció d'un cos policial se sumen a les de l'altre.
- No està previst que els Mossos d'Esquadra informin el detingut del dret que li correspon a l'assistència lletrada en els supòsits de detencions que es fan per ordre judicial.
- El sistema actual de trasllats de persones detingudes per part dels Mossos d'Esquadra tan sols permet una conducció diària al matí. La motivació per establir aquest sistema és aliena a la disponibilitat de recursos materials i humans disponibles per dur a terme aquest servei, i sembla que rau en l'organització dels serveis judicials. D'altra banda, no hi ha cap disposició normativa que prevegi l'hora i el moment en què es poden fer els trasllats de detinguts, però sí que hi ha una espècie d'instrucció interna consensuada entre ambdós estaments segons la qual només es fa un trasllat diari. En conseqüència, fora de l'horari (9-10.00 h) els detinguts que no s'han posat en llibertat o han passat a disposició judicial, pernocten a la comissaria fins l'endemà, quan les diligències d'instrucció es podrien fer el mateix

dia de la detenció. En el cas de detencions realitzades a la nit, a través dels llibres de registres s'observa que els detinguts no passen a disposició judicial l'endemà sinó que es veuen obligats a pernoctar-hi fins a dos dies.

- Els cossos de les policies locals visitades compleixen funcions de policia judicial diferents. Els protocols d'actuació i de coordinació entre les policies locals i els Mossos d'Esquadra també són diferents i varien en funció del municipi.
- Les flassades que es faciliten al detingut a les comissaries de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i a la majoria de les policies locals visitades no són d'un sol ús ni estan aïllades en bosses de plàstic que les resguardin de les males olors i de la brutícia. Alhora, cada dependència policial valora pel seu compte la periodicitat necessària per rentar-les, atès que no està fixat en els procediments normalitzats de treball. Aquest sistema d'higiene pot generar un problema de salut pública i de transmissió de malalties infeccioses. ®
- Els àpats que es faciliten als detinguts a les comissaries de Generalitat-Mossos d'Esquadra procedeixen d'una màquina expenedora. L'únic àpat calent possible que es facilita al detingut és un entrepà. Aquest sistema és acceptable per als casos en què el detingut tan sols hi ha de passar unes quantes hores. No és adequat, en canvi, quan hi han de pernoctar o passa més hores del que es considera necessari. ®

b. Centres penitenciaris

- Els funcionaris de vigilància penitenciària dels centres penitenciaris no porten el número visible a totes les peces de l'uniforme. En conseqüència, el sistema de veta adhesiva actual que es pot treure no garanteix que la persona privada de llibertat pugui identificar el funcionari o la funcionària en tot moment. S'observa que la targeta d'identitat professional tan sols la porten els professionals de tractament que no van uniformats o els de l'equip de direcció del centre.®
- Sens perjudici que els centres més antics estiguin fent esforços per adaptar els sistemes de videovigilància i que alguns d'aquests centres hagin de desaparèixer, els sistemes de videovigilància existents als centres penitenciaris més grans o de nova creació tampoc no abasten tots els espais d'interacció entre interns i treballa-

dors del centre, en particular, les sales d'escorcoll i els llocs de pas, espais recurrentment denunciats pels interns per la pràctica de presumptes actuacions irregulars. ®

- No hi ha cartells o rètols que informin de la instal·lació de sistemes de videovigilància en tots els espais dels centres penitenciaris visitats on n'hi ha.

c. Centres educatius de justícia juvenil

- Les mesures acordades pel Departament de Justícia consistents en el tancament del centre Els Til·lers (excepte la unitat terapèutica) i la reducció de capacitat del centre Montilivi comporten un canvi en l'orientació del model de

justícia de menors que propugna la Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides i el nostre marc normatiu. Aquestes mesures es concreten en una reducció del nombre de centres i un increment de la capacitat dels ja existents, amb una concentració dels menors al centres Can Llupià, L'Alzina i El Segre, que augmenten el nombre de places de manera molt significativa.

- L'increment de places previst als nous centres de justícia juvenil també té una incidència negativa en la intervenció educativa que es duu a terme amb els menors i en el caràcter individualitzat que ha de tenir, i així mateix, té efectes negatius en el dret a la intimitat dels menors. Finalment, aquest increment també pot tenir conseqüències en el clima i el funcionament dels centres.

VII. RECOMANACIONS

VII. RECOMANACIONS

a. Per a comissaries de policia

- La comunicació de la detenció al Col·legi d'Advocats per part de qualsevol cos de policia, autonòmic o local, ha de ser immediata des del primer moment de la detenció, i fer-la personalment efectiva. ®
- El període de detenció d'una persona ha de ser el mínim imprescindible i, un cop finalitzat l'atestat, s'ha de fer els possibles per traslladar-lo immediatament davant l'autoritat judicial corresponent.
- En els casos de detencions per ordre judicial, malgrat que el detingut no hagi de declarar, se l'hauria d'informar igualment del seu dret a l'assistència lletrada, així com fer la preceptiva comunicació al Col·legi d'Advocats.
- Es requereix la coordinació necessària entre els òrgans judicials i policials per estudiar la possibilitat d'establir un sistema de doble conducció diària que permeti que els detinguts que ingressen durant el matí pugin passar a disposició judicial a la tarda quan les diligències d'investigació hagin finalitzat.
- Es requereix una coordinació clara i efectiva entre els diferents cossos policials d'un municipi en el procés de custòdia d'un detingut.
- Les flassades han de ser d'un sol ús i han d'estar aïllades en bosses de plàstic.®
- Estudiar si es pot fer extensible a les comissaries de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra el sistema de dispensació d'àpats a través del càtering dels hospitals que tenen previst algunes policies locals de Catalunya.
- Habilitar un espai adequat d'atenció dels infants i adolescents a les comissaries dels Mossos d'Esquadra en què no n'hi hagi. Aquesta recomanació també s'ha recollit en l'*Informe sobre els drets dels infants 2012*.

b. Per a centres penitenciaris

- Davant queixes sobre presumptes maltractaments cal que s'arbitrin tots els mecanismes necessaris per dur a terme una investigació amb caràcter immediat i imparcial que tingui

en compte tant els fets descrits per l'intern com pel professional corresponent.

- Imprimir el número d'identitat professional del funcionari de vigilància penitenciària en totes les peces que integren l'uniforme o bé habilitar una targeta d'identitat per portar penjada al coll. ®
- Instal·lar sistemes de videovigilància a totes les cel·les de contenció i/o aïllament, a les sales on es fan els escorcolls amb nu integral, als espais d'interacció intern/treballador i, en la mesura que sigui possible, a les escales que comuniquen els diferents accessos o plantes. ®
- Instal·lar rètols o cartells informatius de l'existència de sistemes de videovigilància a tots els espais dels centres penitenciaris on n'hi hagi.
- Cal insistir en la comunicació immediata al jutge de vigilància penitenciària de l'adopció de qualsevol mesura coercitiva, malgrat que la legislació penitenciària no prevegi un mínim o màxim d'hores. Per assegurar que aquesta comunicació es duu a terme seria recomanable fer-la a través de correu electrònic.
- Cal que es revisi la formació que reben els funcionaris de vigilància penitenciària per al desenvolupament de les seves funcions per tal de millorar-la i adequar-la als paràmetres de noves alternatives de resolució pacífica de conflictes.
- Cal que es faciliti a l'intern un mínim d'esfris d'higiene i de neteja personal durant el temps que roman en aïllament provisional.
- Cal que s'articuli la presència d'un advocat davant del primer visionament de qualsevol vídeo susceptible de ser utilitzat com a prova en un procediment sancionador penitenciari, de lliure designació o bé per mitjà del Servei d'Orientació Jurídica Penitenciària o, alternativament, del torn d'ofici d'assistència al detingut. ®
- Cal que tota imatge susceptible de ser utilitzada com a prova en un expedient sancionador penitenciari sigui dipositada fins que se'n faci el primer visionament al jutjat de guàrdia corresponent. ®
- Cal que s'arbitrin eines o mecanismes que permetin intervenir i reduir els conflictes interpersonals i el clima d'hostilitat i de tensió que

es pugui generar en aquells departaments o unitats dels centres penitenciaris que alberguen els interns considerats més inadaptats o perillosos.

- Cal que s'incrementi la freqüència del nombre de visites que fan els jutges de vigilància penitenciària a cadascun dels centres penitenciaris.

c. Per a centres educatius de justícia juvenil

- Que se suspengui la decisió de tancar el centre Els Til·lers i de reduir les places la centre Montilivi, mentre no es pugui fer efectiva la creació de nous centres o la realització les millores considerades necessàries en l'estructura d'aquests; i que es reconsideri la decisió d'ampliar la capa-

citat dels centres educatius de menors del Departament de Justícia Can Llupià, El Segre i L'Alzina, de manera que aquests puguin mantenir la seva capacitat actual. Aquestes recomanacions estan recollides en l'Informe sobre els drets de l'infant 2012.

d. Per a tots els espais de detenció

- Cal que s'adopti una norma amb rang de llei que reguli la instal·lació de càmeres o sistemes de gravació i el procediment de gravació i emmagatzematge d'imatges per videovigilància en tots els centres i espais en què es troben persones privades de llibertat, d'acord amb el concepte de privació de llibertat de l'article 4 del Protocol facultatiu.

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

